

OVERSIGT

OVER

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKABS
FORHANDLINGER

JUNI 1920—MAJ 1921

MED 1 PORTRÆT

BULLETIN

DE

L'ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES

DE DANEMARK, COPENHAGUE

JUIN 1920—MAI 1921

AVEC 1 PORTRAIT

KØBENHAVN

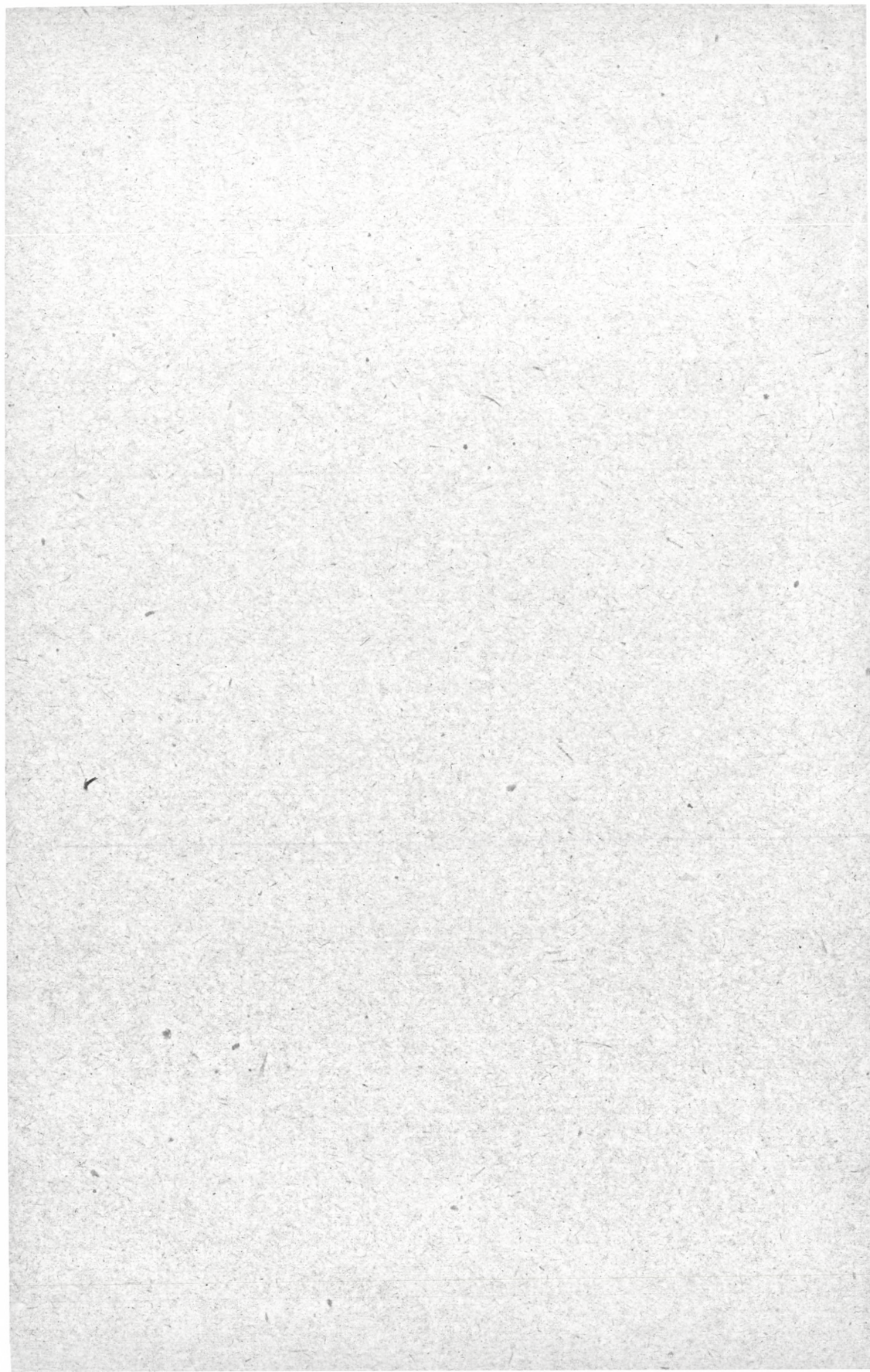
HOVEDKOMMISSIONÆR: **ANDR. FRED. HØST & SØN**, KGL. HOF-BOGHADEL

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1921

Pris: 2 Kr. 50 Øre

OVERSIGT

OVER

DET KONGELIGE DANSKE

VIDENSKABERNES SELSKABS

FORHANDLINGER

JUNI 1920—MAJ 1921

MED 1 PORTRÆT

BULLETIN

DE

L'ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES

DE DANEMARK. COPENHAGUE

JUIN 1920—MAI 1921

AVEC 1 PORTRAIT

KØBENHAVN

HOVEDKOMMISSIONÆR: **ANDR. FRED. HØST & SØN**, KGL. HOF-BOGHANDEL

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1921

Færdig fra Trykkeriet den 19. August 1921.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Fortegnelse over Selskabets Medlemmer 1921.....	1— 16
Selskabets Tillidshverv og Indehavernes Funktionstider	17— 19
Beretning om Møderne	20— 38
Mindeord over afdødt Medlem:	
T. F. TROELS-LUND: I. Af KR. ERSLEV	39— 53
II. Af HARALD HØFFDING	53— 57
Regnskab for 1920	58— 61
Budget for 1921	62— 64
Prisopgaver:	
1. Bedømmelser af indkomne Besvarelser.....	65— 73
2. Opgaver for 1921.....	74— 80
Beretninger og Betænkninger:	
1. Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie i Udlandet. Beretning for 1920.....	81
2. Carlsbergfondets Direktions Beretning for 1919—20	82—116
3. Udvalget for Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Biblioteker. Foreløbig Beretning	117—122
Fortegnelse over Publikationer udgivne af Selskabet fra Juni 1920 til Juni 1921.....	123—126

EXTRAITS DE PROCÈS-VERBAUX DES SÉANCES

Aperçu des travaux de l'Académie.....	129—135
Questions mises au concours	137—142

Sag- og Navnefortegnelse	143—150
--------------------------------	---------

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

SELSKABETS MEDLEMMER

MAJ 1921

Præsident: VILH. THOMSEN.

Formand for den hist.-filos. Kl.: FR. BUHL.

Formand for den naturv.-mathem. Kl.: S. P. L. SØRENSEN.

Sekretær: MARTIN KNUDSEN.

Redaktør: DINES ANDERSEN.

Kasserer: W. L. JOHANSEN.

A. INDENLANDSKE MEDLEMMER

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

THOMSEN, Vilh. L. P., (f. $\frac{25}{1}$ 42), Hans Excellence, Dr. phil., fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, R. af E., Stk. af Dbg., Dbmd., Fortjenst-Med. 1. — Selskabets Præsident. — St. Knudsvej 36¹, Kbhvn. V. ($\frac{8}{12}$ 76.)

STEENSTRUP, JOH. C. H. R., (f. $\frac{5}{12}$ 44), Dr. juris & phil., fh. Professor Rostgardianus i Historie ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Svanemosegaardsvej 12, Kbh. V. ($\frac{8}{12}$ 82.)

GERTZ, M. CL., (f. $\frac{14}{12}$ 44), Dr. phil., fh. Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Maglekildevej 14¹, Kbh. V. ($\frac{13}{4}$ 83.)

- HEIBERG, J. L., (f. $27/11$ 54), Dr. phil., litt., sc. & med., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Classensgade 13², Kbh. Ø. ($7/12$ 83.)
- HØFFDING, H., (f. $11/3$ 43), Dr. phil., jur., sc. & litt., fh. Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, Stk. af Dbg., Dbmd. Carlsberg, Kbh. Valby. ($12/12$ 84.)
- KROMAN, K. F. V., (f. $29/3$ 46), Dr. phil., Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Holsteinsgade 7³, Kbh. Ø. ($12/12$ 84.)
- ERSLEV, KR. S. A., (f. $28/12$ 52), Dr. phil., Rigsarkivar, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Vestre Boulevard 35, Kbh. B. ($18/5$ 88.)
- MØLLER, HERMANN, (f. $13/1$ 50), Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Mathildevej 2¹, Kbh. F. ($8/4$ 92.)
- JÓNSSON, FINNUR, (f. $29/5$ 58), Dr. phil., Professor i nordisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Nyvej 4², Kbh. V. ($15/4$ 98.)
- MÜLLER, SOPHUS O., (f. $24/5$ 46), Dr. phil., fh. Direktør for Nationalmuseets første Afdeling, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Nationalmuseet, Kbh. B. ($15/4$ 98.)
- JESPERSEN, J. OTTO H., (f. $16/7$ 60), Dr. phil. & litt., Professor i engelsk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Ermelundsvej 19, Gentofte. ($21/4$ 99.)
- NYROP, KRISTOFFER, (f. $11/1$ 58), Dr. phil., Professor i romansk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. St. Kannikestræde 11¹, Kbh. K. ($21/4$ 99.)
- BUHL, FRANTS P. W., (f. $6/9$ 50), Dr. phil. & theol., Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Formand for den hist.-filos. Klasse. — Østerbrogade 56A⁴, Kbh. Ø. ($6/4$ 1900.)
- LEHMANN, ALFRED G. L., (f. $29/12$ 58), Dr. phil., Professor i eksperimental Psykologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Østerbrogade 60⁴, Kbh. Ø. ($4/4$ 02.)
- RUBIN, MARCUS, (f. $5/3$ 54), Nationalbankdirektør, Historiker, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Thorvaldsensvej 11³, Kbh. V. ($4/4$ 02.)

- DRACHMANN, A. B., (f. $27/2$ 60), Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Eleanorsvej 38, Charlottenlund. ($3/4$ 03.)
- HUDE, KARL, (f. $22/8$ 60), Dr. phil., Rektor ved Frederiksborg højere Almenskole, R. af Dbg. Hillerød. ($3/4$ 03.)
- PEDERSEN, HOLGER, (f. $7/4$ 67), Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Eleanorsvej 8, Charlottenlund. ($7/4$ 05.)
- LANGE, H. O., (f. $13/10$ 63), Dr. phil., Overbibliotekar ved det kongelige Bibliotek i København, R. af Dbg., Dbmd. Jahnsensvej 11, Gentofte. ($6/4$ 06.)
- ANDERSEN, DINES, (f. $26/12$ 61), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. — Selskabets Redaktør. — Strandvej 3³, Kbh. Str. ($3/4$ 08.)
- BLINKENBERG, CHR. S., (f. $15/2$ 63), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Kathrinevej 29, Hellerup. ($11/4$ 13.)
- KINCH, K. F., (f. $15/3$ 53), Dr. phil., Arkæolog, St. Annæplads 20², Kbh. K. ($11/4$ 13.)
- VEDEL, VALDEMAR, (f. $9/11$ 65), Dr. phil., Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. Nøjsomhedsvej 17⁴, Kbh. Ø. ($11/4$ 13.)
- SANFELD, KR., (f. $17/1$ 73), Dr. phil., Professor extraord. i romanske Sprog ved Københavns Universitet. Villa Vatra, Holte. ($17/4$ 14.)
- SARAUW, CHRISTIAN P. E., (f. $19/9$ 65), Dr. phil., Professor i tysk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet. Jagtvej 201⁴, Kbh. Str. ($17/4$ 14.)
- CHRISTENSEN, ARTHUR, (f. $9/1$ 75), Dr. phil., Professor extraord. i iransk Filologi. Raadhusvej 51, Charlottenlund. ($3/5$ 18.)
- GRØNBECH, VILHELM P., (f. $14/6$ 73), Dr. phil. & theol., Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. Jernbanevej 6, Gentofte. ($3/5$ 18.)

- FRIIS, AAGE, (f. $16/8$ 70), Dr. phil., Professor Rostgardianus i nordisk Historie ved Københavns Universitet. Sol-sortvej 62, Kbh. F. ($9/4$ 20.)
- POULSEN, FREDERIK, (f. $7/3$ 76), Dr. phil., Inspektør ved Ny Carlsberg Glyptotek. Madvigs Allé 10, Kbh. V. ($9/4$ 20.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE
KLASSE

- TOPSØE, HALDOR F. A., (f. $29/4$ 42), Dr. phil., fh. Direktør for Arbejds- og Fabrikstilsynet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Frederiksberg Allé 12¹, Kbh. V. ($21/12$ 77.)
- WARMING, J. EUG. B., (f. $3/11$ 41), Dr. phil. & sc., fh. Professor i Botanik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Bjerregaardsvej 5, Kbh. Valby. ($21/12$ 77.)
- MÜLLER, P. E., (f. $25/10$ 40), Dr. phil., Kammerherre, Hofjægermester, fh. Overførster, Stk. af Dbg., Dbmd., Guldb. Erindr. Tegn, Fr. VIII Minde Tegn, Minde Med. 8. April $1818/1918$. Vestervoldgade 109², Kbh. B. ($12/12$ 84.)
- BOAS, J. E. V., (f. $2/7$ 55), Dr. phil., Professor i Zoologi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg., Dbmd. Øverød, Holte. ($3/4$ 91.)
- PETERSEN, O. G., (f. $26/3$ 47), Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg., Dbmd. Martensens Allé 3², Kbh. V. ($3/4$ 91.)
- PRYTZ, P. K., (f. $26/3$ 51), Professor i Fysik ved den Polytekniske Læreanstalt, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Lindegaards Tværvej 1, Charlottenlund. ($3/4$ 91.)
- SALOMONSEN, C. J., (f. $6/12$ 47), Dr. med. & sc., fh. Professor i Pathologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Østerbrogade 136, Kbh. Ø. ($3/4$ 91.)
- BERGH, RUDOLPH S., (f. $22/9$ 59), Dr. phil., fh. Docent i Histologi ved Københavns Universitet. J. E. Ohlsensgade 10², Kbh. Ø. ($15/4$ 98.)

- JOHANNSEN, WILHELM LUDV., (f. $\frac{3}{2}$ 57), Dr. med., phil. & bot. et zool., Professor i Plantefysiologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Selskabets Kasserer. — Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{15}{4}$ 98.)
- BANG, BERNHARD L. F., (f. $\frac{7}{6}$ 48), Dr. med., Veterinær-fysikus, fh. Professor ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Ceresvej 12, Kbh. V. ($\frac{21}{4}$ 99.)
- JUEL, CHRISTIAN S., (f. $\frac{25}{1}$ 55), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Lærestanstalt, R. af Dbg., Dbmd. Willemoesgade 54¹, Kbh. Ø. ($\frac{21}{4}$ 99.)
- ROSENVINGE, J. LAURITZ A. KOLDERUP, (f. $\frac{7}{11}$ 58), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Odensegade 11⁴, Kbh. Ø. ($\frac{6}{4}$ 00.)
- DREYER, J. L. E., (f. $\frac{13}{2}$ 52), Dr. phil., fh. Director of the Armagh Observatory, R. af Dbg. Oxford. ($\frac{12}{4}$ 01.)
- RAUNKJÆR, CHRISTEN, (f. $\frac{29}{3}$ 60), Professor i Botanik ved Københavns Universitet. Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{4}{4}$ 02.)
- CHRISTENSEN, A. C., (f. $\frac{11}{5}$ 52), Professor i Kemi ved den Farmaceutiske Lærestanstalt, R. af Dbg. Ahlmanns Allé 15², Hellerup. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- HENRIQUES, VALD., (f. $\frac{19}{4}$ 64), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet. Bredgade 62, Kbh. K. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- JENSEN, CARL O., (f. $\frac{18}{3}$ 64), Dr. med., Professor, Forstander for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium, R. af Dbg., Dbmd. Bülowvej 27¹, Kbh. V. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- SØRENSEN, S. P. L., (f. $\frac{9}{1}$ 68), Dr. phil. & med., Professor, Direktør for Carlsberglaboratoriets kemiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd. — Formand for den naturv.-math. Klasse. — Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($\frac{6}{4}$ 06.)
- JENSEN, J. L. W. V., (f. $\frac{8}{5}$ 59), Dr. phil., Overingeniør, R. af Dbg., Dbmd. Amicisvej 16, Kbh. V. ($\frac{5}{4}$ 07.)

- KNUDSEN, MARTIN, (f. $15/2$ 71), Dr. phil., Professor i Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. — Selskabets Sekretær. — Polyteknisk Læreanstalt, Kbh. K. ($14/5$ 09.)
- THORODDSEN, THORVALDUR, (f. $6/6$ 55), Professor, Dr. phil., Geolog, R. af Dbg. Frederiksberg Allé 50¹, Kbh. V. ($14/5$ 09.)
- MADSEN, TH., (f. $18/2$ 70), Dr. med., Direktør for Statens Seruminstitut, Kmd. af Dbg.². Statens Seruminstitut, Kbh. C. ($15/4$ 10.)
- WINGE, HERLUF, (f. $19/3$ 57), Mag. sc., Viceinspektør ved Universitetets Zoologiske Museum, København. Lemchesvej 21, Hellerup. ($15/4$ 10.)
- BOCK, JOHANNES C., (f. $2/10$ 67), Dr. med., Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Juliane Mariesvej 20, Kbh. Ø. ($17/4$ 14.)
- BRØNSTED, JOHANNES N., (f. $22/2$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Birkerød. ($17/4$ 14.)
- HJELMSLEV, JOHANNES T., (f. $7/4$ 73), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Sigridsvej 11, Hellerup. ($17/4$ 14.)
- NIELSEN, NIELS, (f. $2/12$ 65), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. St. Hans-torv 32³, Kbh. N. ($17/4$ 14.)
- PETERSEN, C. G. JOHANNES, (f. $24/10$ 60), Dr. phil. & jur., Direktør for Dansk biologisk Station, R. af Dbg., Dbmd. Strandagervej 27, Hellerup. ($17/4$ 14.)
- POULSEN, VALDEMAR, (f. $23/11$ 69), Dr. phil., Ingeniør, Fortjenst-Med. 1. m. Kr. Maltegaardsvej 6, Gentofte. ($17/4$ 14.)
- BJERRUM, NIELS, (f. $11/3$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Strandvej 35², Kbh. Str. ($28/4$ 16.)
- FIBIGER, JOHANNES, (f. $28/4$ 67), Dr. med., Professor i pathologisk Anatomi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Frederik V.s Vej 11, Kbh. Ø. ($28/4$ 16.)

- KROGH, AUGUST, (f. $^{15/11}$ 74), Dr. phil., Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Ny Vestergade 11¹, Kbh. B. ($^{28/4}$ 16.)
- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $^{26/10}$ 85), Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Lund. ($^{28/4}$ 16.)
- OSTENFELD, CARL E. HANSEN, (f. $^{3/8}$ 73), Dr. phil., Professor i Botanik ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Sortedamsdossering 63A⁴, Kbh. Ø. ($^{28/4}$ 16.)
- BOHR, NIELS, (f. $^{7/10}$ 85), Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Blegdamsvej 15¹, Kbh. Ø. ($^{27/4}$ 17.)
- PEDERSEN, P. O., (f. $^{19/6}$ 74), Professor i Elektroteknik ved den Polytekniske Læreanstalt, R. af Dbg., Fortjenst-Med. 1. Amalievej 1, Kbh. V. ($^{27/4}$ 17.)
- BOHR, HARALD, (f. $^{22/4}$ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Læreanstalt. St. Hans Torv 32⁴, Kbh. N. ($^{3/5}$ 18.)
- SCHMIDT, JOHANNES, (f. $^{2/7}$ 77), Dr. phil., Direktør for Carlsberglaboratoriets fysiologiske Afdeling, R. af Dbg. Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($^{3/5}$ 18.)
- WESENBERG-LUND, CARL, (f. $^{22/12}$ 67), Dr. phil., Leder af Universitetets biologiske Ferskvands-Laboratorier. Bankbygningen, Hillerød. ($^{3/5}$ 18.)
- BØGGILD, O. B., (f. $^{16/5}$ 72), Professor i Mineralogi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($^{25/4}$ 19.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $^{8/10}$ 73), Professor, Underdirektør ved Observatoriet i Leiden. ($^{25/4}$ 19.)
- ELLERMANN, VILH., (f. $^{28/12}$ 71), Dr. med., Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet. Sortedamsdossering 99³, Kbh. Ø. ($^{9/4}$ 20.)
- MORTENSEN, THEODOR, (f. $^{22/2}$ 68), Dr. phil., Inspektør ved Universitetets Zoologiske Museum. Kratholmsvej, Holte. ($^{9/4}$ 20.)

B. UDENLANDSKE MEDLEMMER

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- SIEVERS, E., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Leipzig. ($\frac{1}{6}$ 88.)
- TEGNÉR, ESAIAS H. V., Dr. phil. & theol., fh. Professor i østerlandske Sprog ved Universitetet i Lund. ($\frac{8}{4}$ 92.)
- COMPARETTI, DOMINICO, fh. Professor i Græsk. Firenze. ($\frac{7}{4}$ 93.)
- SÖDERWALL, K. F., Dr. phil., fh. Professor i nordiske Sprog ved Universitetet i Lund. ($\frac{13}{4}$ 94.)
- DÖRPFELD, WILH., Professor, Dr. phil., første Sekretær ved det tyske arkæologiske Institut i Athen. ($\frac{13}{4}$ 94.)
- WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, U. v., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{9}{4}$ 97.)
- DIELS, HERMANN, Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{4}{4}$ 02.)
- RHYS DAVIDS, T. W., Professor i Pāli og buddhistisk Litteratur ved University College i London. ($\frac{4}{4}$ 02.)
- KOCK, AXEL, Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Universitetet i Lund, Kmd. af Dbg.². ($\frac{3}{4}$ 03.)
- NOREEN, ADOLF G., Dr. phil., Professor i de nordiske Sprog ved Universitetet i Upsala. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- MEYER, EDUARD, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($\frac{3}{4}$ 04.)
- AMIRA, KARL K. F. M. v., Dr. phil., Professor i tysk Ret og Retshistorie ved Universitetet i München. ($\frac{5}{4}$ 07.)
- OMONT, HENRI-AUGUSTE, Konservator ved Manuskript-Departementet i Bibliothèque Nationale i Paris. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- SCHÜCK, J. HENRIK E., Dr. phil., Professor i Æsthetik samt Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Upsala. ($\frac{14}{5}$ 09.)

- TARANGER, ABSALON, Dr. jur., Professor i Retsvidenskab ved Universitetet i Kristiania. ($^{14/5}$ 09.)
- LAVISSE, ERNEST, Professor i moderne Historie, Direktør for l'École normale supérieure, Medlem af Académie française, Paris. ($^{14/5}$ 09.)
- VINOGRADOV, PAUL, Corpus Professor i Retsvidenskab ved Universitetet i Oxford. ($^{14/5}$ 09.)
- CEDERSCHIÖLD, G., Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Göteborgs Højskole. ($^{15/4}$ 10.)
- MONTELIUS, OSCAR, Professor, Dr. phil., fh. svensk Riksantiquarie, Stk. af Dbg. Stockholm. ($^{15/4}$ 10.)
- ERMAN, A., Dr. phil., Professor i Ægyptologi og Direktør for det Ægyptiske Museum i Berlin. ($^{15/4}$ 10.)
- GOLDZIEHER, IGNACZ, Dr. phil., Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Budapest. ($^{7/4}$ 11.)
- GRIFFITH, FRANCIS LL., Reader i Ægyptologi ved Universitetet i Oxford. ($^{12/4}$ 12.)
- HUNT, ARTHUR S., Professor i Papyrologi ved Universitetet i Oxford. ($^{12/4}$ 12.)
- BÉDIER, JOSEPH, Professor i fransk Sprog og Litteratur ved Collège de France i Paris. ($^{11/4}$ 13.)
- BERGSON, HENRI, Professor i Filosofi ved Collège de France i Paris, Medlem af det franske Akademi. ($^{11/4}$ 13.)
- BOUTROUX, ÉMILE, Direktør for Fondation Thiers i Paris, Medlem af det franske Akademi, Filosof, Kmd. af Dbg.². ($^{11/4}$ 13.)
- CUMONT, FRANZ, Dr. phil., Religionshistoriker. Paris. ($^{11/4}$ 13.)
- SCHÄFER, DIETRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin, Kmd. af Dbg.². ($^{11/4}$ 13.)
- WARD, JAMES, Professor i Filosofi ved Universitetet i Cambridge (England). ($^{11/4}$ 13.)
- MACDONELL, A. A., Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oxford. ($^{17/4}$ 14.)

- SCHUCHARDT, H., Dr. phil., fh. Professor i romanske Sprog ved Universitetet i Graz. ($^{17/4}$ 14.)
- SCHWARTZ, E., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i München. ($^{17/4}$ 14.)
- SETÄLÄ, E. N., Dr. phil., fh. Senator, Professor i finsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Helsingfors. ($^{17/4}$ 14.)
- HÆGSTAD, MARIUS, Professor i det norske Landsmaal og dets Dialekter ved Universitetet i Kristiania. ($^{28/4}$ 16.)
- NILSSON, MARTIN P., Dr. phil., Professor i klassisk forn-kunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund. ($^{28/4}$ 16.)
- OLSEN, MAGNUS B., Dr. phil., Professor i oldnorsk og islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Kristiania. ($^{28/4}$ 16.)
- FALK, HJALMAR S., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Kristiania. ($^{27/4}$ 17.)
- LUNDELL, J. A., Professor i de slaviske Sprog ved Universitetet i Upsala. ($^{27/4}$ 17.)
- DANIELSSON, OLOF AUGUST, Dr. phil., Professor i græsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Upsala. ($^{3/5}$ 18.)
- ANDREAS, FR. C., Dr. phil., Professor i orientalsk Filologi ved Universitetet i Göttingen. ($^{9/4}$ 20.)
- ARNIM, HANS V., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Frankfurt a. M. ($^{9/4}$ 20.)
- BRUNOT, FERDINAND-EUGÈNE, Professor i fransk Sprog ved Sorbonne i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- GRIERSON, SIR GEORGE A., Dr. phil., Orientalist. Rathforham, Camberley, Surrey. ($^{9/4}$ 20.)
- HANOTAUX, GABRIEL, fh. fransk Udenrigsminister, Medlem af det franske Akademi, Historiker. Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- JANET, PIERRE, Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- LINDSAY, WALLACE M., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i St. Andrews. ($^{9/4}$ 20.)

- MAIER, HEINRICH, Dr. phil., Professor i Filosofi ved Universitetet i Heidelberg. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- MEILLET, ANTOINE, Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- PIRENNE, HENRI, Professor i Historie ved Universitetet i Gand. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- RAJNA, PIO, Professor i romansk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- THOMAS, ANTOINE, Professor i romansk Filologi ved Sorbonne og Directeur d'études ved École pratique des Hautes Études i Paris, Medlem af det franske Institut. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- VITELLI, GIROLAMO, Professor i klassisk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- BRADLEY, FRANCIS HERBERT, Dr., Fellow of Merton College, Oxford. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- CUNY, ALBERT, Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- EVANS, SIR ARTHUR J., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oxford. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- MEINECKE, FRIEDRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- MÜLLER, F. W. K., Professor, Dr. phil., Afdelingsdirektør ved Museum für Völkerkunde, Berlin. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- POTTIER, EDMOND, Konservator ved Musée du Louvre, Paris. ($\frac{15}{4}$ 21.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE
KLASSE

- LEFFLER, G. MITTAG-, Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Højskolen i Stockholm, Kmd. af Dbg.¹, Fortjenst-Med. 1. m. Kr. Djursholm, Stockholm. ($\frac{9}{4}$ 89.)
- SARS, GEORG OSS., Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Kristiania. ($\frac{11}{4}$ 90.)

- BREFELD, OSCAR, Dr. phil., Professor i Botanik, Direktør for det botaniske Institut i Breslau. ($^3/4$ 91.)
- BRØGGER, W. C., Professor i Mineralogi og Geologi ved Universitetet i Kristiania, R. af Dbg. ($^8/4$ 92.)
- HAMMARSTEN, OLOF, Dr. med. & phil., Professor i medicinsk og fysiologisk Kemi ved Universitetet i Upsala. ($^8/4$ 92.)
- KLEIN, FELIX, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($^8/4$ 92.)
- SCHWARZ, C. H. A., Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Berlin. ($^8/4$ 92.)
- BÄCKLUND, ALBERT VICTOR, Dr. phil., fh. Professor i Fysik ved Universitetet i Lund. ($^{10}/4$ 96.)
- HERTWIG, OSCAR, Dr. med., Professor i sammenlignende Anatomi og Direktør for det 2det anatomisk-biologiske Institut ved Universitetet i Berlin. ($^{15}/4$ 98.)
- PICARD, CH.-ÉMILE, Medlem af det franske Institut, Professor i højere Algebra ved Faculté des Sciences, Paris. ($^{21}/4$ 99.)
- VRIES, HUGO DE, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Amsterdam. ($^6/4$ 00.)
- PETTERSSON, OTTO, Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Stockholms Højskole, Kmd. af Dbg.². ($^{12}/4$ 01.)
- ENGLER, ADOLPH, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Berlin. ($^{12}/4$ 01.)
- GOEBEL, KARL, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i München. ($^{12}/4$ 01.)
- HASSELBERG, KLAS BERNHARD, Professor, Fysiker ved Vetenskapsakademien i Stockholm. ($^4/4$ 02.)
- PAVLOV, IVAN PETROVIČ, Professor i Fysiologi ved det militær-medicinske Akademi i Petrograd. ($^4/4$ 02.)
- ARRHENIUS, SVANTE, Dr. phil., Professor i Fysik ved Højskolen i Stockholm, Kmd. af Dbg.². ($^3/4$ 03.)
- HILDEBRANDSSON, H. H., Professor i Meteorologi og Geografi ved Universitetet i Upsala, Kmd. af Dbg.¹. ($^8/4$ 04.)

- WILLE, N., Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Kristiania. ($7/4$ 05.)
- VOGT, J. H. L., Professor i Mineralogi og Geologi ved Norges Tekniske Højskole i Trondhjem. ($7/4$ 05.)
- THÉEL, HJALMAR, Dr. phil., fh. Professor og Intendant ved Rigmuseets Evertebrataafdeling i Stockholm. ($6/4$ 06.)
- HILBERT, DAVID, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($6/4$ 06.)
- OSTWALD, FR. WILH., Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Leipzig. Grossbothen, Sachsen. ($6/4$ 06.)
- WIDMAN, OSKAR, Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i Upsala. ($6/4$ 07.)
- DEWAR, SIR JAMES, Professor i Kemi ved Royal Institution, London. ($5/4$ 07.)
- NOETHER, MAX, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Erlangen. ($5/4$ 07.)
- PENCK, ALBRECHT, Dr. phil., Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin. ($5/4$ 07.)
- SEGRE, CORRADO, Dr. phil., Professor i højere Geometri ved Universitetet i Turin. ($5/4$ 07.)
- ERIKSSON, JAKOB, Dr. phil., Professor, fh. Forstander ved Landbruks-Akademiens Experimentalfält ved Stockholm. ($3/4$ 08.)
- HIORTDAHL, THORSTEIN HALLAGER, Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i Kristiania. ($3/4$ 08.)
- TIGERSTEDT, ROBERT, Dr., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Helsingfors. ($3/4$ 08.)
- LANGLEY, J. N., Dr., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge (England). ($3/4$ 08.)
- DREYER, GEORGES, Dr. med., Professor i Pathologi ved Universitetet i Oxford. ($14/5$ 09.)
- KOSSEL, ALBRECHT, Dr. med., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Heidelberg. ($14/5$ 09.)

- GEIKIE, SIR ARCHIBALD, Geolog og Mineralog. London. ($^{15/4}$ 10.)
- BERTRAND, GABRIEL, Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($^{7/4}$ 11.)
- HALLER, ALBIN, Medlem af det franske Institut, Professor i organisk Kemi ved Sorbonne i Paris. ($^{7/4}$ 11.)
- NERNST, WALTER, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi og Direktør for det fysisk-kemiske Institut ved Universitetet i Berlin. ($^{7/4}$ 11.)
- SCOTT, DUNKINFIELD H., Præsident for Linnean Society of London og for Microscopical Society of London. East Oakley House, Oakley, Hants. ($^{21/4}$ 12.)
- WARBURG, EMIL, Dr. phil., Professor, Præsident for den fysisk-tekniske Rigsanstalt, Charlottenburg, Berlin. ($^{12/4}$ 12.)
- HADAMARD, JACQUES, Dr. phil., Professor i rationel Mekanik og Himmelmekanik ved Collège de France i Paris. ($^{11/4}$ 13.)
- LORENTZ, H. A., Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Leiden og Kurator for det fysiske Laboratorium ved Teylers Stiftelse i Haarlem. ($^{17/4}$ 14.)
- SHERRINGTON, CHARLES S., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. ($^{17/4}$ 14.)
- DE GEER, GERARD JAKOB, Friherre, Dr. phil., Professor i Geologi ved Stockholms Højskole. ($^{25/4}$ 19.)
- GRANQVIST, GUSTAF, Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Upsala. ($^{25/4}$ 19.)
- BIRKHOFF, GEORGE A., Professor i Matematik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{9/4}$ 20.)
- BORDET, JULES, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($^{9/4}$ 20.)
- CURIE, MARIE, f. SKLODOWSKA, Dr. phil., Professor i Fysik ved Sorbonne i Paris. ($^{9/4}$ 20.)

- EINSTEIN, ALBERT, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Kaiser-Wilhelm-Institutet i Berlin. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- KAMERLINGH ONNES, HEIKE, Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Leiden. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- LACROIX, ALFRED, Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- LEBESGUE, HENRI, Professor i Matematik ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- MEYER, HANS, Dr. med., Professor i Farmakologi ved Universitetet i Wien. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- PLANCK, MAX, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- RICHARDS, THEODORE WILL., Professor i Kemi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- ROUX, ÉMILE, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Paris, Kmd. af Dbg.². ($\frac{9}{4}$ 20.)
- RUTHERFORD, SIR ERNEST, Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge, England. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- THOMSON, SIR JOSEPH JOHN, fh. Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge. London. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- WIEDEMANN, E., Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Erlangen. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- WILLSTÄTTER, RICHARD M., Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i München. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- LINDELÖF, ERNST, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- NILSSON-EHLE, HERMAN, Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- ALLEN, EDGAR JOHNSON, Dr., Direktør for »Marine Biological Association«s Laboratorium i Plymouth. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- BARCROFT, JOSEPH, Lecturer i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- BATESON, WILLIAM, Professor, Direktør for »John Innes Horticultural Institution«, Merton Park, London. ($\frac{15}{4}$ 21.)

- BAYLISS, WILLIAM MADDOCK, Professor i alm. Fysiologi ved University College, London (¹⁵/₄ 21.)
- BEIJERINCK, MARTINUS WILLEM, Dr., Professor i Mikrobiologi ved Technische Hoogeschool i Delft. (¹⁵/₄ 21.)
- BRAGG, SIR WILLIAM HENRY, Professor i Fysik ved University College, London. (¹⁵/₄ 21.)
- DAVIS, WILLIAM MORRIS, Dr., Professor i Geologi og Geografi ved Harvard University, Cambridge, Mass. (¹⁵/₄ 21.)
- HAMBURGER, HARTOG JACOB, Professor i Fysiologi ved Universitetet i Groningen. (¹⁵/₄ 21.)
- LANDAU, EDMOND, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. (¹⁵/₄ 21.)
- MORGAN, THOMAS HUNT, Dr., Professor i Zoologi ved Columbia University i New York. (¹⁵/₄ 21.)
- MORGENROTH, JULIUS, Professor, Dr., Afdelingsdirektør ved Institut »Robert Koch« i Berlin. (¹⁵/₄ 21.)
- SMITH, THEOBALD, Dr., Chef for Department of Animal Pathology ved Rockefeller Institute for Medical Research i Princeton, U. S. A. (¹⁵/₄ 21.)
- THAXTER, ROLAND, Dr., fh. Professor i Botanik ved Harvard University, Cambridge, Mass. (¹⁵/₄ 21.)
- VOLTERRA, VITO, Senator, Professor i theoretisk Astronomi og matematisk Fysik ved Universitetet i Rom. (¹⁵/₄ 21.)
- WASSERMANN, AUGUST v., Professor, Dr., Leder af Kaiser Wilhelm-Institut für experimentelle Therapie ved Berlin. (¹⁵/₄ 21.)
- WEBER, MAX, Professor, Direktør for Zoologisk Museum i Amsterdam. (¹⁵/₄ 21.)
- WINKLER, HANS, Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. (¹⁵/₄ 21.)
-

SELSKABETS TILLIDSHVERV
OG
INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER

Præsident:

VILH. THOMSEN, valgt 19. Marts 1909, genvalgt 1914
og 1919, Valget gælder til April 1924

Klasseformænd:

FR. BUHL, for den historisk-filosofiske Klasse, valgt 27.
April 1917, genvalgt 1920, Valget gæl-
der til April 1923

S. P. L. SØRENSEN, for den naturvidenskabelig-mathe-
matiske Klasse, valgt 14. Nov. 1913,
genvalgt 1917 og 1920, Valget gælder
til April 1923

Sekretær:

MARTIN KNUDSEN, valgt 11. Maj 1917, Valget gælder
til April 1922

Redaktør:

DINES ANDERSEN, valgt 28. Nov. 1913, genvalgt 1919,
Valget gælder til April 1924

Kasserer:

W. L. JOHANNSEN, valgt 24. Marts 1905, genvalgt 1910,
1915 og 1920, Valget gælder til April 1925

Kassekommissionen:

H. HØFFDING, indvalgt 1. Dec. 1905, genvalgt 1910,
1914 og 1918, Valget gælder til April 1922

KR. ERSLEV, indvalgt 3. Dec. 1915, genvalgt 1916 og
1920, Valget gælder til April 1924

J. L. W. V. JENSEN (Formand), indvalgt 12. Maj 1916,
genvalgt 1917 og 1921, Valget gælder
til April 1925

J. HJELMSLEV, indvalgt 2. Nov. 1917, genvalgt 1919,
Valget gælder til April 1923

Revisorer:

TH. MADSEN, valgt 15. Maj 1914, genvalgt 1918 og
1920, Valget gælder til April 1922

C. HANSEN OSTENFELD, valgt 16. Nov. 1917, genvalgt
1919 og 1921, Valget gælder til April 1923

*Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk
Historie i Udlandet.*

J. STEENSTRUP, indvalgt 18. Maj 1906.

H. O. LANGE, indvalgt 18. Maj 1906.

KR. ERSLEV, indvalgt 7. Febr. 1913.

*Udvalg for den internationale Katalog over naturviden-
skabelige Arbejder.*

L. KOLDERUP ROSENVINGE, indvalgt 24. Jan. 1902.

V. HENRIQUES, indvalgt 1911.

TH. THORODDSEN, indvalgt 23. Febr. 1912.

S. P. L. SØRENSEN, indvalgt 15. Maj 1914.

MARTIN KNUDSEN (Formand), indvalgt 8. Marts 1918.

J. HJELMSLEV, indvalgt 8. Marts 1918.

TH. MORTENSEN, indvalgt 18. Marts 1921.

Carlsbergfondets Direktion:

EUG. WARMING, valgt 24. Maj 1889, genvalgt 1896,
1906 og 1916, Valget gælder til 25.
September 1926

KR. ERSLEV (Formand), valgt 30. April 1909, genvalgt
1918, Valget gælder til 25. September 1928

A. B. DRACHMANN, valgt 31. Okt. 1913, Valget gælder
til 25. September 1922

- V. HENRIQUES, valgt 13. April 1917, Valget gælder til
25. September 1924
- J. HJELMSLEV, valgt 11. Jan. 1918, genvalgt 1920, Val-
get gælder til 25. September 1930

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

- KR. ERSLEV, valgt 31. Oktober 1913, genvalgt 1918,
Valget gælder til 25. September 1928

Tilforordnet til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:

- R. KOEFOED, Direktør, valgt 4. Maj 1906, genvalgt
1911, 1916 og 1921, Valget gælder til
25. September 1926

---

*Medlemmer af Rask-Ørsted-Fondets Bestyrelse,
valgte af Selskabet:*

- O. JESPERSEN } valgte 31. Okt. 1919.
N. BJERRUM }

BERETNING OM MØDERNE 1920—21

---

1. Mødet den 22de Oktober.

(Tilstede var 47 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, Kromann, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Salomonson, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Juel, Buhl, Rosenvinge, Troels-Lund, Drachmann, Hude, Henriques, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Thoroddsen, Blinkenberg, Sarauw, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Krogh, Nørlund, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Schmidt, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, Warming. — Desuden som Foredragsholder Selskabets nordiske Medlem MARTIN P. NILSSON, Lund).

Præsidenten bød Medlemmerne Velkommen og talte derefter Mindeord over Selskabets afdøde Assistent, P. C. ANDERSEN.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. WILH. WUNDT, Professor i Filosofi i Leipzig, optaget i den historisk-filosofiske Klasse ⁵/₉ 89, død d. 31. August 1920.

MARTIN P. NILSSON forelagde de første Publikationer fra »Humanistiska Vetenskapssamfundet« i Lund.

AUG. KROGH gav en Meddelelse om Nytttevirkningen af Fedt og Kulhydrat under Muskelarbejde.

J. L. HEIBERG aflagde Beretning om »*Union Académique Internationale*«'s Møde i Bruxelles 26.—28. Maj 1920.

Derefter forelagde Samme:

PAUL TANNERY: *Memoires scientifiques, publiés par J. L. HEIBERG & H. G. ZEUTHEN*. Vol. III.

Sekretæren meddelte, at det ved en Forglemmelse ikke var omtalt i Oversigten for 1919—20, at VALD. VEDEL i Mødet ^{31/10} 19 gav en Meddelelse: Meningsrytme.

Fra »*Schweizerische Naturforschende Gesellschaft*« i Bern var indkommet Meddelelse om, at dette Selskab nu havde tiltraadt »International Research Council«.

Som Formand for »Udvalget for den internationale Katalog« havde *Sekretæren* repræsenteret Selskabet ved et Møde i London d. 28—29. September, paa hvilket der forhandlede om Katalogets Fremtid.

Det vedtoges at indgaa Bytteforbindelse med *Det Finske Videnskabs-Akademi* (Suomalainen Tiedeakatemia) og med *Finska Forstsamfundet*, begge i Helsingfors, samt med *Universitetsbibliotheket* i Rostock.

Sekretæren meddelte, at en af SIGURD WANDEL udført Kopi efter CARL BLOCHS Portræt af Selskabets tidligere Præsident JULIUS THOMSEN nu var ophængt i Spisesalen.

---

2. Mødet den 5te November.

(Tilstede var 42 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Topsøe, Warming, Steenstrup, Heiberg, Høffding, Erslev, Prytz, Jónsson, Johannsen, Bergh, Nyrop, Juel, Rosenvinge, Rubin, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, V. Poulsen, Bjerrum, Ostenfeld, N. Bohr, Arth. Christensen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, Bang, Sarauw, Fibiger. — Desuden som Gæst-Lektor CHS. GOBINOT).

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. JØH. I. B. STORM, fh. Professor i romansk og engelsk Filologi ved Universitetet i Kristiania, optaget i den historisk-filosofiske Klasse $\frac{7}{4}$ 93, død d. 26. Oktober 1920.

VILH. THOMSEN forelagde sine »*Samlede Afhandlinger*«, 2det Bind.

NIELS NIELSEN gav en Meddelelse: Note sur une classe de séries trigonométriques. Den er trykt i »*Math.-fys. Medd.*« Bd. III, Nr. 10.

CHR. SARAUW forelagde et Arbejde: Nedertyske Dialektstudier. Det vil blive trykt i »*Hist.-filol. Medd.*«.

AAGE FRIIS gav en Meddelelse om Ophævelsen af Præfærens Artikel 5.

Sekretæren meddelte, at der i rette Tid var indkommet 4 Besvarelser af de af Selskabet for 1919 stillede Prisopgaver, nemlig 2 af den astronomiske, 1 af den kemiske og 1 af Opgaven for det Classenske Legat.

---

3. Mødet den 19de November.

(Tilstede var 32 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, Erslev, Jónsson, Johannsen, Juel, Buhl, Drachmann, C. O. Jensen, Lange, Sørensen, Andersen, Blinkenberg, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, Krogh, Nørlund, N. Bohr, Arth. Christensen, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, *Sekretæren*. — Desuden som Gæst Prof. WOLTERECK fra Leipzig.)

Præsidenten lykønskede AUG. KROGH i Anledning af, at Nobelpræmien var bleven ham tildelt.

A. B. DRACHMANN gav en Meddelelse om Haandskrifter vedrørende Pindars Versemaal.

FINNUR JÓNSSON forelagde den nye Udgave af sin »*Oldnorsk-oldislandsk litteraturhistorie*«.

Det vedtoges at optage paa Tysk i »Math.-fys. Medd.« to Afhandlinger af Laboratorieinspektør, Dr. phil. J. FOGH: *Om Ørsteds Opdagelse af Aluminiummetallet* og: *Om Aluminiumamalgamet*, naar Forfatteren selv lod dem oversætte. De er trykte paa dette Sprog i Bd. III, Nr. 14—15.

4. Mødet den 3^{dje} December.

(Tilstede var 54 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, O. G. Petersen, Prytz, Jónsson, Johannsen, Nyrop, Bang, Buhl, Rosenvinge, Troels-Lund, Rubin, Drachmann, Hude, A. C. Christensen, Henriques, C. O. Jensen, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Thoroddsen, Madsen, Blinkenberg, Sandfeld, Sarauw, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Krogh, Nørlund, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*).

Til at deltage i Mødet var indbudt Drs. Ekscellencer *Statsministeren, Undervisningsministeren og Kirkeministeren, Hs. Majestæts Kabinetssekretær, Formændene for begge Rigsdagens Ting, Partiformændene og Finansudvalgsmedlemmerne i begge Ting samt de højeste Embedsmænd i Undervisningsministeriet.*

Følgende havde givet Møde: Statsminister N. NEERGAARD, Undervisningsminister JAC. APPEL, Kabinetssekretær, Kammerherre KRIEGER, Folketingets Formand PEDERSEN-NYSKOV, Landstingsmedlemmerne Fru NINA BANG, BRAMSNÆS, DALSGAARD, DØCKER, KARBERG, KRAGH og STEINCKE, Folketingsmedlemmerne PITZNER, RØDE og ZAHLE, samt Departementschef WEIS og Kontorchef GLAHN.

Præsidenten bød Gæsterne Velkommen og bragte *Regering* og *Rigsdag* en Tak for de Bevillinger, Selskabet havde faaet og haabede at faa fra Staten.

FR. POULSEN gav en Meddelelse om antike Portrætter i dansk Eje. Meddelelsens Indhold er optaget i en større Afhandling: *Ikonographische Miscellen*, der er trykt i »Hist.-filol. Medd.« Bd. IV, Nr. 1.

J. FIBIGER gav en Meddelelse: Eksperimentelle Undersøgelser over Tjærekræft, udførte af J. FIBIGER og F. BANG. Den er trykt i »Biol. Medd.« Bd. III, Nr. 4.

»Udvalget til Udgivelse af H. C. ØRSTEDS naturvidenskabelige Arbejder« aflagde ved sin Formand (K. PRYTZ) Beretning om sin nu afsluttede Virksomhed, hvorefter Formanden forelagde det af Fru Dr. phil. KIRSTINE MEYER redigerede Værk: H. C. ØRSTED: *Naturvidenskabelige Skrifter. Udgivet til Minde om 21. Juli 1820. Vol. I—III. København MCMXX*, og henledte særlig Opmærksomheden paa de af

Fru KIRSTINE MEYER dertil forfattede historiske Afhandlinger.

Carlsbergfondets Direktion havde indsendt Beretning om Arbejdet i 1920 vedrørende Øresunds- og Bælttoldregnskaberne.

Det vedtoges at optage i »Math.-fys. Medd.« en Afhandling af Dr. phil. H. M. HANSEN og Cand. mag. J. C. JACOBSEN: *Ueber die magnetische Zerlegung der Feinstrukturkomponenten der Linien des Helium-Funkenspektrums* (trykt i Bd. III, Nr. 11).

---

5. Mødet den 17de December.

(Tilstede var 35 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Jónsson, Johannsen, Buhl, Raunkjær, Drachmann, Henriques, C. O. Jensen, H. Pedersen, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Brønsted, Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Ostenfeld, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Grønbech, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, Rosenvinge, Krogh. -- Desuden som Foredragsholder Selskabets nordiske Medlem AXEL KOCK fra Lund, samt som Gæst fh. Overbibliothekar sammesteds CARL AF PETERSÉNS).

J. L. W. V. JENSEN gav en Meddelelse om en Klasse definite transcscendente Funktioner.

C. H. OSTENFELD forelagde: *Contributions to West-Australian Botany*. Trykt i »Biol. Medd.« Bd. III, Nr. 2.

AXEL KOCK gav en Meddelelse: Till tolkningen af de urnordiska Blekingeinskrifterna.

Vestenkaps-Societeten i Lund havde indbudt Selskabet til at sende en Repræsentant til Societetets første Møde den 4de December 1920. VILH. GRØNBECH havde repræsenteret Selskabet.

Det af Kassekommissionen forelagte *Budget for Aaret 1921* vedtoges. Det er trykt S. 62—64.

Formanden for *Rask-Ørsted Fondets* Bestyrelse (J. L. HEIBERG) havde meddelt, at Bestyrelsen havde bevilget 11,050 Kr. som Tilskud til Kapitalfonden for den internationale Katalog for 1916—21, og desuden Bidrag til Afholdelse af Udgifterne ved forskellige af de af *Union Académique Internationale* planlagte Publikationer.

Der nedsattes et Udvalg, kaldet »Udvalget til Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Bibliotheker«. Til at indtræde i dette valgtes H. O. LANGE, *Sekretæren* og N. BJERRUM. *Rask-Ørsted Fondet* havde bevilget 10,000 Kr. til Afholdelse af Udgifterne ved denne Virksomhed, og »Den danske Boghandlerforening« havde tilsagt sin Støtte.

Det vedtoges at optage i »Math.-fys. Medd.« to Afhandlinger af Prof. G. HEVESY: *Ueber die Unterscheidung zwischen elektrolytischer und metallischer Stromleitung in festen und geschmolzenen Verbindungen* og *Ueber den Zusammenhang zwischen Siedepunkt und Leitfähigkeit elektrolytisch leitender Flüssigkeiten*. De er trykte i Bd. III, Nr. 12—13.

---

6. Mødet den 7de Januar.

(Tilstede var 41 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *fung. Vicepræsident*, Topsøe, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Rosenvinge, Rubin, Drachmann, A. C. Christensen, Henriques, C. O. Jensen, Lange, J. L. W. V. Jensen, Madsen, Bock, Brønsted, Hjelslev, Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Krogh, N. Bohr, P. O. Pedersen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, ANDERSEN, *fung. Sekretær*. — Desuden som Gæst Fru Dr. med. MARIE KROGH).

Den fung. Vicepræsident (S. P. L. SØRENSEN) meddelte, at *Præsidenten* ved Sygdom var forhindret i at være tilstede og udtalte paa hans Vegne de bedste Ønsker for det nye Aar for vort Fædreland, for Selskabet og for hvert enkelt af Medlemmerne.

AUG. KROGH gav en Meddelelse: Fortsatte Bidrag til Kapillærernes Fysiologi. Den er trykt i »Biol. Medd.« Bd. III, Nr. 3.

Selskabets Repræsentanter i *Komitéen angaaende Klosteret San Cataldo* — J. L. HEIBERG, H. HØFFDING og S. P. L. SØRENSEN — stillede følgende Forslag til Beslutning:

»Videnskabernes Selskab overdrager det siddende San Cataldo-Udvalg at stifte Institutionen

»Klosteret San Cataldo«.

Institutionens Formaal er at yde danske — eventuelt ogsaa udenlandske — Videnskabsdyrkere, Kunstnere, Forfattere og Ligestillede samt, efter Udvalgets nærmere Bestemmelse, andre, som maatte ønske det, længere eller kortere Studie- og Rekreationsophold paa Klosteret mod et af Udvalget fastsat moderat Vederlag.

Udvalget bemyndiges til at træffe alle Foranstaltninger til Fremskaffelsen af de til Institutionens Stiftelse og Drift fornødne Midler og til at ordne alle Forhold vedrørende Institutionens Administration; dog kan Udvalget ikke paa nogen Maade eller under nogen Form forpligte Selskabet økonomisk.

Udvalget supplerer sig selv under Sanktion af Videnskabernes Selskab.«

Forslaget vedtoges.

Det vedtoges at indlede Bytteforbindelse med *Institut National Genève, Genève*.

---

7. Mødet den 21de Januar.

(Tilstede var 41 Medlemmer, nemlig: BUHL, *fung. Vicepræsident*, Warming, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Salomonson, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Rosenvinge, Drachmann, A. C. Christensen, Henriques, C. O. Jensen, H. Pedersen, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Madsen, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, Fibiger, Ostenfeld, Nørlund, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, ANDERSEN, *fung. Sekretær*, Krogh).

Den *fung. Sekretær* meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig: Professor, Dr. phil. A. G. NATHORST, Intendant ved Riksmuseet i Stockholm, indvalgt i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{5}{4}$ 89, død d. 20. Januar.

K. PRYTZ gav en Meddelelse: En Interferens-Millimeter-etalon. Den vil blive trykt i »Math.-fys. Medd.«

J. L. HEIBERG gav en Meddelelse: Af et Lukianhaandskrifts Historie.

V. ELLERMANN gav en Meddelelse: Om Maaling af Mitosevinkler i Blodlegemernes Modervæv. Den er trykt paa Fransk i »Biol. Medd.« Bd. III, Nr. 5.

NIELS NIELSEN gav en Meddelelse: *Sur la généralisation du problème de Fermat*. Den er trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. III, Nr. 16.

8. Mødet den 4de Februar.

(Tilstede var 44 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *fung. Vicepræsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, Erslev, Salomonsen, Jónsson, Bergh, Johannsen, Jespersen, Nyrop, Juel, Buhl, Rubin, Drachmann, A. C. Christensen, Henriques, C. O. Jensen, Lange, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjlemslev, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Bjerrum, Ostenfeld, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, Rosenvinge, Krogh).

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. TYCHO TULLBERG, Professor i Zoologi i Stockholm, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{6}{4}$ 06, død d. 20. April 1920.

KR. NYROP forelagde Fortsættelsen af sine *Études de grammaire française*. Den vil blive trykt i »Hist.-filol. Medd.«

N. BOHR gav en Meddelelse: Grundstoffernes periodiske System belyst ud fra Betragtninger over Atomernes Bygning.

De af *Klasserne* stillede Forslag til nye *Prisopgaver* vedtoges. De er trykte S. 74—80.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie i Udlandet afgav Beretning om Virksomheden i 1920. Den er trykt S. 81.

Det vedtoges at sende Skrifter, Meddelelser og Oversigt til *London Library*, London, og at træde i Bytteforbindelse med *Stadtbibliothek* i Hamburg og med *Natuurkundig Laboratorium* ved Universitetet i Leiden.

---

9. Mødet den 18de Februar.

(Tilstede var 45 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *fung. Vicepræsident*, Topsøe, Warming, Steenstrup, Gertz, P. E. Müller, Erslev, Salomonsen, Jónsson, Bergh, Johannsen, Jespersen, Juul, Rosenvinge, Raunkiær, Drachmann, Henriques, C. O. Jensen, Lange, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Blinkenberg, Vedel, Sandfeld, Bock, Hjeltslev, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Krogh, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, Bang).

Den fungerende Vicepræsident (S. P. L. SØRENSEN) bragte en Hilsen fra Præsidenten til Medlemmerne og omtalte derefter T. F. TROELS-LUNDS dødelige Afgang.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Ordenshistoriograf, Professor, Dr. phil. T. F. TROELS-LUND, optaget i den historisk-filosofiske Klasse ¹²/₄ 01, død den 12. Februar.

P. O. PEDERSEN gav en Meddelelse: Om elektriske Gni-ster. Den vil blive trykt i »Math.-fys. Medd.«

Den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse forelagde Bedømmelser af 4 Besvarelser af Prisopgaver:

1—2. To Besvarelser paa Engelsk (med Motto henholdsvis: »Do not promise more than you can perform« og »In conclusione, etc. [Secchis Omtale af Lal. 12561]«) af den astronomiske Prisopgave for 1919. I Tilslutning til Bedømmelse af J. L. E. DREYER, N. E. NØRLUND og E. HERTZSPRUNG (Affatter) foreslog Klassen at belønne begge Besvarelser med Selskabets Guldmedaille. Dette vedtoges.

— Ved Navnesedlernes Aabning fandtes Forfatterne at være: Af den første Afhandling: Docent W. GYLLEMBERG, Observatoriet, Lund, Sverige. Af den anden Afhandling: Mag. art., Underbibliothekar C. LUPLAU JANSSEN og Observator G. E. H. HAARH.

3. En Besvarelse af den kemiske Prisopgave for 1919 (Om Ligevægten mellem Karbonat og Karbaminat i Ammonium-Karbonatopløsninger) med Motto $NH_2COONH_4 + H_2O = (NH_4)_2CO_3$. I Tilslutning til Bedømmelse af JOHS. BRØNSTED og N. BJERRUM (Affatter) foreslog Klassen at belønne denne Besvarelse med Selskabets Guldmedaille, hvilket vedtoges.

— Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være Cand. pharm. CARL FAURHOLT.

4. En Besvarelse paa Svensk af den i 1919 for det Classenske Legat stillede Prisopgave (om Mikrofonkontakter) med Motto: »svensk forskare«. I Henhold til Bedømmelse af J. L. W. V. JENSEN og P. O. PEDERSEN (Affatter) foreslog Klassen at belønne denne Besvarelse med den udsatte Pris (800 Kr.). Dette vedtoges.

— Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være Dr. RAGNAR HOLM, Stockholm.

Efter Forslag af den *historisk-filosofiske Klasse* valgtes J. L. HEIBERG og O. JESPERSEN til Selskabets Delegerede samt CHR. BLINKENBERG til Tilforordnet ved *Union Académique's* Møde i Bruxelles i Maj 1921.

Som Tilforordnet til *Carlsberg Laboratoriets* Bestyrelse genvalgtes fh. Direktør R. KØEFOED for de kommende 5 Aar.

Til *Medlem af Carlsbergfondets Direktion* i Stedet for EUG. WARMING, der ønskede at fratræde d. 25. Septb. 1921 inden Udløbet af sin Funktionstid, valgtes C. H. OSTENFELD. Valget gælder til 25. September 1926.

Et fra *Carlsbergfondets Direktion* indkommet Forslag til Ændring af § XVII i Fondets Statuter blev tiltraadt af Selskabet.

10. Mødet den 4de Marts.

(Tilstede var 47 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Eerslev, Prytz, Salomonsen, Jónsson, Juell, Buhl, Rosenvinge, Rubin, Raunkiær, Drachmann, A. C. Christensen, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Madsen, Blinkenberg, Sarauw, Bock, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, Nørlund, N. Bohr, P. O. Pedersen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, *Sekretæren*, C. O. Jensen, Vedel, Fibiger, Krogh, Arth. Christensen).

KR. ERSLEV og H. HØFFDING talte Mindeord over T. F. TROELS-LUND. De er trykte S. 39—57.

FR. BUHL gav en Meddelelse om et paa Sinaihalvøen fundet gammelt Alfabet og dets Forhold til Bogstavtegnenes Historie. Den vil blive trykt i »Hist.-filol. Medd.«

Direktionen for Carlsbergfondet forelagde Beretning om Fondets Virksomhed i Regnskabsaaret 1919—20. Den er trykt S. 82—116.

Det vedtoges at træde i Bytteforbindelse med *Department of Agriculture, Ottawa, Canada*.

---

11. Mødet den 18de Marts.

(Tilstede var 48 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Prytz, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Juell, Buhl, Rosenvinge, Rubin, Raunkiær, Drachmann, A. C. Christensen, Henriques, C. O. Jensen, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Madsen, Blinkenberg, Bock, Brønsted, Hjelmlev, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Ostenfeld, Krogh, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, Fibiger. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem, Professor D. HILBERT fra Göttingen).

A. B. DRACHMANN gav en Meddelelse: Et misforstaaet Sted i Holbergs *Epistola ad virum perillustrem*.

C. G. JOH. PETERSEN gav en Meddelelse: Om Tidsbestemmelse og Ernæringsforhold i den ældre Stenalder i Danmark. Den vil blive trykt i »Biol. Medd.«

J. HJELMSLEV gav en Meddelelse: Den pythagoreiske Læresætning. Den vil blive trykt i »Math.-fys. Medd.«

Efter Forslag af J. L. HEIBERG vedtog Selskabet at tiltræde, at Overretssagfører J. L. NATHANSEN og Kontorchef BRASK valgtes til at indtræde i *Komiteen for Klosteret San Cataldo* (jf. S. 27).

Kassekommissionen forelagde det reviderede Regnskab for 1920. En Oversigt over dette er trykt S. 58—61.

Rask-Ørsted-Fondet havde indsendt Beretning for Regnskabsaaret 1919—20.

TH. MORTENSEN valgtes til at tiltræde *Udvalget for den internationale Katalog over naturvidenskabelige Arbejder*.

Det vedtoges at optage paa Tysk i »Math.-fys. Medd.« den af Cand. pharm. CARL FAURHOLT indsendte Besvarelse af den kemiske Prisopgave for 1919 (Om Ligevægten mellem Karbonat og Karbaminat i Ammonium-Karbonatopløsninger),

— og i »Biol. Medd.« en Afhandling af Afdelingsforstander, cand. pharm. L. E. WALBUM: »*Manganklorids og nogle andre Salttes Indvirkning paa Antitoxindannelsen*.«

12. Mødet den 1ste April.

(Tilstede var 39 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, JÓNSSON, Johannsen, Jespersen, Bang, Juell, Buhl, Rosenvinge, Rubin, Raunkiær, Hude, A. C. Christensen, H. Pedersen, Lange, J. L. W. V. Jensen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Hjelmslev, Nielsen, Bjerrum, Ostefeld, Krogh, Arth. Christensen, Schmidt, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, ANDERSEN, *fung. Sekretær*, P. E. Müller, Henriques, C. O. Jensen og Sørensen).

O. JESPERSEN gav en Meddelelse: De to hovedarter av grammatiske forbindelser. Den er trykt i »Hist.-filol. Medd.« Bd. IV, Nr. 3.

C. H. OSTENFELD gav en Meddelelse: Eksperimentelle Undersøgelser over Artsdannelse hos Slægten Høgeurt (*Hieracium*).

Direktionen for det Classenske Fideicommis havde indsendt Beretning for Regnskabsaaret 1919—20.

Det vedtoges at optage i »Biol. Medd.« en Afhandling af Dr. med. KNUD H. KRABBE: *Fortsatte Undersøgelser over corpus pineale hos Pattedyrene* (trykt i Bd. III, Nr. 7).

13. Mødet den 15de April.

(Tilstede var 36 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Prytz, Salomonsen, JÓNSSON, Johannsen, Bang, Rubin, Drachmann, A. C. Christensen, Henriques, H. Pedersen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Blinkenberg, Bock, Nielsen, V. Poulsen, Bjerrum, Ostefeld, N. Bohr, H. Bohr, Schmidt, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, *Sekretæren*, C. O. Jensen, Krogh, P. O. Pedersen, Arth. Christensen. — Desuden som Foredragsholder Selskabets nordiske Medlem MARTIN P. NILSSON fra Lund).

MARTIN P. NILSSON gav en Meddelelse: Gudinnan Athena, ett bidrag till den kretisk-mykenska religionen och dess kvarlevande i den grekiska. Den vil blive trykt i »Hist.-filol. Medd.«

ARTH. CHRISTENSEN forelagde to Arbejder: *Textes ossètes, recueillies par Arth. Christensen* og *Les dialectes d'Awromān et de Pāwā. Textes recueillies par Åge Meyer-Benedictsen, revus et publiés avec des notes et une esquisse de grammaire par Arth. Christensen*. De vil blive trykte i »Hist.-filol. Medd.«

Der foretoges Afstemning over de af Klasserne indbragte Forslag om Optagelse af nye Medlemmer. Valgte blev:

I den *historisk-filosofiske Klasse*: som udenlandske Medlemmer: F. H. BRADLEY, Filosof, Oxford, ALBERT CUNY, Professor i Latin og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux, Sir ARTHUR J. EVANS, Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oxford, FRIEDRICH MEINCKE, Professor i Historie ved Universitetet i Berlin, F. W. K. MÜLLER, Prof., Afdelingsdirektør ved Museum für Völkerkunde, Berlin, EDMOND POTTIER, Konservator ved Musée du Louvre i Paris.

I den *naturvidenskabelige-mathematiske Klasse*: som udenlandske Medlemmer: ERNST LINDELÖF, Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors, H. NILSSON-EHLE, Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund, E. J. ALLEN, Biolog, Plymouth, JOSEPH BARCROFT, Docent i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, WILLIAM BATESON, Prof., Direktør for »John Innes Horticultural Institution«, London, W. M. BAYLISS, Professor i Fysiologi ved University College, London, M. W. BEIJERINCK, Professor i Mikrobiologi ved Technische Hoogeschool i Delft, Sir W. H. BRAGG, Professor i Fysik ved University College, London,

W. M. DAVIS, Professor i Geologi og Geografi ved Harvard University, Cambridge, U. S. A., H. J. HAMBURGER, Professor i Fysiologi ved Universitetet i Groningen, EDMUND LANDAU, Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen, TH. H. MORGAN, Professor i Zoologi ved Columbia University i New York, JUL. MORGENROTH, Prof., Afdelingsdirektør ved Institut »Robert Koch«, Berlin, THEOBALD SMITH, Afdelingschef ved Rockefeller Institute for Medical Research i Princeton, U. S. A., ROLAND THAXTER, fh. Professor i Botanik ved Harvard University, Cambridge, U. S. A., VITO VOLTERRA, Professor i Astronomi og Fysik ved Universitetet i Rom, AUG. v. WASSERMANN, Prof., Leder af Kaiser Wilhelm-Institut für experimentelle Therapie ved Berlin, MAX WEBER, Prof., Direktør for Zoologisk Museum i Amsterdam, HANS WINKLER, Prof., Direktør for Botanisk Have i Hamburg.

Fra *Undervisningsministeriet* var kommet Meddelelse om, at der paa Finansloven for 1921—22 under § 19 B. IV, Tilskud til Kunst og Videnskab, var bevilget Selskabet et overordentligt Tilskud paa 70,500 Kr. foruden det faste Tilskud paa 3000 Kr.

Der vedtoges en Ændring i Forretningsordenens § 7, 1) sidste Punktum (om Udsendelsen af Oversigten), saaledes at Ordene »udsendes Juni Maaned« forandredes til »udgives hvert Aar snarest muligt efter Mødernes Afslutning i Maj Maaned«.

Det vedtoges at træde i Bytteforbindelse med *Ecological Society of America, Brooklyn, U. S. A.*

Det vedtoges at optage i »Math.-fys. Medd.« to Afhandlinger af Dr. phil. SOPHUS WEBER: *En Luftstrøms Indflydelse paa et Legemes Fordampningshastighed* og *Psychrometrets Teori.*

---

14. Mødet den 29de April.

(Tilstede var 34 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Bang, Juel, Buhl, Rubin, Drachmann, Henriques, C. O. Jensen, Lange, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Blinkenberg, Vedel, Sandfeld, Brøndsted, Hjlemslev, Nielsen, Arth. Christensen, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*).

H. O. LANGE forelagde: Religiøse Tekster fra det gamle Ægypten i dansk Oversættelse.

DINES ANDERSEN forelagde: The Pāli Dhātupāṭha and Dhātumañjūsā edited with indexes by Dines Andersen and Helmer Smith. Det vil blive trykt i »Hist.-filol. Medd.«

CHR. BLINKENBERG gav en Meddelelse: En Replik af den knidiske Afrodite. Den vil blive trykt i »Hist.-filol. Medd.«

Der foretoges følgende Valg:

1. Til Medlem af *Kassekommissionen* genvalgtes J. L. W. V. JENSEN for de kommende 4 Aar.
2. Til Revisor genvalgtes C. H. OSTENFELD for de kommende 2 Aar.

J. L. HEIBERG meddelte, at *Klosteret San Cataldo* nu var aabnet efter sin Bestemmelse for de dertil berettigede.

15. Mødet den 13de Maj.

(Tilstede var 35 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, Erslev, Salomonsen, Johannsen, Rosenvinge, Rubin, Hude, A. C. Christensen, Henriques, Lange, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Madsen, Blinkenberg, Sandfeld, Hjlemslev, Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Nørlund, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, *Sekretæren*, P. E. Müller, Juel. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem E. N. SETÄLÄ fra Helsingfors).

W. JOHANNSEN forelagde en Afhandling af HELEN ALICE PURDY: Om Ledningen af fototropisk og geotropisk Purring. Den vil blive trykt paa Engelsk i »Biol. Medd.«

Th. MORTENSEN gav en Meddelelse: Studier over Echinodermernes Udvikling og Larveformer.

Kassekommissionen havde meddelt, at den havde genvalgt J. L. W. V. JENSEN til Formand for det kommende Aar.

N. NIELSEN afgav en Erklæring om at han, J. L. W. V. JENSEN og N. NØRLUND havde besluttet at tage Initiativet til Dannelse af en Komité, som agter at indtræde i *Union internationale mathématique* under »International Research Council«.

Det vedtoges i »Hist.-filol. Medd.« at optage en Afhandling af Dr. phil. LOUIS L. HAMMERICH: *Zur deutschen Akzentuation*.

Det vedtoges at træde i Bytteforbindelse med *Ohio State University, Columbus, Ohio*.

Udvalget til Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Bibliotheker forelagde en Beretning om sin Virksomhed. Den er trykt S. 117—122.

LAURBERG & GAD FOT.

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

Froels - Feind

MINDEORD

over afdødt Medlem.

(Taler i Videnskabernes Selskabs Møde, den 4. Marts 1921).

T. F. TROELS-LUND.

(5. September 1840—12. Februar 1921).

I.

Af Kr. Erslev.

Troels-Lund blev valgt til Medlem af Videnskabernes Selskab i 1901. Han var den Gang fyldt 60 Aar, og Forslaget om hans Optagelse stilledes kun af to af Selskabets fire Historikere. Man kan heraf udlæse, at det varede meget længe, før Troels-Lund blev godkendt som historisk Videnskabsmand af sine Fagfæller, og at Anerkendelsen endnu var omstridt paa den Tid som forøvrigt den Dag i Dag. Dette Forhold vil nødvendigvis præge mine Udtalelser om ham og for en Del give dem en anden Karakter end de Mindeord, vi ellers plejer at høre.

I Aaret 1870 opnaede den den Gang trediveaarige cand. theol. Troels Lund en lille Ansættelse i Geheimearkivet og kom derved for første Gang i Forbindelse med de haandskrevne Kilder til dansk Historie. Han blev en af Arkivets to Stipendiater; det var i Wegeners Tid, og ligesom alle de andre Tjenestemænd blev han sat til at registrere Dokumenter paa Sedler; hvert Brev skulde have sin Seddel, indeholdende et fyldigt Udtog af det. Den hele Fremgangsmaade var arkivalisk set en stor Misforstaaelse, og at lade

den unge begavede Mand sidde alle de fem Aar, han blev i Arkivet, med en og samme Samling, en Række Procesakter fra d. 17. Aarhundrede, var frygteligt. Men man gav sig god Tid, fordybede sig i hvert enkelt Stykke, og hurtigt har Lund følt, at der bagved de gulnede Papirer var levende Mennesker, og fornemmet Glæden ved at søge at udfinde, hvorledes disse Mennesker har handlet og følt. Han benyttede sig da af den Fordel, Stipendiaterne havde, deres fri Adgang til Geheimearkivets lille Læsestue — Arkivhvelvingerne selv var lukkede for disse underordnede Væsener — og begyndte Studier paa egen Haand.

Allerede i 1873 fik han i Historisk Tidsskrift optaget sit første historiske Arbejde, en lille kritisk Studie angaaende den bekendte Scene mellem Kristoffer Rosenkrans og Kristian IV, som overbeviste den højbyrdige Herre om Falskneri ved at pege paa, at Vandmærket paa et Dokument, der skulde være udfærdiget 1603, godtgjorde, at det stammede fra en Papirmølle, som først kom i Stand nogle Aar efter. Lund viste nu, at det kongelige Bevis slet ikke nævnes i selve Procesakterne, der hørte til dem, han registrerede, og ikke ret vel lader sig indpasse i hele Processens Gang. Fortællingen stammer fra Slange, der levede 100 Aar efter, og takket være en Henviisning fra en anden fremdrog Lund, at Otto Sperling fortæller noget lignende om Kristian IV.s Optræden under en Strid mellem to Købmænd fra Kristianshavn. Med god Grund sluttede han da, at Fortællingen med Urette var overført til den mere bekendte Adelsmand, og Aaret efter kunde han oplyse, at han nu havde fundet Vandmærket i Dokumenter ældre end 1603; dermed var jo Sagnets Urigtighed godtgjort. Samtidig fremkom hans anden Afhandling, ogsaa af kritisk Natur, »Jakob Ulfelds Færd ved Frederik II.s Begravelse«.

hvori han paaviste, at den skarpe Klage, Ulfeld rejste mod den afdøde Konge, netop ikke fremførtes ved Kongens Ligfærd, men først nogle Maaneder senere.

Det var dog ikke som kritisk Historieforsker, Lund skulde fortsætte; hvor han vilde søge sit Felt, bebudes derimod i en lille Samling »Historiske Skitser efter utrykte Kilder«, som udkom 1876, især i de malende Skildringer af Kristian IV.s Fødsel og Daab og af det Besøg, som han, 15 Aar gammel, aflagde hos Tyge Brahe paa Hveen. Ved den første havde Forf. et godt Grundlag i en samtidig Humanists vidtløftige Festschildring, for Prinsebesøget paa Hveen flød Kilderne derimod sparsomt. Nogle Breve, som Kristian IV har skrevet som Stiløvelser, lader ane, at Tyge Brahes Venner og Modstandere har intrigeret for og imod Besøget; hvad der vides om selve dette, kunde være sagt paa faa Linier. Naar Lund da udmaalede Besøgets Forhistorie, og naar han skildrede dette selv i Enkeltheder, som om han havde været med paa Turen, saa er det allermeste unægtelig fri Fantasi. Det hele blev et nydeligt Miniaturebillede, som den læge Læser glædede sig over, men hvori den sagkyndige kun kunde se Kunst, ikke Videnskab.

Nu er det sikkert nok, at i al Historieskrivning møder vi en ejendommelig Forbindelse mellem Kunst og Videnskab. Strenge Theoretikere har krævet, at det kunstnerske skal skydes helt til Side; det lader sig ikke gennemføre, og i et Rektorprogram fra 1911 har jeg, skønt selv langt mere Historiegransker end Historiefremstiller, kæmpet netop for Historieskriverens Frihed. Videnskabelig kan man fastslaa en Række Enkeltheder, men vil man have et Billede af Fortiden — og Trangen dertil ligger dybt i den menneskelige Natur — maa Historikeren tage Fantasien til Hjælp;

for at faa Billedet frem, maa han forbinde de givne Punkter med Linier, eller for at bruge Lunds egne Ord: »Det overleverede, de spredte Enkeltheder er Farverne, hvormed Historieskriveren maler«. Han siger dog ogsaa, at »vi nu ere naaede til at stille det Krav til Historieskrivningen, at den skal give et sandfærdigt Billede af, hvad der er foregaaet«. Det er rigtigt, men saa maa Historikeren ogsaa forstaa at resignere, hvor Kilderne er saa fattige, at de gør det umuligt at give den anskuelige Detailskildring. Denne Resignation har Lund ikke udvist i sin lille Skitse om Hveensbesøget, og den kendte han meget lidt til i hele sin senere Forfattervirksomhed¹.

Af Troels-Lunds Fortale til »Historiske Skitser« ser man, at han er inde paa store Planer, og han antyder det paa en Maade, der er højst karakteristisk. »Man ser ofte Malere,

¹ Som det tilsyneladende Øjenvidne til Hveensudflugten har Lund naturligvis heller ikke undladt at tage Vejret med. »Vejret var prægtigt, Havet stille, Himlen klar«. Man faar at vide, at de havde Solen imod sig under Sejladsen og derfor kun utydeligt kunde skelne Uranienborg, men da de var kommet i Land og steget op ad Klinterne, laa det for dem i al sin Glans, og den lueforyldte Pegasus øverst paa Kuplen »glimrede i Sollyset«. Alt dette var, da Forf. skrev det, fri Fantasi; hvis han maa-ske har tænkt sig, at man dog vel har valgt en Godvejrdsdag til Udflugten, er denne Slutning jo saare usikker, da Besøget maa have været ordnet og anmeldt flere Dage forud. Men saa skete det, at endnu i samme Aar udgaves Tyge Brahes meteorologiske Dagbog efter et Haandskrift i Wien, som Lund ikke kendte. Selv saa jeg ikke Bogen den Gang, men en Medstuderende fortalte mig, at for Besøgsdagen havde Tyge Brahe noteret »Regnvejr«. Det glemte jeg aldrig, saa morsom en Illustration var det jo til, hvor farligt det kan være at udmale, hvad man ikke veed noget om, og i Tidens Løb har jeg omtalt det adskillige Gange. Men nu har jeg efterset Stedet og opdaget, at min unge Ven har taget fejl paa en uforstaaelig og uforvarlig Maade. Under 3. Juli 1592, hvor Tyge Brahe tillige har indført en Notis om Kongebesøget, skriver han: »Sydvest, herligt Vejr og Solskin mesten Part«. Saa har Lykken dog begunstiget Troels-Lund, og jeg ser nu ogsaa, at han her har gjort en lille Tilføjelse, da han mange Aar efter optrykte Skitsen i sine »Historiske Fortællinger«.

der skulle udføre et stort Maleri, forinden gøre Udkast paa Lærredet til enkelte Hoveder eller Figurer, for at vænne sig til Dimensionerne, prøve Farvevirkningen, beregne Indtrykket«. Hvad han her havde i Tanken, saa man, da han i 1879 udsendte første Bind af et stort anlagt Værk: »Danmarks og Norges Historie i Slutningen af det 16. Aarhundrede«. Værket skulde falde i tre Parter; i den første vilde han beskrive Landets og Folkets Tilstand; i den anden Frederik II.s Regering, i den tredie de politiske Forhold under Kristian IV.s Mindreaarighed.

Man tør formode, at Troels-Lund har fattet denne Plan under Indtryk af Allens Storværk: De tre nordiske Rigers Historie 1497—1536, den eneste brede Skildring af et helt Tidsrum, som vor Historieskrivning den Gang besad, og som var blevet afbrudt ved Forfatterens Død lige ved den Tid, da Troels-Lund kom ind paa historiske Studier. Men hvad Allen havde givet som den modne Frugt af et Menneskelivs Syslen, toges her op af en Mand, der kun faa Aar i Forvejen havde staaet dansk Historie ganske fjernt, og den Dristighed, der laa deri, forøgedes ved, at han begyndte sit Værk med den indre Historie. Ogsaa her havde han vel et Forbillede i Allen, der midt i sit Værk havde indskudt et Bind om Datidens Livsforhold, og det var jo ogsaa rigtig set, at dette burde komme, ikke som et Indskud paa et tilfældigt Sted, men gives forrest, som det til Grund liggende. Men derved kom Troels-Lund til først at skulle fremstille det mindst opdyrkede og vanskeligste Felt, paa den anden Side noget, der maatte friste hans Trang til anskuelig, malersk Skildring med Fare for, at denne frembragtes uden tilstrækkelig Underbygning.

Hvad Troels-Lund gav i sit første Bind, var kun en indledende Skizze; i det næste angav han nærmere, hvad

han først vilde skildre, det daglige Liv i Norden i d. 16. Aarhundrede, og med denne Undertitel udkom alle de følgende Bind. Forf., der allerede i 1875 havde opgivet sin lille Arkivstilling, levede siden som fri Videnskabsmand, helligende sig helt til sit Arbejde, og med største Regelmæssighed udsendte han hvert Aar et Bind eller »Bog«, som han kaldte det, trykt paa tykt Papir med store Bogstaver paa smaa Sider, et Udstyr svarende til hans kunstnerske Krav. I 1891 var han naaet til 11. Bind, men saa begyndte der at gaa flere Aar mellem Bindene, og først 1901 fremkom det 14., der kortelig forkyndte sig som »sidste Bind«. Den planlagte Fortsættelse var opgivet.

De første af disse mange Bind skildrede Datidens Boliger, Bønder- og Købstadboliger, Herregaarde og Slotte; derefter gik Forf. over til at fortælle om Klædedragten og Fødemidlerne. Overalt var den livfulde, anskuelige Fremstilling gennemført, og Emnerne behandlede saaledes, at Værket hurtigt vandt en stor Kreds af Læsere. Af den videnskabelige Kritik fik disse Bind derimod en haard Medfart. Man anerkendte Forfatterens Flid og Fremstillingsevne, men man fandt, at hans Kendskab til Kilderne var meget mangelfuldt, og man bebrejdede ham, at han, hvor enten hans Kundskab eller maaske Kilderne selv svigtede, altfor dristigt udfyldte Manglerne ved løse Slutninger. Selv vilde han ikke nøjes med at fortælle, hvorledes det var i d. 16. Aarhundrede, men han vilde vise Udviklingen og derfor paavise, hvad der var nyt i Aarhundredet, og magtede han allerede ikke Kilderne til selve den Tids Forhold, saa var hans Kendskab til, hvad der gik forud, fortvivlende ringe. Paa Forhaand var han klar over, hvad der prægede det 16. Aarhundrede, det vældige Gennembrud ved Renaissance; »under stormende Jubel brød Menneske-

aanden ud af Kirkens Lukke«, »med voldsom Kraft brød Menneskelivets Strøm den gamle Dæmning, boblende, skummende, sydende«, og dette søgte han nu at eftervise paa alle Omraader, men hvor meget der end var i dette Grundsyn, saa blev det rigtignok hos ham ført ud i Yderligheder, som var ganske urimelige. Overhovedet fandt man, at han tillod sig at generalisere paa et Grundlag, der var yderst spinkelt. Ved Klædedragten f. Eks. slog han i et Par Linier fast, at den romerske var folderig, den germanske stramtsiddende, og da Middelalderen havde været behersket af den romerske Dragt og den stramtsiddende viste sig i Renaissancetiden, var det altsaa det urgermanske, som derved brød frem. Men ogsaa det religiøse spillede ind. I Middelalderen dækkede man ved den lange Dragt over det lave, naturlige, legemlige; da det 16. Aarh. for Mandkønnet indførte den korte Dragt, saa sondredes da beklædningsmæssigt de to Køn fra hinanden; »Mand og Kvinde fremstod som to modsatte, ligeberettigede Former for det menneskelige«.

Med 6. Bog, »Hverdag og Fest«, kom Troels-Lund ind paa et nyt Omraade, som derefter fylder Resten af Værket. Hverdagen bliver han dog hurtig færdig med, idet han egentlig kun dvæler ved Datidens tarvelige Belysningsmidler og udmaler, hvilke Følger det har, Mørkerædhed og alskens Overtro. Des mere faar man at vide om Tidens Fornøjelser, og dermed fortsættes i den næste Bog, hvor han følger Aarets genkommende Fester fra Julen og Aaret rundt lige til Mikkels- og Mortens-Dag. I de følgende Bøger skildres saa de Fester og Skikke, der knytter sig til Fødsel og Daab, Trolovelse og Bryllup, sluttende med Begravelsen.

Til disse Emner er Kildestoffet fyldigere, og Forf. har efterhaanden indsamlet et stort Stof ikke blot fra Danmark,

men ogsaa fra Sverige og Norge; væsentlige Supplementer fandt han hos en flittig Samler, N. Jacobsen, hvis haandskrevne Notitser gemmes paa det kongelige Bibliothek, og som han ofte nævner med Taknemlighed. Her kunde da langt flere Enkeltpunkter bestemmes end paa de tidligere Omraader, og derved blev de Linier, Forf. maatte drage, kortere, mere fastliggende. Emnerne krævede heller ikke saa forskelligartede Forudsætninger, og selv Troels-Lunds Ungdomsstudier som Theolog kom ham her til Gode. Alt i alt har disse Afsnit en langt solidere Underbygning, saa vidt jeg da kan bedømme et Omraade, paa hvilket jeg er lidet sagkyndig.

Med større Tryghed glæder man sig her over, hvad Forfatterens flittige Forskning og sjældne Fremstillingsevne har skabt. Enkelthederne hentes fra de forskelligste Kilder; den opblomstrende Litteratur giver gode Bidrag, især Tidens Prædikener og Skuespil; over de lavere Klassers Liv kaster Tingbøger fra Helsingør meget Lys; det bedste kommer dog fra den rige Skat af Breve fra Datidens adelige Mænd og Kvinder, som et lykkeligt Tilfælde har reddet fra Undergang, og hvori Forf. har fordybet sig ret *con amore*. Alle disse spredte Enkeltheder forstaar han at sammenstille saaledes, at de giver et levende Billede af Datidens Festliv, som følges i største Bredde; det er som en Film, der efterhaanden oprulles. Og Forf. nøjes ikke med hvad der ligefrem hører ind under det behandlede Emne; tværtimod, alt hvad der paa nogen Maade kan knyttes dertil, tager han op. Under Fastelavn faar vi en Fremstilling af Datidens Komedier; da der danses ved Bryllup, følges Dansens Historie paa langs ned gennem alle Tider, paa tværs gennem alle Europas Lande. Undertiden synes man vel, at Forf. gør for meget ud af disse Udflugter og ligeledes ved Skildringen af selve Norden

i d. 16. Aarhundredede tager vel meget med af ligegyldige Enkeltheder; hans Rigdom paa Ord og endnu mer de mangfoldige Billeder, han bruger, kan virke for overvældende. Men alle Indvendinger blegner overfor hans Fremstillings bedaarende Tryllemagt.

Tiltalende er det tillige, at den grelle Modsætning, som Forf. tidligere tegnede mellem d. 16. Aarhundrede og den forudgaaende Tid, her træder noget tilbage; maaske har han opdaget, at naar han stadig modstillede Middelalderens asketiske Afmagringskur og Renaissancens bugnende Livsfylde, saa beroede det for en stor Del paa, at han kendte Virkeligheden i det 16. Aarh., men for den katholske Tid kun hvad Kirken opstillede som Livsideal, sammenlignede Menneskene, som de var, med hvad de burde være. Nok saa meget spiller dog et andet ind og fører til, at Modstillingen ofte afløses af et ganske modsat Syn. Hvad der her skildres, var jo Sæder og Skikke, der gik tilbage til Katholicismen, ofte endog til den hedenske Oldtid, og det blev netop en Hovedopgave for Forf. at vise denne Sammenhæng. Naturligvis maatte han ogsaa forklare, hvad d. 16. Aarhundrede havde bragt af nyt, men det viste sig, at Lutherdommens Kamp mod Skikke, som paa mange Punkter stred mod den ny Lære, var temmelig forgæves; f. Ex. ophørte man naturligvis at faste, men de gamle Fasteskikke holdtes oppe; Folket var stærkere end Theologerne. Og da Forf. for ret at godtgøre dette, gerne fulgte Sæd og Skik i Eftertiden lige ned til vore Dage, blev hans Værk her nærmest en bred Skildring af gammel nordisk Skik Tiderne igennem. Ogsaa af den Grund maa hans Værks videnskabelige Tyngdepunkt siges at ligge i disse Afsnit.

Da Troels-Lund i 1890 udsendte sit 10. Bind, omhandlende »Forberedelse til Bryllup«, fandt han Anledning til

i en Efterskrift at give en Oversigt over sit Værk med Angivelse af de enkelte Bøgers Indhold. Han tænkte sig, at naar han var færdig med Dagliglivet, kunde Skildringen blive mere kortfattet; det turde være mer end tvivlsomt, om denne Forventning havde slaaet til. Af en vis Betydning er det derimod at erfare, at Forf. endnu den Gang ikke havde planlagt to af de Bøger om Dagliglivet, der kom i de følgende Aar, om end som før berørt med lange Mellemrum. Det ene af disse Indskudsbind hedder »Ægteskab og Sædelighed«. Det begynder med Ting som Morgen-gaven og andet, der godt kunde have staaet under Ægteskabet, hvis dette Bind ikke forud var blevet større, end Troels-Lund plejede. Dog har det vel ikke været blot Pladshensyn, der førte Forf. til at indskyde det ny Bind; man tør tro, at der nu, da han nærmede sig Afslutningen af »Dagliglivet«, har dæmret hos ham en Følelse af, at dette dog ikke var helt udtømt ved hans Skildringer af Festerne Aaret rundt og ved Epokerne i Familielivet. I hvert Fald fik man nu en Fremstilling af Ægteskabet med Luthers Opfattelse deraf som Udgangspunkt. Denne er jo, for at sige det kort, meget brutal, og hvad Eftertiden ellers havde stræbt at tilsløre, fremstillede Troels-Lund i skarpe Linier; han viste, hvorledes den samme Opfattelse gik igen hos Luthers danske Lærlinge, og knyttede dertil en Fremstilling af den første lutherske Gejstligheds Sædelighed eller rettere dens Usædelighed. Det hele var vel ikke usandt, men dog malet med meget grelle Farver. Endnu fjernere kom han sin egen Plan ved det andet Indskudsbind, »Livsbelysning«, hvori han i stor Modsætning til de dagligdags Ting, han ellers havde skildret, søgte at se Livet under et enkelt, saare ophøjet Synspunkt, som han først fulgte fra de allerældste Tider af, for derefter at studere de enkelte Ele-

menters Sammenspil i det 16. Aarhundrede. Han fandt her ud, at Aarhundredet stod som Afslutning paa alt det gamle, medens man efter det kom ind paa et ganske nyt Syn. Den hele i sig selv højst interessante Udvikling skal jeg ikke udtale nogen Mening om; men Bestemmelsen af det 16. Aarhundredes Plads i Rækkefølgen passer just ikke til den Rolle, Forf. ellers tillagde det.

Skildringen af Dagliglivet er Troels-Lunds store Indsats i vor Historieskrivning, og ved hvad han ellers har skrevet, skal jeg kun dvæle kort.

I 1893 udkom i to Bind »Kristian IV.s Skib paa Skanderborg Sø«, under hvilken underlige Titel gemmer sig en Fremstilling af Brydningerne mellem Enkedronningen, Rigsraadet og de holstenske Raader under Prinsens Mindreaarighed. Troels-Lund siger, at det var det Omraade, hvor han først ret havde følt Glæden ved at granske i utrykte Kilder, og det forstaar man, naar man veed, hvilket uendeligt rigt Brevstof der er bevaret netop fra disse Aaringer. Dette har Troels-Lund da fordybet sig i allerede i Halvfjerdserne og taget op paany tyve Aar efter; som man kan tænke sig, har han udnyttet Stoffet med al psykologisk Finhed, og det har aabenbart ret moret ham at udrede det mangesidede Intrigespil, ikke mindre dog at følge, hvorledes den unge Enkedronning udvikler sig, da hun efter sin meget ældre Ægtefælles Død skal staa paa egne Ben, og hvorledes Kristian IV modnes fra Dreng til Yngling. Emnet er noget spinkelt i Forhold til Bogens Omfang, men Læserens Opmærksomhed holdes stadig fast, og videnskabelig er Fremstillingen godt underbygget.

I 1906, paa et Tidspunkt, da Troels-Lund havde opgivet at føre sit Hovedværk videre, udsendte han et særligt Skrift om Peder Okse. Tidlig havde denne mærkelige

Mand tildraget sig hans Opmærksomhed, ogsaa mange andre havde skrevet om ham; men man var dog kun naaet til »at punktere Yderlinierne i Peder Okses Træk som historisk Personlighed«, og hvad Troels-Lund ønskede, var at »tegne og male det hele Billed«. Forsøget var dristigt; netop paa de Steder, hvor man skulde trænge ind i Peder Okses Sjæleliv, svigter Stoffet, Troels-Lund siger det selv paa nogle Punkter, og det gælder adskilligt flere. Men selv om Portrætets Lighed med Originalen ikke kan garanteres, blev Peder Okses bevægede Levnedsløb under Troels-Lunds Haand til et livfuldt Drama, hvori man rundt om føler, i hvilken Grad han har levet sig ind i det saa længe studerede Aarhundrede og dets Mennesker. Den lidt manierede Stil, som han fandt passede bedst til Fremstillingen af Dagliglivet, er her afløst af et fint og ædelt Sprog.

Hvad Troels-Lund ellers har skrevet — det er alt samlet i hans »Historiske Fortællinger« — lader jeg uomtalt og vender tilbage til hans Hovedværk.

Troels-Lund skrev Kulturhistorie, og han havde selv den Opfattelse, at den skarpe Kritik, han mødte, for en Del beroede paa, at Historikerne ikke respekterede de Emner, han syslede med. Det gjaldt i hvert Fald den tyske Historiker Dietrich Schäfer, der holdt paa, at Staternes Politik er Historikerens egentlige Arbejdsfelt, og ud derfra nærmest betragtede Troels-Lunds brede Kulturskildringer som et Forvildelsens Tegn. Mod ham rettede Troels-Lund det lille vittige Stridsskrift »Om Kulturhistorie« (1896), i meget snarere et Angreb end et Forsvar, og i Virkeligheden trængte Kulturhistorien heller ikke til Forsvar, ikke her hjemme, men heller ikke andensteds; man kan jo blot minde om, hvorledes i denne Tid »Folkemuseer« aabnedes rundt om i Europa, illustrerende netop Fortidens Dagligliv. Heller vil

jeg i denne Sammenhæng betone, hvor snæver en Del af Kulturen det er, som Troels-Lund opdyrkede og fremstillede. Hvorledes man boede, klædte sig, spiste og drak, hvorledes man festede ude og inde, er vel endda som antydnet ikke hele Dagliglivet. Men et Folks indre Historie omfatter i alt Fald uendelig meget mere, hvorledes der arbejdes og virkes, hvorledes derved Samfundsklasserne formes, og hvorledes ovenover Klasserne Staten bygges op. Det laa oprindeligt i Troels-Lunds Plan ogsaa at fremstille dette, og at han ikke naaede dertil, vil ingen bebrejde ham. Men næppe kan man følge ham, naar han i Dagliglivet ser det allervigtigste, fordi det er det fælles, til Grund liggende; tværtimod, selve Ordet Kultur peger paa, at Tyngdepunktet for Kulturhistorien ligger i, hvad der bygges op paa det brede Grundlag. For Menneskene betyder Ugens Hverdage mer end Hviledagen, og naar Troels-Lund efter mine Tanker har Ret i at betegne Kulturhistorien som Lysstrøben i Menneskehedens Historie, saa gælder det kun, naar Kulturen tages i sin fulde Bredde.

Efter at »Dagligt Liv i Norden« i 1901 var bragt til Ende, varede det ikke længe, før Værket forelaa i Folkeudgave; senere er det fremkommet i to rigt illustrerede Oplag, og ialt er det trykt i henved 30,000 Exemplarer. Det er da sikkert, at det er trængt ud i videre Kredse end noget andet dansk videnskabeligt Værk, og vel egnet var det ogsaa til at vinde den bredeste Folkeyndest. Det var jo vort eget Dagligliv, der her saas i historisk Belysning. Enhver havde slaaet Katten af Tønden; nu fik han at vide, at dette var et enkelt Led af Fastelavnsskikke, der gik tilbage til Middelalderen, ja til Hedenold. De Klæder, man bar, ens Stues Møbler, man hørte, hvorledes de historisk var blevet til. Man indsugede den mest forskelligartede Viden, og hvor

let kom man ikke til det gennem disse livfulde, ofte helt dramatiske Skildringer, som dertil var fortalte med meget Lune, med et lille Smil over det i vore Nutidsøjne saa fremmedagtige og underlige. Man bevægede sig i det ganske dagligdags, og alligevel, hvert Øjeblik aabnedes der et Udblik til det højeste, fra det uendelig smaa til det uendelig store. Og hele Fremstillingen gennemtrængtes af et lyst Syn paa Menneskelivet og Menneskehedens fremadskridende Udvikling, et Syn, der fra Forfatteren forplantede sig til Læseren, og dertil knyttede sig atter Følelsen af, at det var en selv, man hørte om, ens egne Forfædre, Fædrelandet, som man forstod bedre og følte des varmere for. Intet Under da, at Troels-Lund i det danske Folk kom til at staa som den store, ja uden al Sammenligning største Historieskriver.

Naar man, som jeg her, ene ser paa ham som historisk Videnskabsmand, vil man jo ikke kunne tiltræde denne Folkedom uden store Forbehold. Man kunde endda fristes til at sige, at netop det, der har gjort ham til den saa meget læste Forfatter, har skadet ham som Videnskabsmand. Dog dette vilde kun være halvt sandt. Hans levende Forestillingsevne, hans psykologiske Skarpblik har ogsaa tjent ham som Forsker; han har fundet meget i Kilderne, som var der, men som andre først saa, da han drog det frem. Og saa arbejdede han i Hovedparten af sit Liv paa et Omraade, som tidligere ikke havde tiltrukket sig tilstrækkelig Opmærksomhed, virkende des stærkere, fordi han var i Pagt med en Bevægelse, der rejste sig trindt om. Han fordybede sig i det med saa stor Intensitet, gennemforskede det saa systematisk og fremstillede det saa indgaende, at hans Værk staar uden Sidestykke i hele Verden. Lad være, at de Resultater, han naaede til, paa nogle Punkter allerede er underkendte, paa mange andre maaske vil blive det; det har

han selv forberedt os paa og peget paa, at i hvert Fald bliver det tilbage, at han har stillet Spørgsmaalene. Det er sandt, og hans Værk bæres helt igennem af Nyopdagerens Glæde. Men det vidner ogsaa om hans dybe Kærlighed til Folk og Fædreland, præges af at være skrevet af en Mand, der var et fint Udtryk for noget af det bedste i den danske Folkeand.

Saa vil vi da mindes Troels-Lund som den glimrende Historiefremstiller, som en Forsker, der altid stræbte at trænge ned til det dybestliggende, som Banebryder paa et væsentligt Omraade af vort Folks Historie.

II.

Af Harald Høffding.

Naar jeg ikke har undslaaet mig for at følge Opfordringen til at udtale nogle Mindeord om vor afdøde Kollega Troels-Lund, uagtet jeg ikke hørte til hans Fagfæller, var det, fordi jeg mente at kunne give et Bidrag til Forstaaelse af hans Udvikling som historisk Forfatter. Vi var personlige Venner fra Ungdommen af, men stod ingenlunde ukritisk overfor hinanden, hvad gode Venner jo heller ikke behøver at gøre. Det er dog her mere Forstaaelsen end Kritikken, der skal komme til Orde, som naturligt er, naar en betydelig Virksomhed foreligger afsluttet.

I vore unge Dage, som nu ligger over 50 Aar tilbage, mødtes vi i Studiet af Platon. Jeg tænker med Glæde tilbage til den Tid og den Vexelvirkning, den bragte. For Lunds Vedkommende var det mere Kunstneren end Tænkeren i Platon, der optog ham. Han var begejstret over

Platon's vidunderlige Evne til at lade en Tanke udforme sig i Billede og beaandes af Stemning. Der var her noget, som stemmede med Lunds Begavelse og imødekom en Trang hos ham. Tænkning og Forskning har fyldt hele hans Liv fra Ungdommen af, men fik dog især deres Værdi for ham som Grundlag for Udfoldelse af Stemning og Fantasi. Der var her et indre Brydningsforhold i hans Natur, som fulgte ham Livet igennem.

De Studier, han her havde været inde paa, afsluttede han med en interessant Doktordisputats om Sokrates, i hvilken han indgaaende drøftede de forskellige Sider hos den mærkelige Græker og de forskellige Muligheder for at naa til en Forstaaelse af ham.

Rent filosofiske Studier har han efter den Tid ikke drevet. Derimod overraskede han sine Venner ved at optræde som historisk Forfatter. Det var fra først af ikke et udtrykkeligt Valg, der førte ham over paa dette nye Arbejdsomraade. En ydre Anledning, den Stilling i Rigsarkivet, han en Tid havde, og det Materiale, han her fik Adgang til, lod ham se, at her var en Opgave for ham. Det var den frodige Tid i Danmarks Historie, der kom i Slutningen af det 16-Aarhundrede, som tiltrak ham. Hans Fædrelands-kærlighed lod ham finde Trøst og Haab i Fordybelsen i denne Tid, og hans kunstneriske Trang lod ham se, at her var et hidtil tildels ubenyttet Stof at forme.

Den Opfattelse af Historien, der laa bagved hans Virksomhed, og som han ogsaa fik Lejlighed til at gøre gældende overfor en tysk Historiker, gik ud paa, at det ikke blot var Historiens Opgave at skildre de store politiske Begivenheder, men at den ogsaa skulde vise, hvorledes Menneskelivet i Smaat som i Stort er underkastet historisk Udvikling. Historiens Puls banker ikke blot i Statsmændenes Færd,

men er at mærke i det daglige og borgerlige Livs Former til de forskellige Tider. Vor afdøde Kollega Fridericia, der i en Række af indgaaende og skarpe Kritiker fulgte Lunds store Værk »Dagligt Liv i Norden i det 16. Aarhundrede« fra Bind til Bind, har udtalt, at man her har en Mester for sig, der med stor Kunst bearbejdede ny Jord og optog Emner, som hans Forgængere var gaaet let hen over eller havde ladet ligge. Han anerkender Lunds Evne til at leve sig ind i en svunden Tid, dens Liv og dens Tænkemaade og til at faa Øje paa alt, hvad der kan tjene til at belyse den.

Der har været Strid, om Historie, særlig Historieskrivning, er Kunst eller Videnskab. Man har sagt, at for Kunsten er det dog ikke afgørende, om et Billede ligner eller ikke, men at Historien jo dog skulde vise os Fortiden, saaledes som den virkelig har været. Forsaavidt vilde Kunst og Historie nærmest staa som uforenelige Modsætninger, Men der er og bliver dog et Punkt, hvor Kunst og Historie mødes. Begge har den Opgave at fremstille et Individuelt, en konkret Helhed. For Kunstneren eksisterer der intet Abstrakt eller Alment, kun et Individuelt, som maaske er typisk. Og Historikeren maa erkende, at al Virkelighed — enhver Tidsalder, enhver Begivenhed, enhver Personlighed — optræder med en bestemt individuel Karakter, som det er hans Opgave at gribe og fastholde, saa vanskeligt det end kan være at give en udtømmende Fremstilling deraf. Historikeren staar her overfor en lignende Kamp med Stoffet, som Kunstneren paa sin Vis.

Den Kritik, Troels-Lund har været Genstand for, angaar nu ikke blot den videnskabelige, men ogsaa den kunstneriske Side af hans Værk. I Benyttelsen af Kilderne i det Enkelte bebrejdes der ham Mangel paa Forsigtighed; navnlig har han tillagt enkelte Træk Betydning ud over deres

Tid eller ud over deres Plads i denne Tid. Og som Kunstner bebrejdes det ham, at han ofte har taget langt mere med, end der behøves til at belyse hans Emner. Som hist Kunstnertrangen brødes med Kildekritikens Krav, saaledes brødes her Samlerinteressen, der nødig vilde ofre nogen Enkelthed, som maaske var opsporet med Møje, med kunstnerisk Fremstillings Krav. — Intet Under, at han blev Genstand for modsigende Domme.

Jeg tror, at flere af hans personlige Venner, blev overraskede ved, at han blev Medlem af Videnskabernes Selskab. Der var jo andre Forfattere af stor kulturhistorisk og aandshistorisk Betydning, Mænd, der paa Grundlag af indgaaende Studier, med stor Kunst forstod at fremstille og karaktisere Personligheder og Strømninger, og som ikke fandt Plads her. Det tjener i mine Øjne til hans Fagfællers Ære, at den Indsats, Lund har givet paa Kulturhistoriens Omraade, trods alle kritiske Betænkeligheder har vundet den Anerkendelse, som ligger i at blive Medlem af dette Selskab. —

Foruden den ejendommelige Brydning af Forskertrang, Kunstnertrang og Samlertrang er der endnu et Træk, der maa fremhæves som ejendommeligt for vor afdøde Kollega. Det er, hvad han selv har kaldt sin Lystrang. Han var en harmonisk Natur. Hvad Livet bragte ham af Modstand eller Sorg, lukkede han ikke ude, men lod det fortone sig og formildes gennem fortsat Haaben og Stræben. Han maatte se lyst paa Tingene. Maaske saa han for lyst paa den Periode af dansk Historie, han havde valgt til sit Emne. Den maa have baaret Spirer i sig til den ulykkelige Tid, der et halvt Aarhundrede efter brød ind over vort Land og bragte det Undergangen nær. Han saa lyst paa Livet idet hele. I det mærkelige Skrift »Livsbelysning« afbrød han

Rækken af sine kulturhistoriske Fremstillinger med et religionshistorisk Arbejde, i hvilket han vilde vise, at Lys og Mørke til alle Tider brydes i Menneskenes Sind, men at Lyset atter og atter er sejrende. I den friske og poetiske Bog, han begyndte at udgive, da han var 80 Aar gammel, vilde han vise, at Lystroen ogsaa var sejrende i dansk Aandsliv i det 19. Aarhundrede. Digteren faar her afgjort Overhaand over Forskeren. — Selv var han en religiøs Natur. Fra sin Ungdom af følte han sig i skarp Modsætning til de kirkelig udformede Forestillinger, men han lagde sit Sind til Hvile i en stille Tro paa det aandelige Livs Bestaaen. Og i denne Tro gik han med Frejdighed Døden imøde.

Han levede under usædvanlig lykkelige Forhold, ligesom han selv var en lykkelig Natur, der spredte Lys og Harmoni i sin nærmeste Kreds. Og i betydeligt og trofast Arbejde har han nedlagt, hvad hans lykkelige Forhold gjorde ham det muligt at vie sine Kræfter til.

UDDRAG AF REGNSKABET FOR AARET 1920.

Indtægt.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Beholdning fra forrige Aars Regnskab:				
a. Kassebeholdning	9023	55		
b. 5 Guldmedailler	1600	»		
c. 1 Sølvmedaille	12	50		
			10636	05
2. Renteindtægt:				
a. 125700 Kr. Husejer Kreditk. Oblig. à 3 ¹ / ₂ pCt.	4399	50		
89200 - Østift. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	3122	»		
131000 - do. do. à 4 pCt. .	5240	»		
43000 - Jydske Ld. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ pCt.	1505	»		
11000 - Fynske Kreditf.-Oblig. à 3 ¹ / ₂ pCt.	385	»		
b. 8000 - Prioritets Obligat. à 4 pCt.	320	»		
c. 600 - Nationalbankaktier, Udbytte .	60	»		
d. Rente af Indlaan i Bankerne	441	84		
			15473	34
3. Statstilskud for Finansaaret 1920—21.....	....	..	73500	»
4. Bidrag i Følge fundatsmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat.	100	»		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for				
Aaret 1919	3086	17		
c. Fra Carlsbergfondet	10000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring				
om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen:				
Rente 3 ¹ / ₂ pCt. af 120200 Kr. Østift. Krdf.				
Oblig.	4207	»		
			17793	17
5. For Salg af Selskabets Skrifter.....	....	..	1677	72
6. Tilfældige Indtægter:				
a. Udtrukne Obligationer	3000	»		
b. Bidrag fra Carlsbergfondet til Dækning af				
forventet Underskud	10000	»		
c. Salg af gl. Inventar	200	»		
			13200	»
7. Bidrag fra Rask-Ørsted-Fondet til Selskabets				
internationale Forbindelser	....	..	10000	»
Samlet Indtægt.	....	..	142280	28

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Selskabets Bestyrelse:					
a.	Løn til Embedsmænd, Amanuensis i Sekretariatet og Arkivet, samt Assistenten m. m.	14755	50		
b.	Til Selskabets Møder.....	2477	25		
c.	Til Rengøring.....	721	09		
d.	Kontorudgifter.....	4028	14		
e.	Porto.....	831	39		
f.	Brandforsikring.....	302	25		
				23115	62
2. Selskabets Forlagsskrifter:					
a. Af Selskabets Midler:					
α.	Oversigten.....	5888	09		
β.	Meddelelserne.....	28341	15		
γ. Skrifterne:					
	Papir til Skrifterne.....	3057	60		
	Afhandlinger af Selskabets Medlemmer	4124	84		
	Afhandlinger af Ikke-Medlemmer....	7499	91		
δ.	Andre Udgifter til Oplaget af Selskabets Forlagsskrifter.....	194	»		
				49105	59
3. Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat.....					
		....	..	931	»
4. Understøttelse til Skrifternes Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:					
a. Af Selskabets Midler.....					
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:					
α.	Til Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 5. Bidrag.....	1600	»		
β.	Til Dansk historisk Forening.....	1000	»		
γ.	M. Cl. Gertz. Til fortsat Udgivelse af <i>Scriptores minores hist. Dan. medii ævi</i>	1000	»		
δ.	Nina Bang. Til Udgivelse af <i>Øresundstoldregnskaber for 1660—1800</i> , 3. Bidrag af en 5-aarig Bevilling.....	400	»		
				4000	»
Overføres...		....	..	77152	21

Udgift		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Overført	.....	..	77152	21
5.	<i>Selskabets internationale Forbindelser</i>	3700	»	3700	»
6.	<i>Pengepræmier og Medailler:</i>				
a.	Præmier af Legaterne:				
	fra det Classenske Fideikommis	600	»		
	Etatsraad Schou og Hustrus	.....	..		
b.	Af Selskabets Kasse:				
	Udbetalt (af det Thottske Legat)	400	»		
	Medailler	320	»	1320	»
7.	<i>Tilfældige Udgifter:</i>				
a.	Istandsættelser og mindre Anskaffelser . .	29	50		
b.	Maleri af Jul. Thomsen	2339	27	2368	77
8.	<i>Indkøb af Obligationer:</i>				
	3000 Kr. 3½ pCts. Østift. Kreditf. Oblig.	2088	61	2088	61
9.	<i>Beholdning ved Aarets Slutning:</i>				
a.	Kassebeholdning	54358	19		
b.	4 Guldmedailler	1280	»		
c.	1 Sølvmedaille	12	50	55650	69
	Samlet Udgift	.....	..	142280	28

Oversigt over Selskabets Formue ultimo 1920

efter Kurs den 31. December

389100 Kr. 3 $\frac{1}{2}$ pCt. Kreditforenings Obligationer*)	Kr. 271.551,50
131000 - 4 — — —	- 100.130,00
8000 - 4 — Prioritets Obligation	- 8.000,00
600 - Nationalbankaktier	- 838,50
<hr/>	
528700 Kr. Paalydende af Værdipapirer til Kurs	Kr. 380.520,00
Tilgodehavende hos Carlsbergfondet..	- 52.301,39
Kassebeholdning:	
Kontant og i Banker**)	Kr. 54.358,19
Medailler	- 1.292,50
<hr/>	
	- 55.650,69
<hr/>	
I alt	<u>Kr. 488.472,08</u>

*) Deraf 120200 Kr. 3 $\frac{1}{2}$ pCt. Kreditforenings Obligationer til Kurs Kr. 86844,50,
I. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen.

**) Deraf Restbeholdning af det Hjelmsstjerne-Rosencroneske Bidrag: Kr. 957,49.

BUDGET

FOR AARET 1921.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. <i>Beholdning:</i>				
a. Kassebeholdning.....				
b. Guldmedailler				
c. Sølvmedailler.....				
2. <i>Renteindtægt:</i>				
a. 125700 Kr. Husejer Kreditk. Oblig. à 3 ¹ / ₂ pCt.	4399	50		
89200 - Østifternes Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	3122	»		
131000 - do. do. à 4 -	5240	»		
43000 - Jydske Land.Krdf.Oblig.à 3 ¹ / ₂ -	1505	»		
11000 - Fynske Kreditf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	385	»		
b. 8000 - Prioritets Obligationer à 4 -	320	»		
c. 600 - Nationalbankaktier, Udbytte..	48	»		
d. Rente af Indskud i Bankerne.....	1000	»		
			16019	50
3. <i>Statstilskud</i>	....	..	73500	»
4. <i>Bidrag i Følge fundatsmæssig Bestemmelse:</i>				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat.....	100	»		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for				
Aaret 1920.....	3000	»		
c. Fra Carlsbergfondet.....	10000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om				
Prof., Dr.med. & phil.Julius Thomsen: Rente				
3 ¹ / ₂ pCt. af 120200 Kr. Østif.Krdf.Oblig...	4207	»		
			17707	»
5. <i>For Salg af Selskabets Skrifter</i>	....	..	400	»
6. <i>Tilfældige Indtægter</i>	....	..	»	»
7. <i>Tilskud af Beholdningen af Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag</i>	....	..	»	»
8. <i>Saldo (ikke dækket ved Aarets Indtægt)</i>	....	..	21453	50
Samlet Indtægt ...	....	..	129080	»

Ved Beslutning af 24. April 1874 vedtoges det at betragte 280000 Kr. som et Fond, der ikke maa formindskes, medens Resten er til Raadighed til videnskabelige Foretagender. Selskabets Kapitalformue maa derfor ikke formindskes under et Beløb, hvis Rente og Udbytte svarer til 4 pCt. aarlig af ovennævnte Sum.

Udgift.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Selskabets Bestyrelse:					
a. Løn til Embedsmænd og Assistent, Pension m. m.	14485	»			
b. Til Selskabets Møder	3000	»			
c. Til Rengøring	1000	»			
d. Kontorudgifter	6000	»			
e. Porto	4000	»			
f. Forsikring	300	»			
				28785	»
2. Selskabets Forlagsskrifter:					
a. Af Selskabets Midler:					
α. Oversigten	5500	»			
β. Meddelelserne	36000	»			
γ. Skrifterne:					
Papir til Skrifterne	6000	»			
Afhandlinger af Selskabets Medlemmer.	15000	»			
O. Lundblad: Süswasseracarinen Dänemarks	7500	»			
K. Jessen og J. Lind: Bidrag til det danske Markkruddts Indvandringshistorie og Levesæt	15000	»			
δ. Andre Udgifter til Oplaget af Selskabets Forlagsskrifter	600	»			
				85600	»
3. Til Raadighed for Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat					
	.....	..		1500	»
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmerne og andre:					
a. Af Selskabets Midler:					
M. Cl. Gertz. Til fortsat Udgivelse af <i>Scriptores minores historię Danicę medii ævi</i> , nyt Bidrag	1000	»			
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:					
α. Til Registrering af litterære Kilder til dansk Historie, 6. Bidrag af en 10-aarig Bevilling	1600	»			
β. Til Dansk historisk Forening	1000	»			
γ. Nina Bang. Til Udgivelse af <i>Øresundstoldregnskaber for 1660—1800</i> , 4. Bidrag af en 5-aarig Bevilling	400	»			
				4000	»
Overføres ...	.....	..		119885	✓

Udgift.	Kr.	Ø	Kr.	Ø.
Overført	....	..	119885	»
5. a. Union Académique Internationale	1200	»		
b. International Research Council	150	»		
c. Forskellige internationale Sammenslutninger	1000	»		
d. Rejser	5000	»	7350	»
6. <i>Pengepræmier og Medailler:</i>				
a. Præmie af Legaterne:				
fra det Classenske Fideikommiss	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Af Selskabets Kasse:				
Renten af det Thottske Legat	200	»		
1 Guldmedaille, 2 Solvmedailler	345	»	1045	»
7. <i>Tilfældige Udgifter:</i>				
a. Istandsættelser og mindre Anskaffelser	....	..	800	»
8. <i>Indkøb af Obligationer</i>	....	..	»	»
Samlet Udgift	....	..	129080	»

Af disse Udgifter er 1 a fast (naar undtages, at Pensionen kan variere efter Statens Regler), 1 b—f samt 2 a kalkulatoriske. De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet. Med Hensyn til 8 tager Kassekommissionen Beslutning.

Det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1921 ca.	950	»
Bidraget for 1920 ca.	3000	»
	3950	»
Budgetteret Udgift	3000	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca.	950	»

PRISOPGAVER

I.

Bedømmelser af indkomne Besvarelser.

1.

Som Svar paa Selskabets astronomiske Prisopgave for 1919 er rettidig indkommet to Afhandlinger: en maskinskreven med Motto: »Do not promise more than you can perform« og en haandskreven, der benytter Secchis Omtale af Lal. 12561 til Motto.

Begge Afhandlinger vidner om megen Flid og Interesse for det foreliggende Problem. Paa den anden Side maa det siges, at begge Forfattere har indrømmet rutinemæssig Regnekunst en større Plads end det til Raadighed staaende Observationsmateriale opfordrer til, ligesom de Slutninger, der drages, undertiden er meget angribelige. Det bemærkes saaledes, at der ved Beregningen af Stjernernes Spredning — særlig i Mælkevejens Plan — er taget for lidt Hensyn til den Omstændighed, at vort statistiske Kendskab til Stjernespektre praktisk talt er begrænset til Stjerner klarere end 9^m .

Den vilkaarlige Bortkastelse af store Egenbevægelser, for derefter at underkaste Resten en minutøs Behandling, kan heller ikke godkendes.

Den maskinskrevne Afhandling indeholder ret udstrakte Udenomsbetragtninger over Stjerner af andre Spektraltyper, hvor man savner en klar Definition af, hvad der forstaas

ved »giants« og »dwarfs«, særlig hvad Stjerner af Spektral-typen F angaar.

I den haandskrevne Afhandling mangler Spalte V i Tabellen paa Side 14 og forskellige sidestillede Fremgangsmaader (Tostrøms- og Ellipsoid-hypotesen regnende med 2 eller 3 Axer; Beregning af en Stjernes sandsynlige Parallaxe af Egenbevægelse og tilsyneladende Stjernestørrelse eller af sidstnævnte alene) er ikke beskrevne i det rette gensidige Forhold.

Vi mener alligevel, at Afhandlingerne indeholder saa meget lovende og saa meget af Interesse, at de begge bør indstilles til Selskabets Guldmedaille, men at de ikke i den foreliggende Form kan anbefales til Optagelse i Selskabets Skrifter.

Det antages, at den i 1920 udkomne Groningen Publ. Nr. 30 er kommet Forfatterne saa sent i Hænde, at det deri meddelte nye Observationsmateriale ikke har kunnet benyttes ved Prisopgavens Besvarelse.

N. E. NØRLUND.   EJNAR HERTZSPRUNG.   J. L. E. DREYER.
Affatter.

2.

Som Besvarelse af den af Selskabet i 1919 udsatte kemiske Prisopgave er indkommet en Afhandling under Motto: $NH_2 COO NH_4 + H_2O \rightleftharpoons (NH_4)_2 CO_3$, som er overgivet os til Bedømmelse.

Afhandlingen indledes med en kortfattet kritisk Gennemgang af de foreliggende Arbejder paa Omraadet. Derefter gaar Forfatteren over til at beskrive det experimentelle Materiale, som han har tilvejebragt over Omdannelsen af Karbaminat til Karbonat og over den reciproke Proces. Først

beskrives den Metode, som er benyttet til Analyse af Blandingerne, og som bestaar i Udfældning af Karbonatet som Baryumkarbonat, efter at Karbaminatet er stabiliseret ved Tilsætning af en passende Mængde Natriumhydroxyd. Paa tilfredsstillende Maade diskuteres og gennemprøves Metodens Brugbarhed. Metoden viser sig vel ikke at besidde stor Nøjagtighed, men i Betragtning af Opgavens Vanskelighed forstaar man, at Forfatteren er blevet staaende ved den, og Forfatterens videre Arbejde viser da ogsaa, at Metodens Nøjagtighed har været tilstrækkelig.

Derefter gives i Tabeller Resultaterne af det store Antal Forsøg, som er anstillet over Karbaminatets Sønderdeling og Dannelse under vekslende Omstændigheder, og gennem hvilke baade Processernes Hastighed og Ligevægtstilstande er bestemt. Der er udført Bestemmelser baade ved 0° og ved 18° og saavel i stærkt alkaliske Opløsninger som i Opløsninger af Ammoniak og Ammoniumklorid og i Blandinger af disse Stoffer.

Inden Forf. giver sig i Lag med Diskussionen af dette Materiale, gennemgaar han paa Grundlag af andres og egne nye Forsøg Kuldioxydets Forhold i vandig Opløsning og dets Dannelse af Karbonater og Karbaminater. Han foretager efter en ny Metode Bestemmelser af Indholdet af Kulsyre (hydratiseret Kuldioxyd) i vandige Opløsninger af Kuldioxyd, og gennem en Række interessante Forsøg viser han, at Karbaminater af fri Syre (selv Eddikesyre ved $PH=5$) sønderdeles i mindre end 1 Sekund under Dannelse af Kuldioxyd, hvorimod Frigørelsen af Kuldioxyd af Karbonater ved Tilsætning af Eddikesyre ikke er momentan, idet Anhydriseringen af fri Kulsyre til Kuldioxyd i eddikesur Vædske tager en Tid af ca. 1 Minut. Da endvidere Kuldioxyd med Ammoniak momentant giver Karbaminat, faar man

ved Syrning og paafølgende Neutralisation af Ammoniumkarbonatopløsninger dannet betydelige Mængder af Karbaminat. Man kan derfor ikke bestemme Indholdet af Karbaminat i sure Opløsninger gennem Analyse af de med Alkali stabiliserede Opløsninger.

Efter disse indledende Betragtninger gaar Forf. over til at vise, at hans Bestemmelser af den kemiske Ligevægt er i Overensstemmelse med Massevirkningsloven, og han beregner Ligevægtskonstanten for Karbonat-Karbaminat-Ligevægten. Denne Beregning vanskeliggøres ved, at Opløsningernes Karbonatindhold er tilstede dels som Karbonat og dels som Bikarbonat. Forf. maa derfor først bestemme Ammoniumkarbonatets Hydrolysekonstant. Til Bestemmelse af denne Konstant ved 0° benytter han egne Maalinger, medens Bestemmelsen for 18° foretages ved Udregninger fra i Litteraturen foreliggende Data.

Til Forklaring af Hastigheden for Karbaminatets Sønderdeling i ammoniakalske Vædsker opstiller Forf. den Hypotese, at denne Sønderdeling foregaar over Kuldioxyd. I en Opløsning af Karbaminat er der altid saa meget Kuldioxyd tilstede, som svarer til Ligevægten ved Karbaminatets Dissociation til Kuldioxyd og Ammoniak. Det er dette Kuldioxyds Hydratisering til fri Kulsyre, som ved sin Langsomhed bevirker, at Karbaminat ikke momentant sønderdeles. Den dannede fri Kulsyre neutraliseres straks til Bikarbonat eller Karbonat, alt efter Opløsningens Alkalinitet.

Da de foreliggende Forsøg over Kuldioxyds Hydratation var saa unøjagtige, at de daarlig kunde benyttes til at verificere Hypotesen, har Forf. efter en ny og bedre Metode foretaget Bestemmelser af Kuldioxydets Hydratationshastighed, og han har ved Hjælp af disse vist, at de Hastigheder, som man ud fra hans Hypotese beregner for Kar-

baminatets Sønderdelingshastighed i de ammoniakalske Opløsninger stemmer med de eksperimentelt fundne Værdier. I de natriumhydroxydalkaliske Opløsninger gaar Sønderdelingen hurtigere end beregnet efter Hypotesen. Her maa derfor gøre sig andre Reaktionsveje gældende. Forf. gør opmærksom paa, at i dette Omraade er rimeligvis de Hastigheder, med hvilke Kuldioxyd forbinder sig henholdsvis med Ammoniak og med Vand, af samme Størrelsesorden, hvilket i høj Grad komplicerer Forholdene. Med Hensyn til Karbaminatets Dannelse viser Forf. paa analog Maade, at den i de ammoniakalske Opløsninger foregaar over Kulsyreanshydrering til Kuldioxyd.

Efter dette Hovedafsnit af Afhandlingen følger et Afsnit om Karbaminsyrens Styrke som Syre, og til Slutning giver Forf. en kort Beretning om de Forsøg, han har gjort paa at bestemme Indholdet af Karbonat i en Opløsning ved Hjælp af Ledningsevnetitreringer. Ved disse Forsøg stødte han paa saa mange Vanskeligheder, at han opgav denne Metode og gik over til Udfældningen af Karbonatet i Form af Baryumkarbonat som ovenfor beskrevet.

Forfatterens Fremstilling er undertiden lidt tung at læse, men den er stedse omhyggelig og grundig. Den eksperimentelle Side af Arbejdet synes at være udført med Omhu, og den teoretiske Behandling af Stoffet viser, at Forf. er godt inde i de nyere fysisk-kemiske Teorier, om der end undertiden savnes lidt Overblik.

Som ovenstaaende Gennemgang af Afhandlingens Indhold viser, er det lykkedes Forf. i Hovedsagen at besvare de i Prisopgaven stillede Spørgsmaal. Den af ham opstillede Hypotese om Reaktionsvejen ved Overgangen mellem Karbaminat og Karbonat er af betydelig videnskabelig Interesse,

og de Bidrag, som han gennem sit Arbejde har ydet til Kuldioxidets Kemi, har Betydning langt udover de i Prisopgaven stillede Problemer. Paa Grund af dette lødige Indhold af Besvarelsen kan vi varmt indstille den som fuldtud værdig til at belønnes med Videnskabernes Selskabs Guldmedaille.

København, den 21. Januar 1921.

J. N. BRØNSTED.

NIELS BJERRUM.

Affatter.

3.

Som Besvarelse af den i Aaret 1919 for det Classenske Legat udsatte Prisopgave: »De mikrofoniske Kontakters Virkemaade og øvrige Forhold ønskes belyste gennem en Række nye, eksperimentelle Undersøgelser« er der indkommet een Afhandling med Titlen: »Bidrag till kändömdomen om mikrofonartade kontakter« og med Motto: »svensk forskare«.

Om denne Afhandling, som Selskabet har overgivet os til Bedømmelse, skal vi udtale følgende:

Afhandlingen omfatter 67 maskinskrevne Foliosider med 16 Figurer i Lystryk og er delt i 15 Paragraffer. Den udgør ifølge Forfatterens Angivelse første Del af Beretningen om en under Udførelse værende større Undersøgelse over Mikrofoner og deres Virkemaade.

Forfatteren nævner i Indledningen ganske kort de mange tidligere Arbejder paa dette Felt, bl. a. de af P. O. Pedersen i 1914 offentliggjorte Undersøgelser, som det foreliggende Arbejde i flere Henseender kan siges at fortsætte og ud-

dybe. Det var ved Pedersens Undersøgelser godtgjort, at man kan beregne Kontaktarealerne mellem de hinanden rørende Korn paa Grundlag af de Hertz'ske Berøringsformler. Kontaktmodstanden bestaar da af to Dele, nemlig dels af Udbredningsmodstanden fra Randene af Berøringsarealerne til Kulkornenes Indre, dels af en Overgangsmodstand i selve Berøringsfladerne. Den første vil vi, med et Udtryk der er laant fra Forfatteren, kalde den makroskopiske Udbredningsmodstand. Den sidste, der ved den egentlige Mikrofonvirkning som Regel er den væsentligste Del af Kontaktmodstanden, viste sig at være uafhængig af Trykket og derfor omvendt proportional med Berøringsarealets Størrelse. Medens Overgangsmodstanden pr. Arealenhed er uafhængig af Trykket, afhænger den af Styrken af den gennem Kontakten gaaende Strøm og kan desuden antage meget forskellige Værdier for Kulkorn (Kulkugler), der tilsyneladende er ganske ens.

De af Pedersen foretagne Undersøgelser havde ladet Spørgsmaalene om denne Overgangsmodstands Art og Beskaffenhed og om Grundene til Strømmens Indflydelse paa Kontaktmodstanden staa ganske aabne, og det var, som Forfatteren lejlighedsvis bemærker, netop for at faa Bidrag til Belysning heraf, at Prisopgaven blev udsat.

Det skal straks siges, at Forfatteren har ydet værdifulde Bidrag til Klaring af disse Spørgsmaal. Gennem Undersøgelserne er han kommet til følgende Opfattelse: Der finder ingen virkelig Kontaktdannelse Sted over hele den ved de Hertz'ske Formler bestemte makroskopiske Berøringsflade, men kun i en Række mikroskopiske Arealer, spredt over denne. Der findes ingen egentlig Overgangsmodstand, men denne er kun at betragte som Udbredningsmodstanden fra de nævnte mikroskopiske Kontaktarealer. Strømmens

Indflydelse paa Kontaktmodstanden skyldes den af Strømmen udviklede Varme i de mikroskopiske Kontaktsteder.

Til Støtte for disse Synspunkter anfører Forfatteren dels Resultaterne af teoretiske Betragtninger, dels Forsøgsresultater.

Ved den teoretiske Behandling gaar han ud fra, at de mikroskopiske Kontaktarealer alle er lige store, og at de er jævnt fordelte over den makroskopiske Berøringsflade, og anvender derefter de Hertz'ske Formler. Under Benyttelse af Kullets med Temperaturen vekslende Ledningsfylde for Varme og for Elektricitet kan Forfatteren saa beregne Kontaktmodstandens Afhængighed af Strømstyrken. Han finder en efter Forholdene tilfredsstillende Overensstemmelse mellem Teori og Forsøg og ser heri den stærkeste Støtte for Rigtigheden af sin Opfattelse. Større Vægt i saa Henseende maa vi for vort Vedkommende dog tillægge de af Forfatterens Forsøg, der viser, at Kontaktmodstanden er uafhængig af den omgivende Lufts Tryk og Fugtighedsgrad og — saa vidt Forsøgene rækker — tillige af den omgivende Luftarts Natur.

Der er ingen Tvivl om, at de anførte Forhold i høj Grad støtter Forfatterens Teori; men en konsekvent Gennemførelse af denne frembyder paa den anden Side, som ogsaa fremhævet af Forfatteren selv, meget betydelige Vanskeligheder af mekanisk Art, som det kun lykkes Forfatteren at omgaa ved Indførelsen af en ny Hypotese gaaende ud paa, at virkelig, elektrisk Kontakt først indtræder, naar Fladetrykket i de mikroskopiske Kontaktarealer, som er under Dannelse, har naaet en vis Værdi pr. Arealenhed. Men herved mister Forfatterens Teori noget af den tiltalende Simpelhed, som den ellers vilde være i Besiddelse af.

Undersøgelserne angaar særlig Kulkontakter, men kaster

dog ogsaa Lys paa Kontaktdannelsen mellem andre Metaller. Afhandlingen indeholder i det hele taget et stort og værdifuldt Forsøgsmateriale, der gennemgaaende er godt behandlet, selv om man maaske ikke paa alle Punkter fuldtud kan tiltræde de af Forfatteren dragne Slutninger.

Afhandlingen giver i hvert Fald saa værdifulde Bidrag til Belysning af de mikrofoniske Kontakters Virkemaade og øvrige Forhold, at vi ikke tager i Betænkning at foreslaa Selskabet at tildele Forfatteren den udsatte Pris.

København, den 19. Januar 1921.

J. L. W. V. JENSEN.

P. O. PEDERSEN.

Affatter.

Om Forfatterne til de prisbelønnede Afhandlinger se foran S. 30—31.

II.

Opgaver for 1921.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

HISTORISK PRISOPGAVE

(PRIS: SELSKABETS GULDMEDEILLE)

Den danske Sprogpolitik i Slesvig var et Hovedpunkt i det dansk-tyske Mellemværende mellem Krigene 1848-50 og 1864. Den blev dengang og senere højst forskellig bedømt, men er ingensinde blevet indgaaende undersøgt og vurderet.

Materialet til en historisk Undersøgelse af dette Spørgsmaal er nu blevet fuldt tilgængeligt i de danske Statsarkiver, i deltagende Statsmænds Privatpapirer, særlig i Regenburs, Tillisch's og Kriegers. En udtømmende, objektiv Redegørelse for denne vigtige Side af den nationale Strid i Slesvig er ønskelig, og Videnskabernes Selskab udsætter derfor sin Guldmedaille for en Undersøgelse af:

Den danske Sprogpolitik i Slesvig under Frederik VII's Regering.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1922.

FILOSOFISK PRISOPGAVE

(PRIS: SELSKABETS GULDMEDEILLE)

Som det vil være bekendt, gør der sig en ikke ringe Modsætning gældende mellem den Maade, paa hvilken der filosoferes i England i den sidste Menneskealder, og den Maade, hvorpaa i tidligere Tider, i en vis Forstand lige

fra Middelalderen af, filosofiske Problemer gennemgaaende opfattedes og behandlede i England. Kun ufuldkomment er denne Modsætning betegnet ved Slagord som Empirisme og Rationalisme eller Realisme og Idealisme. Modsætningen hænger vel tildels sammen med Bevægelser paa andre Omraader end det filosofiske, dels med religiøse og litterære Strømninger, dels med Naturvidenskabens Udvikling. Men fra et filosofisk Synspunkt knytter Hovedinteressen sig til den nye Problemstilling og Problembehandling, hvad der saa end har medvirket til den. Og det vil i filosofihistorisk Henseende være af Betydning at faa en indgaaende Undersøgelse af, hvorvidt der indenfor denne nyere Retning i engelsk Filosoferen kan spores Eftervirkninger — enten i Form af Fortsættelse eller af Kontrastvirkning — fra den ældre engelske Skole.

Videnskabernes Selskab stiller derfor følgende Opgave:

Gennem typiske Exempler paa engelsk Filosoferen i den sidste Menneskealder at paavise, hvorvidt der kan spores en Forbindelse mellem denne Filosoferen og den, der i Aarhundreder har haft sit Hjemsted i England, tildels i afgjort Modsætning til Kontinentets Filosofi.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1922.

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE KLASSE

ASTRONOMISK PRISOPGAVE

(PRIS: SELSKABETS GULDMEJLLE)

Blandt de bekendte visuelle Dobbeltstjerner er der kun et halvt Hundrede, som i Løbet af det Tidsrum, hvori de er iagttagne, viser saa stærk Banebevægelse, at alle den angulære Banes Elementer har kunnet bestemmes med nogen Sikkerhed.

Foruden omtrent 15000 andre Dobbeltstjerner, som endnu slet ingen Banebevægelse har vist, staar mellem disse to Grupper omtrent 500 Par, der vel viser tydelig relativ Bevægelse mellem de to Komponenter, men ikke nok til deraf at aflede noget af Banens Elementer.

For hver saadan Dobbeltstjerne kan vi for nærværende Tid betragte som bekendt Projektionen paa Himlen af:

1. Radius vektor (lig den tilsyneladende Afstand mellem de to Komponenter),
2. Hastigheden i Banen (Længden af det af den tilsyneladende Bane maalte Stykke divideret med Iagttagelses-tidsrummet),
3. Vinklen mellem radius vektor og Banebevægelsens Retning.

Det er nu af Interesse at vide, hvad man allerede med dette meget indskrænkede Kendskab kan sige om enkelte af Banens Elementer.

Følgende Antagelser kan herved gøres:

- a. Dobbeltstjernebanerne er vilkaarligt orienterede i Rummet. (Hidtil er der ikke paavist nogen Afvigelse fra denne Antagelse).
- b. Baneexcentriciteterne e 's relative Hyppigheder stiger jævnt med e fra $e=0$ til $e=1/2$ for derefter atter at falde jævnt fra $e=1/2$ til $e=1$, medens Hyppighederne for $e=0$ og $e=1$ begge er 0. (Denne Antagelse, der om ønskes kan ændres noget, stemmer praktisk overens med Fordelingen af Excentriciteter blandt de 50 ovennævnte Dobbeltstjerner med bekendte Baneelementer.

Selskabet udsætter derfor sin Guldmedaille for:

en Afhandling, som for ethvert tænkt Tilfælde af en Dobbeltstjerne, der har vist det første kendelige Spor af Banebevægelse, angiver den relative Sandsynlighed for Størrelsen af Banens forskellige Elementer, saasom: Omløbstiden, den angulære Baneaxe, den angulære Masse (d. v. s. $\frac{\alpha^2}{P^2}$ hvor α er den halve angulære Storaxe og P Omløbstiden), Banens Hældning og Excentriciteten. Resultaterne ønskes fremstillede i en saadan Form, at de er egnede til praktisk Anvendelse på iagttagne Par.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1923.

FYSISK PRISOPGAVE

(PRIS: SELSKABETS GULDMEDEILLE)

For Arbejdet paa Udviklingen af vore Anskuelser om Atomernes Bygning har Kendskabet til de empirisk fundne, simple Love, der gælder for mange Grundstoffers Liniespektre, været af den største Betydning, og det maa antages, at en Udredning af de Love, der gælder ogsaa for andre Grundstoffers Spektre, vil vise sig at være af lignende Betydning for den videre Udbygning af vore Anskuelser om Atombygningen. Til de Grundstoffer, for hvilke man har mindst Kendskab til Lovene for Seriespektrene, hører, selv om der her er naaet betydelige Fremskridt i Løbet af de sidste Aar, Stofferne af de kemisk inaktive Luftarters Gruppe, hvilken Gruppe i mange Henseender netop frembyder særlig interessante Forhold for Atomteorien.

Videnskabernes Selskab udsætter derfor sin Guld-

medaille for et Arbejde over Udredningen af Lovene for Grundstoffernes Liniespektre med særligt Henblik paa Stofferne indenfor den nævnte Gruppe.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1922.

FOR DET CLASSENSKE LEGAT

(PRIS 800 KR.)

Gennem Agglutinationsprøver har man indenfor Coli-Tyfus-Bakteriegruppen udsondret to hinanden meget nærstaaende Undergrupper, der er kendt under Betegnelserne Paratyfus-B-Bacillerne og Enteritis-(Gärtner-)Bacillerne. Herhen hørende Bakterier er paavist som Aarsag til Sygdomme hos Mennesket, hos Huspattedyr og Fugle og er endvidere jævnlig forefundet i Tarmindholdet hos forskellige Dyr, i Kødvarer, i Vand, samt andetsteds i den fri Natur.

Hidtil er det ikke lykkedes at afgøre det for Pathologien vigtige Spørgsmaal, om alle de henholdsvis til Paratyfus-B- og til Enteritis-Undergruppen hørende Bakterieformer er fuldtud identiske, eller om der trods den tilstedeværende store Lighed i morfologisk, almindelig-biologisk, serologisk og kulturel Henseende dog forefindes Forskelligheder, saaledes at de to Undergrupper yderligere vil kunne deles.

Medens de mange foreliggende tidligere Undersøgelser har godtgjort en vidtgaaende Overensstemmelse hos alle de til Undergrupperne hørende Bakterieformer med Hensyn til Forgæringsevne overfor forskellige Sukker- og Alkoholarter (l-Arabinose, d-Xylose, l-Rhamnose, d-Glycose, d-Mannose, l-Fructose, l-Sorbose, d-Galactose, Maltose, Lac-

tose, Saccharose, Raffinose, Glycerin, i-Erythrit, l-Adonit, d-Mannit, i-Dulcit og d-Sorbit*)), har Harry Weiss i 1916 paavist, at man ved Hjælp af i-Inosit er i Stand til at spalte Paratyfus-B-Undergruppen i to Dele. Det vil derfor være ønskeligt at undersøge dels et større Antal Paratyfus-B- og Enteritis-Stammers Forhold overfor i-Inosit, dels de to Undergruppers Forhold over for Kulhydrater og de til disse svarende Alkoholer, der hidtil ikke eller kun undtagelsesvis har fundet Anvendelse i den bakteriologiske Teknik.

Videnskabernes Selskab udsætter derfor en Pris paa 800 Kr. af det Classenske Legat for en Besvarelse af følgende Opgave:

Der ønskes en Undersøgelse af et større Antal til Paratyfus-B- og Enteritis-Undergrupperne hørende menneske- og dyrepathogene samt, saa vidt muligt, ogsaa saprofytiske Bakteriestammers Forgeringsevne saavel overfor i-Inosit som over for et Antal af de Kulhydrater og af de til disse svarende Alkoholer, der hidtil ikke har fundet systematisk Anvendelse ved den bakteriologiske Diagnostik af de til Coli-Tyfus-Gruppen hørende Former.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1922.

Besvarelserne af Spørgsmaalene kan være affattede i det danske, svenske, engelske, franske, latinske eller tyske Sprog. Afhandlingerne betegnes ikke med Forfatterens Navn, men med et Motto, og ledsages af en forseglet Seddel, der indeholder Forfatterens Navn, Stand og Bopæl, og som bærer samme Motto. Intet af Selskabets indenlandske Medlemmer kan konkurrere til nogen af de udsatte Præmier. Belønningen for den fyldestgørende Besvarelse af et af de fremsatte

---

*) Armstrong's Nomenklatur 1919.

Spørgsmaal, for hvilket ingen anden Pris er nævnt, er Selskabets Guldmedaille af 320 Kroners Værdi.

Inden Udløbet af den for hvert enkelt Opgave satte Frist indleveres Prisbevarelsene til Selskabets Sekretariat, Vestre Boulevard 25, København B, Bedømmelsen falder i den paafølgende Februar, hvorefter Forfatterne kan faa deres Besvarelser tilbage.

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie i Udlandet.

Beretning for 1920.

Kommissionen udsendte i Oktober 1920 Underbibliotekar ved det kgl. Bibliotek, Hr. Lauritz Nielsen, der skulde fuldende den af ham begyndte Registratur af Brevsamlingerne i Berlin, samt besøge Bibliotekerne i Dresden og Leipzig. Hr. Lauritz Nielsen hjembragte 266 Sedler, hvorved navnlig vort Repertorium over Breve forøgedes; der var originale Breve fra Anders Sørensen Vedel, Henrik Rantzau og Thomas Kingo, talrige Breve fra det 18. Aarhundrede fra den litterære og aristokratiske tyske Kreds i København, en Del Breve fra det 19. Aarhundredes første Aartier, som vidner om de Forbindelser, der blev knyttet af unge Danske under deres Studierejser i Tyskland. — Der kan ved denne Lejlighed være Grund til at nævne, at Kommissionens Brevregistrant er vokset gennem Aarene og er blevet en meget værdifuld Samling.

H. O. LANGE.   JOH. STEENSTRUP.   ERSLEV.

II.

Carlsbergfondets Direktions Beretning for 1919—1920.

I Henhold til det i Statutterne for Carlsbergfondet § XVIII indeholdte Paalæg skal Direktionen for dette Fond herved indsende til det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab Beretning om Virksomheden i Aaret 1919—1920.

I.

Hvad for det første **Carlsberg Laboratoriet** vedrører, skal følgende meddeles:

1. Laboratoriets Personale.

I den kemiske Afdeling er Prof., Dr. phil. S. P. L. SØRENSEN (ansat 1. Jan. 1901) Direktør, Cand. polyt. H. JESSEN-HANSEN (ansat 1. Jan. 1892) ordinær Assistent. De ekstraordinære Assistenten er Fru Cand. polyt. MARGRETHE SØRENSEN, f. HØYRUP (ansat 1. Jan. 1909), Mag. scient. CARSTEN OLSEN (ansat 1. Juni 1919) og Cand. polyt. K. LINDERSTRØM-LANG (ansat 1. August 1919).

I den fysiologiske Afdeling er Dr. phil. JOHANNES SCHMIDT Direktør (ansat 1. Oktbr. 1910) og Dr. phil. ØJVIND

WINGE ordinær Assistent (ansat 15. Aug. 1911). Ekstraordinær Forstander er Cand. pharm. A. KLØCKER (ansat 1. Oktbr. 1910), og Cand. pharm. CHR. FOLKER er ekstraordinær Assistent (ansat 1. Novbr. 1915).

2. Laboratoriets Driftsudgifter

har udgjort 192.530 Kr. 45 Øre, nemlig:

1. Lønninger til Direktører og ekstraordinær Forstander	33.110 Kr. 00 Ø.
2. „ „ Funktionærene	44.782 Kr. 50 Ø.
3. „ „ Betjeningen	20.454 Kr. 71 Ø.
4. Andre Udgifter vedrørende Personalet	2.472 Kr. 19 Ø.
5. Laboratoriets Bygninger, fast Inventar, Haverne	42.762 Kr. 43 Ø.
6. Biblioteket	1.905 Kr. 00 Ø.
7. Løst Inventar og Instrumenter	14.846 Kr. 04 Ø.
8. Forbrug	22.261 Kr. 33 Ø.
9. Udgivelse af »Meddelelserne«	3.918 Kr. 25 Ø.
10. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	17 Kr. 00 Ø.

Den fortsatte, betydelige Stigning af Udgifterne skyldes den stedse stigende Dyrtid med dens Forhøjelse af Udgifterne paa alle Omraader, navnlig Brændsel og Lønninger.

3. Lokaler og Inventarium.

Eftersyn og Reparationer af Bygningerne og det faste Inventarium har fundet Sted som sædvanligt.

Af de under Post 5 og 7 paa Oversigten over Laboratoriets Driftsudgifter opførte Beløb er der paa den kemiske Afdeling til større Apparater og Inventariegenstande anvendt følgende: 1) 303 Kr. 75 Øre til en analytisk Vægt med Lod-

der, 2) 711 Kr. til et Vuggeapparat til Brintionmaalinger, og 3) 1620 Kr. 87 Øre til en hurtigløbende Centrifuge (med Told og Fragt). Paa den fysiologiske Afdeling er indkøbt en Zeiss' Apochromat 1,5 mm til 414 Kr.

4. Laboratoriets Virksomhed.

Den kemiske Afdeling (Professor Dr. S. P. L. SØRENSEN).

I det forløbne Aar har Professor SØRENSEN med Bistand af Afdelingens Assisterter fortsat og udvidet de i tidligere Beretninger omtalte Proteinstudier. Spørgsmaalet om Saltes Indflydelse paa Opløseligheden af de forskellige Grupper af Proteinstoffer er taget op til saavel teoretisk som eksperimentel Behandling.

Hr. H. JESSEN-HANSEN har fortsat Undersøgelserne over Anvendeligheden af Sukker som Fællesstof for Yder- og Indervædsken ved Maalingen af Ægalbuminopløsningers osmotiske Tryk og ved andre analytiske Bestemmelser, hvor Proportionalitetsmetoden kan benyttes. Endvidere har Hr. Jessen-Hansen til E. Abderhalden: »Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden« givet en Oversigt over Fremstillingen af rene Æggehvide-stoffer; dette Arbejde foreligger endnu ikke trykt. Endelig har Hr. Jessen-Hansen ligesom i Fjor deltaget i en Række af »Mellaboratoriet«s Undersøgelser over forskellige Melsorters Sammensætning og Bageevne.

Fru M. SØRENSEN har ført de i forrige Beretning omtalte Undersøgelser over Ægalbuminets Denaturering til en foreløbig Afslutning; Forsøgsresultaterne ventes offentliggjorte i det kommende Regnskabsaar.

Hr. C. OLSEN har dels fortsat de af Fru E. Lund paa-begyndte Forsøg vedrørende Fremstillingen af rent Hesteserumalbumin, dels afsluttet de i tidligere Beretninger om-

talte Undersøgelser over Brintionkoncentrationens Indflydelse paa Planternes Vækstforhold. Bearbejdelsen af det ved de sidstnævnte Undersøgelser vundne store Forsøgsmateriale ventes afsluttet i det kommende Regnskabsaar. Hr. Olsen har i Aarets Løb i Botanisk Tidsskrift Bd. 37 offentliggjort en Undersøgelse over Mosvegetationen i Magle-Mose i Grib Skov.

Hr. LINDERSTRØM-LANG har fortsat Undersøgelserne over ammoniumkloridholdige Ægalbuminopløsningers osmotiske Tryk. Desuden har Hr. Linderstrøm-Lang konstrueret og gennemprøvet et Apparat til bekvem Udførelse af større Rækker af elektrometriske Brintionmaalinger.

Som Gæst ved Afdelingen har Hr. Direktør R. KOEFOED med Bistand af Frk. E. KOEFOED fortsat sine Undersøgelser af de fra Palæstinarejsen hjembragte Vandprøver.

Ligeledes som Gæster ved Afdelingen har Hr. Dr. EDW. J. COHN, New York, udført en Undersøgelse over Serumglobulinets Opløselighed i Saltopløsninger, medens Hr. Dr. EINAR HAMMARSTEN, Stockholm, har paabegyndt en Undersøgelse over Nukleinsyreopløsningers Viskositet, og Hr. Dr. ERIK OHLSSON, Lund, har fortsat sine i tidligere Beretninger omtalte Undersøgelser over Maltamylasen.

Endelig har Hr. Tandlæge V. ANDRESEN og Hr. Dr. A. NEEL, begge af København, i kortere Tid studeret ved Afdelingen.

Den fysiologiske Afdeling (Dr. phil. JOHS. SCHMIDT).

Arbejderne med Humle er fortsat i samme Udstrækning som i de nærmest foregaaende Aar. Ogsaa i denne Sæson har Angreb af »rødt Spind« skadet Planterne betydeligt, men der kan dog ventes en væsentlig bedre Høst end ifjor.

I Forsøgshaven er der desuden — med Henblik paa

Arveligheds- og cytologiske Undersøgelser — arbejdet med forskellige andre Planter, saaledes Tropæolum, Sukkerroer, Sojabønner etc. Det i forrige Beretning omtalte Arbejde med Podningschimærer har resulteret i Fremstillingen af forskellige Periklinalchimærer mellem *Solanum nigrum* og Tomat, saaledes af *Solanum tübingense*, *S. Koelreuterianum* og *S. Gaertnerianum*. En Undersøgelse af Chromosomtallet er igang.

De i tidligere Beretninger omtalte variationsstatistiske og Arvelighedsundersøgelser med forskellige Dyr (Fiske, Høns, Kaniner, Svin) er fortsatte.

I Arbejdernes Udførelse har foruden Afdelingens Direktør og den ordinære Assistent Hr. Dr. phil. Ø. WINGE deltaget Hr. Mag. scient. VILH. EGE, Hr. Cand. mag. A. STRUBBERG, Fru EDITH BUS og Hr. Stud. mag. C. B. JØRGENSEN. Talmaterialets Beregning er udført af Frk. KIRSTINE SMITH, D. Sc.

Afdelingens Direktør har i Regnskabsaaret foretaget en større Rejse til Vestindien og Nordamerika af Studie- og Helbredshensyn.

Om de Spørgsmaal, hvormed Afdelingen beskæftiger sig, er følgende Afhandling offentliggjort: Johs. Schmidt: Racial Studies in Fishes, III. Diallel Crossings with Trout (*Salmo trutta* L.) (*Journal of Genetics*, vol. 9, Nr. 1, 1919). Desuden er flere andre Afhandlinger fuldendte og afgivne til Trykning.

Den ekstraordinære Forstander under den fysiologiske Afdeling, Hr. Cand. pharm. A. KLØCKER har udført følgende Arbejder:

1) De i forrige Beretning omtalte Undersøgelser over nogle Enzymers Udbredelse i Naturen er fortsatte og udvidede og vil sandsynligvis i en nær Fremtid kunne afsluttes.

2) Undersøgelser over Citronsyredannelse hos nogle Skimmelsvampe er fortsatte og fortsættes.

3) Undersøgelser over nogle Saccharomyceters Forgæring af Inulin, Raffinose og Galaktose.

Desuden er der foretaget en Del mindre Undersøgelser, hovedsagelig som Følge af Angivelser i Litteraturen, saaledes f. Ex. over Saccharomyces Hansenii med Hensyn til Dannelse af Alkohol, Dyrkning af Saccharomyceter i Opløsninger af Mineralsalte for at prøve, om de derved mister deres Zymaseindhold, o. fl. a.

De i forrige Beretning omtalte Undersøgelser over Gærsvampes Optræden i forskellige Blomsters Nektar maatte desværre afbrydes, da det Stykke Have, som Carlsberg Bryggerierne havde overladt til at anstille Forsøgene i, maatte afgives til Bryggerierne.

For Rigshospitalet er foretaget en Undersøgelse af en Saccharomycet og en Skimmelsvamp; ligeledes er Kulturer undersøgte for Dr. Peglion i Bologna. Nogle Prøver af Træ til Jernbanesveller blev efter Anmodning fra Jernbanerne undersøgte i Anledning af et Bakterieangreb.

Iøvrigt er afsendt en betydelig Mængde Kulturer til forskellige Institutioner i Ind- og Udland, hvor Samlingerne under Krigen har lidt i høj Grad. Der er saaledes afgivet Kulturer til Polyteknisk Lærestalt, til Norge (Dr. Sopp), til Sverige (Prof. v. Euler), til England (en større Samling til The Lister Institute of preventive Medicine), til Belgien (Prof. Biourge, Dr. Kufferath), til Frankrig (Prof. Kayser, Dr. Guilliermond), til Italien (Dr. Peglion), til Rumænien (Dr. Nitescu), til Bayern (Weihestephan) og til Wien (Kral's Laboratorium) o. a.

Desuden er Laboratoriets Samlinger gennemgaaede og en Del af Kulturerne fornyede.

A. Kløcker har offentliggjort nogle Referater i »Centralblatt f. Bakteriologie, 2. Abt.«

II.

Om **Fondets videnskabelige Understøttelser** (Afdeling B) var inden 1. November 1919 indkommet 142 Ansøgninger; senere indkom endnu 7 Ansøgninger. Der søgtes i alt c. 544.000 Kr. Der bevilgedes et samlet Beløb af 311.141 Kr. 40 Ø. I dette Beløb er ogsaa medregnet c. 19.000 Kr., som af Hensyn til den stigende Dyrtid lagdes til de allerede tilstaaede »Krigstillæg« til en Række personlige Understøttelser for Toaaret 1918—20.

I 1919—20 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 429.017 Kr. 31 Ø., heri indbefattet det statutmæssige Tilskud paa 10.000 Kr. til det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Resten af Beløbet fordeler sig saaledes (Bevillingens Datum er tilføjet i Parentes):

1. Fru Dr. phil. ADA ADLER til kritiske Forarbejder til en Udgave af Suidas m. m. 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
2. Samme til en Studierejse til Frankrig og England 500 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
3. Professor, Dr. phil. DINES ANDERSEN til fortsat Udgivelse af Professor Søren Sørensens efterladte Arbejder samt til Honorar for en fast Medhjælper 2.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
4. Samme, Professor, Dr. phil. & litt. OTTO JESPERSEN og Professor, Dr. phil. CHR. SARAUW til Udgivelse af Professor, Dr. phil. Vilh. Thomsens samlede Afhandlinger 4.000 Kr. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.000 Kr. (¹³/₁₂ 16 og ¹⁶/₁₂ 19).
5. Professor, Dr. phil. VILH. ANDERSEN til fortsat Studium af Hovedlinier i den danske Litteraturs Historie 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).

6. Inspektør ved det nationalhistoriske Museum, Mag. art. OTTO ANDRUP til fortsatte Arkivstudier vedrørende dansk Kunsts og Kunstindustris Historie 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
7. Samme, Museuminspektør, Dr. phil. PETER HERTZ, Akademisekretær A. RØDER og fhv. Adjunkt FR. WEILBACH til Forarbejder til en ny Udgave af Weilbachs Kunstnerleksikon 2.400 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.600 Kr. (⁸/₁₂ 17 og ¹⁶/₁₂ 19).
8. Mag. scient. KAJ BIRKET-SMITH til fortsat Bearbejdelse af Materialet fra hans Grønlandsekspedition i Sommeren 1918 800 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
9. Samme til en Studierejse til de etnografiske Museer i Kristiania, Stockholm og Helsingfors 500 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
10. Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM til fortsat Studium af de stærke Elektrolyters Dissociation 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
11. Bibliotekar, Cand. mag. SIGFÚS BLÖNDAL til afsluttende Studier vedrørende hans dansk-islandske Ordbog 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
12. Professor, Dr. phil. J. E. V. BOAS til et stereoskopisk Mikroskop fra Zeiss 400 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
13. Lektor, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til fortsatte litteratur- og kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
14. Professor, Dr. phil. HARALD BOHR, Professor, Dr. phil. T. BONNESEN og Professor, Dr. phil. JOHS. MØLLERUP til Udgivelse af 4 Foredrag i »Matematisk Forening« over de algebraiske Tallegemers Teori 2.400 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
15. Professor, Dr. phil. NIELS BOHR til lønnet Medhjælp ved Udførelsen af Beregninger vedrørende hans Teori

- for Atomernes Bygning 3.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 7.000 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
16. Samme til Anskaffelse og Opstilling af en Gitterspektrograf til Undersøgelse af Spektralliniens Struktur og Opspaltning 20.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 28.000 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
  17. Docent, Dr. phil. HANS BRIX til fortsatte videnskabelige Studier 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
  18. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til en Studierejse til England samt Paris 2.600 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
  19. Samme til Medhjælp ved Forsøg 400 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
  20. Bibliotekar, Dr. phil. F. BØRGESEN til Udgivelse, særlig til Fremstilling af Figurer i Fortsættelsen af hans Værk om Havalgerne ved Kysten af de tidligere dansk-vestindiske Øer 800 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
  21. Professor, Dr. phil. ARTHUR CHRISTENSEN til Undersøgelser vedrørende det ossetiske Sprog 500 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
  22. Museumsinspektør, Mag. scient. CARL CHRISTENSEN til et Værk om den danske Botaniks Historie 2.250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
  23. Cand. jur. JOHANNES DAM til fortsatte Studier over og Oversættelser af ældre italiensk Digtning 600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
  24. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB til Dækning af Merudgift ved Udgivelsen af Hans Mogensens Oversættelse af Philippe de Commynes' Memoirer 2.250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.384 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
  25. Samme til Udgivelse af 1) Danske Folkebøger, 2) H. Weigeres Oversættelse af »Reineke Fuchs«, 3) Falsters

- »Amoenitates« i Oversættelse, 4) Ældste danske Grammatikere 5.250 Kr. Syvende Bidrag af en Bevilling paa 56.000 Kr. ($^{18/12}$ 13).
26. Samme til Udgivelse af Danmarks gamle Landskabslove, 1.—2. Bind, 11.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 46.268 Kr. ($^{16/12}$ 18).
  27. Samme til Udgivelse af Verner Dahlerups Ordbog over det danske Sprog 12.000 Kr. Femte Bidrag af en Bevilling paa 123.000 Kr. ($^{6/9}$ 15).
  28. Samme til samme Formaal 42.625 Kr. ($^{16/12}$ 19).
  29. Fru EMILIE DEMANT HATT til fortsat Bearbejdelse af etnografisk og folkloristisk Materiale, indsamlet i Lapland 600 Kr. ($^{16/12}$ 19).
  30. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. HJ. DITLEVSEN til fortsatte Arbejder over Annelider og Nematoder 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16/12}$ 18).
  31. Professor, Dr. phil. A. B. DRACHMANN, Professor, Dr. phil. & litt. & scient. & med. J. L. HEIBERG og Overbibliotekar, Dr. phil. H. O. LANGE til filologisk Hjælp ved fortsat Udgivelse af Søren Kierkegaards Papirer (ved Underarkivar P. A. Heiberg og Professor, Dr. phil. V. Kuhr) 1.600 Kr. ($^{21/12}$ 14).
  32. Dr. phil. J. L. E. DREYER som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 4.000 Kr. ($^{11/5}$ 16) samt Dyrtidstillæg 2.400 Kr.
  33. Bibliotekar, Cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER til Udarbejdelse af et fuldstændigt dansk-norsk Forfatterleksikon 1.600 Kr. ($^{18/12}$ 13).
  34. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. HANS ELLEKILDE til fortsatte folkloristiske Studier 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16/12}$ 19).

35. Professor, Dr. med. V. ELLERMANN til fortsatte Undersøgelser over Hønseleukæmi 1.200 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
36. Bibliotekar, Cand. mag. BALDER ERICHSEN og Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til Trykning af »Dansk historisk Bibliografi« 3.148 Kr. 83 Øre. Niende Bidrag af samlede Bevillinger paa 21.718 Kr. 45 Øre (⁶/₁ 09, ⁸/₁₂ 17 og ¹⁶/₁₂ 19).
37. Kommuelærer P. ESBEN-PETERSEN til fortsat Studium af danske Neuroptera 500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 19).
38. Pastor emer., Dr. phil. H. F. FEILBERG til fortsat Indkøb af folkloristisk Litteratur 400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 19).
39. Professor, Dr. med. JOHS. FIBIGER til fortsatte Studier over den ved Spiroptera neoplastica eksperimentelt fremkaldte Kræft 1.500 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
40. FORENINGEN FOR BOGHAANDVÆRK til Udgivelse af en Fortegnelse over Lorentz Benedichts Arbejder i Kjøbenhavn 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
41. Professor, Dr. phil. AAGE FRIIS til fortsat Udgivelse af hans Værk »Bernstorfferne og Danmark« 6000 Kr. (¹⁶/₁₂ 18).
42. Samme til Afskrivning af Breve og Aktstykker vedrørende Danmarks politiske Historie 1864—c. 1880 400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 19).
43. Adjunkt, Dr. phil. OLAF GALLØE til et større Arbejde over de danske Likeners Biologi 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁸/₁₂ 17).
44. Professor emer., Dr. phil. M. CL. GERTZ til fortsatte Studier over vore latinske Middelaldersskrifter 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).

45. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. EMIL GIGAS til Assistance under hans Studier og videnskabelige Forfattervirksomhed 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 19).
46. Lektor ALFRED GLAHN til Udgivelse af Horats' Skrifter, oversatte paa danske Vers 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
47. Forfatter THORKILD GRAVLUND til fortsatte folkepsykologiske Undersøgelser i Danmark 1.000 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
48. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Cand. mag. H. GRÜNER NIELSEN til Trykning af en Afhandling »Sønderhoning og de dermed beslægtede Folkedanse« med Melodibilag 3.450 Kr. (¹⁶/₁₂ 18 og ⁸/₉ 19).
49. Samme til Undersøgelser vedrørende middelalderlig nordisk Folkemusik og Folkevisedigtning 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 19).
50. Dr. phil. H. J. HANSEN til fortsat zoologisk Virksomhed 2.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
51. Docent, Dr. techn. JULIUS HARTMANN til fortsatte videnskabelige Studier 800 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
52. Underinspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. GUDMUND HATT til fortsatte etnografiske og geografiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
53. Professor, Dr. phil. & litt. & scient. & med. J. L. HEIBERG til videnskabelige Studier 2.000 Kr. (⁴/₁₁ 13).
54. Kredsbibliotekar, Cand. phil. CHR. HEILSKOV til fortsat Indsamling af danske Indskrifter i Skaane 500 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
55. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. KAI L. HENRIKSEN til Clichéer til en Oversigt over den ældre danske Entomologis Historie 300 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).

56. Cand. mag. HELGE HØLST til videnskabelig Virksomhed paa Fysikens Omraade 1.600 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
57. Sognepræst G. HOWARDY til fortsat Trykning af en Clavis cuneorum 1.289 Kr. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.899 Kr. (⁶/₁ 10, ¹³/₁₂ 16 og ⁹/₂ 20).
58. Rektor, Dr. phil. KARL HUDE til fortsat videnskabelig Virksomhed 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
59. INTERNATIONALT KATALOG ved en Komité 2.825 Kr. (²¹/₁₂ 10).
60. Fru Dr. phil. LIS JACOBSEN til Udgivelse af 3. Bind af afd. Dr. phil. J. P. Jacobsens Værk »Manes« 4.870 Kr. (¹⁶/₁₂ 18 og ¹⁶/₁₂ 19).
61. Professor, Dr. phil. & litt. OTTO JESPERSEN til fortsatte Studier over Sproghistorie og almindelig Grammatik 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
62. Dr. phil. C. A. E. JESSEN til fortsatte leksikalske Studier 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
63. Dr. phil. A. C. JOHANSEN til fortsatte biologiske og zoogeografiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
64. Professor, Dr. phil. FINNUR JÓNSSON til Udarbejdelse af en ny Udgave af hans oldnorsk-islandske Litteraturhistorie 1.500 Kr. Første Bidrag af en femaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 19).
65. Professor, Dr. phil. C. JUEL til matematiske Arbejder 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).
66. Underbibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (¹⁶/₁₂ 18).

67. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende vendsysselske Købstadforhold i Tiden før Aar 1800 1.000 Kr. ($^{16}/_{12}$ 18).
68. Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over Sproget i danske middelalderlige Haandskrifter 900 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
69. Cand. mag. JOHS. KNUDSEN til fortsatte kartografiske og nautiske Studier 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
70. Professor, Dr. phil. MARTIN KNUDSEN til fortsatte Undersøgelser over Luftarternes Egenskaber 4.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
71. Professor, Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENVINGE og Professor emer., Dr. phil. & scient. EUG. WARMING til Dækning af Merudgift ved Trykningen af »The Botany of Iceland«, Part 1, Nr. 4, 624 Kr. 70 Øre. ($^{16}/_{12}$ 18).
72. De samme til Trykning af Adjunkt, Dr. phil. Olaf Galløes Afhandling om Islands Liken-Flora og -Vegetation i »The Botany of Iceland« 4.784 Kr. 40 Øre ($^{8}/_{12}$ 17, $^{16}/_{12}$ 19 og $^{5}/_{8}$ 20).
73. Dr. phil. KORT K. KORTSEN til fortsatte Undersøgelser over de emotionelle Tilstandes Natur og Opstaaen, samt til en historisk og kritisk Fremstilling af den franske Psykologi 800 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
74. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. P. L. KRAMP til Afslutning af et Værk om de danske Medusers Biologi 1.200 Kr. ($^{9}/_{2}$ 20).
75. Bibliotekar, Dr. phil. ALFR. KRARUP til Afskrivning af Pavebreve fra det 13. Aarhundrede vedrørende Norden i Vatikanet 3.850 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
76. Højskolelærer, Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN til fort-

- satte Studier af nordiske Sprog og deres Folkemaal 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
77. Professor, Dr. phil. AUGUST KROGH til eksperimental-fysiologiske Undersøgelser 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
78. Fru Dr. med. MARIE KROGH til fortsat videnskabeligt Arbejde 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
79. Lærer J. P. KRYGER til Ekskursioner til Indsamling af Insekter 500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
80. Overbibliotekar, Dr. phil. H. O. LANGE til Fotografering af koptiske Haandskrifter i Paris og London 1.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
81. Cand. phil. HENRIK LARSEN til fortsat Studium af Christian V's Matrikel 1.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
82. Graver NIELS P. LARSEN til en Rejse til Tyskland for at studere gammel Kunst til Forberedelse af et Arbejde om Billedskæreren Claus Berg 400 Kr. ($\frac{21}{12}$ 14).
83. Arkivar L. LAURSEN til Trykning af »Danmark-Norges Traktater 1523—1750«, 5te Bind 2.500 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 8.600 Kr. ($\frac{8}{12}$ 17).
84. Adjunkt, Cand. mag. VILH. LORENZEN til fortsat Studium af dansk Klosterarkitektur 1.800 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
85. Museumsinspektør, Mag. scient. WILLIAM LUNDBECK til fortsat Studium af danske Diptera 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
86. Underbibliotekar, Mag. scient. C. E. LUPLAU JANSSEN til fortsat Udførelse af astronomiske Arbejder paa Urania-Observatoriet 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
87. Bibliotekar, Cand. mag. VICTOR MADSEN til fortsat Ud-

- arbejdelse af et Katalog over Karen Brahes Bibliotek i Odense 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 19).
88. Museumsinspektør, Dr. phil. TH. MØRTENSEN til fortsat zoologisk Arbejde 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
89. Samme til Illustrationer til Afhandlinger, byggede paa det paa hans Stillehavs-Ekspedition indsamlede Materiale 92 Kr. 70 Øre. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.500 Kr. ($\frac{6}{5}$ og $\frac{8}{12}$ 17).
90. Skuespiller ROBERT NEIENDAM til fortsat Udarbejdelse af det kgl. Teaters Historie fra 1874 til vore Dage 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
91. Underbibliotekar, Dr. phil. DITLEF NIELSEN til Afslutning af 1. Del af et Arbejde »Der dreieinige Gott in religionshistorischer Beleuchtung« 1.600 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
92. Underbibliotekar LAURITZ NIELSEN til Forarbejder til et Værk om Danmarks Bibliografi og den danske Bogtrykkerkunst 1551—1600 1.600 Kr. Andet Bidrag af en femaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18 og $\frac{16}{12}$ 19).
93. Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til fortsatte Undersøgelser over Rækkeudviklinger og specielle analytiske Funktioner 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
94. Cand. math. KNUD AAGE NISSEN til Gennemførelse af en Serieopløsning af Argonspektret 1.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
95. Underarkivar, Dr. phil. WILLIAM NØRVIN til fortsatte Studier i den græske Psykologis og Erkendelsesteoris Historie 1.600 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
96. Samme til en Studierejse 2.400 Kr. ($\frac{15}{12}$ 15 og $\frac{16}{12}$ 19).
97. Underarkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til fortsatte

- kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
98. Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND til Studier over Differensregning 2.000 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
99. Fhv. Adjunkt F. ØHRT til Forarbejder til et Tillægsbind til »Danmarks Trylleformler«, 1. Del 400 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
100. Professor O. OLUFSEN til Udgivelse af Professor, Dr. phil. Ove Paulsens Afhandling »Studier over Vegetationen i Pamir« som sidste Del af de videnskabelige Resultater fra Ekspeditionen 1898—99 700 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.550 Kr. ($^{16}/_{12}$ 18).
101. Førstepræst i Jakobshavn HOTHER ØSTERMANN til Studier (under et Ophold i Danmark) over Grønlands, specielt Missionens Historie 1.600 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
102. Docent, Dr. phil. JOHS. PEDERSEN til en Studierejse til Orienten 10.000 Kr. ($^{24}/_{5}$ 14 og $^{7}/_{5}$ 20).
103. Samme til Udgivelse af 1. Del af et Værk om det gamle Israels Kultur 4.000 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19),
104. Overlærer i Helsingør LAURITS PEDERSEN til Forarbejder til en Helsingørs Historie 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
105. Professor ved den polytekniske Lærestanstalt P. O. PEDERSEN til Apparater til og Assistance ved fortsatte Studier over elektriske Udladninger 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
106. Bibliotekar, Cand. mag. CARL S. PETERSEN til Udgivelse af Ludvig Holbergs samlede Skrifter 6.257 Kr. 50 Øre. Niende Bidrag af en Bevilling paa 92.540 Kr. ($^{21}/_{2}$ 10).
107. Mag. scient. MORTEN P. PORSILD til Anskaffelse af fotografiske Instrumenter 400 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr. ($^{8}/_{12}$ 17).

108. Museumsinspektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Dækning af Merudgift ved hans Rejse til engelske Herresæder for at fotografere og beskrive derværende antikke Portrætskulpturer 687 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
109. Samme til en Rejse til Grækenland og Italien i Foråret 1920 for at studere antikke Portrætter 2.500 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
110. Samme til fortsatte Studier over antik Portrætkunst 1.800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
111. Forfatter KNUD RASMUSSEN til en Oversættelse paa Engelsk af hans Samling af eskimoiske Folkesagn 1.200 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
112. RHODOSEKSPEDITIONEN til Bearbejdelse af dens Materiale 16.816 Kr. 48 Øre.
113. Kaptajn K. C. ROCKSTROH til Udarbejdelse af 3. Bind af »Den nationale Hærs Historie i det 17. og 18. Aarhundrede« 600 Kr. Fjerde Bidrag af en femaarig Bevilling ($^{13}/_{12}$ 16).
114. Underbibliotekar, Mag. art. CARL ROOS til en Rejse til Breslau og Hamburg for at undersøge de teaterhistoriske Samlinger 800 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
115. Dr. phil. HANS RÆDER til Forberedelse af en Udgave af Oribasios' Skrifter 1.600 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
116. Direktør for Carlsberg Laboratorium, Dr. phil. JOHNS. SCHMIDT til Udgivelse af 6. Hefte af »Report on the Danish Oceanographical Expeditions to the Mediterranean and Adjacent Seas 1908—10« 10.000 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
117. Professor, Dr. phil. VALDEMAR SCHMIDT til et dansk Værk »Levende og Døde i det gamle Ægypten« 1.500 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
118. SELSKABET TIL UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HI-

- STORIE til Forberedelse af Udgivelsen af en Fortsættelse for Tiden 1451—1513 af »Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis« ved Dr. phil. William Christensen 2.500 Kr. Femte Bidrag af en Bevilling paa 17.500 Kr. ($\frac{15}{12}$ 15).
119. Samme til en samlet Udgave af alle Aarbøgerne fra Danmarks Middelalder (ved Dr. phil. Ellen Jørgensen) 6.750 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 9.500 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18).
120. Assistent ved Universitetets Laboratorium for Histologi og Embryologi, Mag. scient. C. M. STEENBERG til et Stativ med tilhørende Bord samt et Kamera til et binokulært Mikroskop, til Undersøgelse af de danske Hvirveldyrs Anatomi 600 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
121. Professor, Dr. phil. H. P. STEENSBY (†) til en Studierejse i Amerika 15.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18 og $\frac{23}{4}$ 20).
122. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Cand. mag. K. STEPHENSEN til fortsat Bearbejdelse af Krebsdyrmaterialet fra Dr. Johs. Schmidts Togter 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
123. Docent, Cand. mag. WILLIAM THALBITZER til fortsat Udarbejdelse af hans Værk om Østgrønlandernes (Ammassalikernes) Sprog og Kultur 6.570 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 16.320 Kr. ($\frac{8}{12}$ 17, $\frac{16}{12}$ 18 og $\frac{16}{12}$ 19).
124. Samme til en engelsk Oversættelse af hans Værk om Østgrønlanderne 634 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.500 Kr. ($\frac{20}{5}$ 15, $\frac{24}{5}$ 19 og $\frac{10}{6}$ 20).
125. Frøken Cand. mag. MARGRETHE THIELE til systematisk Indsamling af Materiale til en dansk-fransk og en fransk-dansk Ordbog 1.600 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
126. Professor emer., Dr. phil. VILH. THOMSEN som aarlig

- Lønning efter Statuternes § IX c 6.000 Kr. ($\frac{30}{6}$ 13) samt Dyrctidstillæg 3.600 Kr.
127. Professor, Dr. phil. TH. THORODDSEN til fortsat videnskabelig Virksomhed 3.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
  128. Mag. art. P. K. THORSEN (†) til fortsat Udarbejdelse af en Ordbog over det danske Sprog i Middelalderen (indtil Aar 1600) 800 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.800 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18).
  129. Dr. phil. ALEX. THORSØE (†) til fortsat litterær Virksomhed 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
  130. Mag. art. O. THYREGOD til Studier over Shakespeares Indflydelse paa den danske Litteratur 800 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
  131. Kommandør i Flaaden T. A. TOPSØE-JENSEN til Udgivelse af et personalhistorisk Værk om det danske Søofficerskorps fra 1801 indtil Nutiden 1.000 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18).
  132. Underbibliotekar, Dr. phil. POUL TUXEN til fortsatte indologiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
  133. Cand. phil. KAI C. ULDALL til Udarbejdelse af et Personregister til »Adresseavisen« 1759—90 250 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 1.250 Kr. ($\frac{8}{12}$ 17).
  134. Dr. phil. M. VAHL til fortsatte plantegeografiske Arbejder 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18).
  135. Samme til Udarbejdelse af en Haandbog i Geografi (sammen med Dr. phil. G. Hatt) 1.200 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr. ($\frac{19}{12}$ 17).
  136. Professor, Dr. phil. VALD. VEDEL til en Studierejse til Berlin og Paris i Foraaret 1920 1.500 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).

137. Docent, Mag. art. VILH. WANSCHER til en Studierejse til Grækenland og Italien 2.500 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
138. Dr. phil. C. WESENBERG-LUND til Ferskvandsundersøgelser vedrørende Arvelighedsspørgmaalet, samt til Studier over de danske Aaers Fauna 2.400 Kr. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 17.300 Kr. ($^{7}/_{2}$ 13 og $^{15}/_{12}$ 15, samt $^{13}/_{12}$ 16, $^{30}/_{5}$ 18 og $^{16}/_{12}$ 19).
139. Samme til fortsatte zoologiske Arbejder 2.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
140. Samme til en Rejse i Danmark for at undersøge vore Anopheles-Arters Udbredelse 300 Kr. ($^{16}/_{12}$ 19).
141. Assistent ved Carlsberg Laboratorium, Dr. phil. ØJVIND WINGE til cytologiske Arbejder og Arvelighedsundersøgelser 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{16}/_{12}$ 18).
142. Underbibliotekar, Dr. phil. KURT WULFF til sprogvidenskabelige Studier 1.500 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 3.750 Kr. ($^{8}/_{12}$ 17).
143. Professor emer., Dr. phil. & math. H. G. ZEUTHEN (†) som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c for 1. Halvdel af Aaret 2.000 Kr. ($^{4}/_{10}$ 09) samt Dyrtidstillæg 1.200 Kr.
144. ØRSTEDUDVALGET til Udgivelse af et Udvalg af H. C. Ørsteds naturvidenskabelige Skrifter (ved Fru Dr. phil. Kirstine Meyer, f. Bjerrum) 43.042 Kr. 70 Øre. Andet og sidste Bidrag af samlede Bevillinger paa 49.900 Kr. ($^{16}/_{12}$ 18 og $^{8}/_{9}$ 19).

Desuden er der af Fondets Midler (udenfor Afdeling B) bevilget en dansk Videnskabsmand, som under et Ophold i Udlandet ved Sygdom var stedt i vanskelige Forhold, 1.000 Kr.

III.

I Overensstemmelse med hvad der er fastsat ved Statutterne for Carlsbergfondet § XXII, lader Direktionen fremdeles medfølge den Beretning, den har modtaget fra Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg, og som er Genpart af den Beretning, det paahviler denne Bestyrelse aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Fremgang.

Allerunderdanigst Indberetning

fra

Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

I Aaret 1. Oktober 1919 til 30. September 1920 har det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

1. Prinsesse Dorothea af Danmark, Kong Frederik I.s Datter, Hertuginde af Preussen. Samtidig Miniature paa Kobber med tilhørende Trækapsel, hvori det danske Vaaben er malet.
2. Kong Christian den Tredie. Miniaturerelief, udskaaret i Glas.
3. Prinsesse Anna af Danmark, Kong Christian III.s Datter, Kurfyrstinde af Sachsen. Samtidig Miniature.
4. Kurfyrst August af Sachsen, Kong Christian III.s Svigersøn. Samtidig Miniature.
5. Kong Christian den Syvende. Malet af Louis Michel van Loo (og Alexander Roslin) i Paris 1768.
6. Arveprinsesse Sophie Frederikke af Danmark, født Prinsesse af Meklenborg-Strelitz. Malet af Erik Pauelsen.

7. Leonora Christina, Grevinde af Slesvig og Holsten, Kong Christian IV.s Datter. Samtidigt Maleri paa Kobber.
8. Corfitz Ulfeld, Greve, Rigens Hofmester. Samtidigt Maleri paa Kobber.
9. Hans Gram, Geheimearchivar, kgl. Historiograf. Malet af Johan Salomon du Wahl 1743.
10. Greve Jørgen Scheel, Overstaldmester. Malet af Jean Marc Nattier 1738.
11. Hvid Ridder, formentlig Greve Christian Conrad Danneskjold-Laurwigen, Admiral, Overkrigssekretær. Malet af Carl Gustav Pilo 1763.
12. Otto Blome, Gesandt. Malet i Paris af Alexander Roslin 1773.
13. Johan Windther, Adjunkt ved Kristiania Kathedralskole. Malet af Koefoed 1783.
14. Baronesse Fanny Blome, født Comtesse Reventlow. Malet af C. A. Jensen i London 1837.
15. Meir Aron Goldschmidt, Forfatter. Bronzebuste af Axel Hansen.
16. Kristian Erslev, Rigsarkivar. Malet af N. V. Dorph 1920.
17. Johan Ludvig Heiberg, Professor i klassisk Filologi. Malet af N. V. Dorph 1907.
18. Wilhelm L. Johannsen, Professor i Plantefysiologi. Malet af Knud Larsen 1920.
19. Joachim Skovgaard, Professor ved Akademiet. Maler. Bronzebuste af Johannes Kragh.

Desuden har Museet samlet erhvervet en Del af Leonora Christinas Efterladenskaber, først og fremmest Originalmanuskriptet til Jammersmindet, tilligemed det Brev hvormed en af hendes Døtre oversendte det til Broderen Greve Leon Ulfeld i Wien, et Manuskript til hendes Levned paa

Fransk, skrevet efter hendes Død med Skriverhaand efter hendes egen Original, Corfitz Ulfelds Esclaircissement, udarbejdet efter Leonora Christinas Fængsling — Eksemplaret skyldes en omtrent samtidig Skriver —; desuden en Række Elfenbens- og Trædaaser, indeholdende Resterne af hendes »Kunstkammer«, et af hende selv tegnet og koloreret Helgenbillede, i en af Papir og Stof udklippet Indramning, samt endvidere følgende Portraitfremstillinger:

20. Kong Christian den Fjerde. Reliefbillede i emaillet Kapsel og udskaaret i en grønlig Sten.
21. Greve Corfitz Ulfeld, Rigens Hofmester. Reliefmedaillon i Bly.
22. Samme. Miniaturemaleri paa Sølv.
23. Samme. Miniature paa Papir.
24. Leonora Christina, Grevinde af Slesvig og Holsten (formælet Grevinde Ulfeld). Miniaturemaleri paa Papir.
25. Ubekendt Dameportrait af den Ulfeldske Familiekrede. Malet paa lapis lazuli.

B. Som Gave:

26. Kong Frederik den Anden. Bemalet Lerbuste, udført af Johan Gregor van der Schardt. — Skænket af Etatsraad Emil Glückstadt.
27. Prinsesse Marie af Danmark, født Prinsesse af Orleans. Rytterstatuette af Carl Bonnesen. — Gave fra Grosserer A. C. Lemvigh-Müller.
- 28—32. En Samling af Familieportraiter, testamenterede Museet af Frøknerne Høegh-Guldberg, nemlig
  - Frederik Høegh-Guldberg, Forfatter, Pædagog. Malet af F. C. Grøger.
  - Foregaaendes Hustru Marie Cathrine, f. Bilsted. Malet af F. C. Grøger 1815.

- Foregaaendes Datter Elise Jacoba Høegh-Guldberg. Malet af F. C. Grøger.
- Ove Emmerich Høegh-Guldberg, Højesteretsadvokat, samt
- Lucie Emerence Høegh-Guldberg, født Nørlem, Statsminister Ove Høegh-Guldbergs Hustru.
- 33. Niels Treschow, Filosof, norsk Statsraad. Pastelmaleri. Skænket tilligemed et Par Broncekandelabre samt et Halssmykke og en Ørenring, en Gave til Treschows Hustru fra Carl XIV Johan, af Frk. L. N. A. Wivet.
- 34. Slaget paa Rheden den 2den April 1801. Samtidig Akvarel. Gave fra Kontorchef i Det forenede Dampskibsselskab I. Bayer.
- 35. Nicolai Frederik Severin Grundtvig. Malet af P. C. Skovgaard. — Skænket af Frk. Elisabeth Boisen.
- 36. Christian Ditlev Frederik Grandjean, Kunstmaler. Selvportrait. — Skænket af hans Datter Fru Claudi Petersen.
- 37. Wolfgang Haffner, General, Krigsminister. Malet af H. Chr. Jensen. — Gave fra Stamhuset Egholm.
- 38. Johan Gottfred Matthison Hansen, Komponist, Orgelvirtuos. Malet af Aug. Jerndorff 1898. — Gave fra Komponistens Enke.
- 39. Peter Andreas Schou, Kunstmaler, Selvportrait. — Gave fra hans Bo.
- 40. Peder Madsen, Sjællands Biskop. Skizze af Knud Larsen. — Skænket af Kunstneren.
- 41. Sophus Müller, Direktør for Nationalmuseets første Afdeling. Skizze af Knud Larsen. — Gave fra Kunstneren.
- 42. Johan Victorinus Pingel, Geolog, Politiker. Skizze af J. Schlichtkrull 1904. — Skænket gennem Overretssagfører L. Zeuthen.

43. Hans Matthias Fenger, Provst, kongelig Konfessionarius. Malet af Knud Larsen 1920. — Gave fra en Komité.

C. Ved Bytte:

44. Oluf Parsberg, Rigens Raad. Samtidigt Maleri.
 45. Karen Kruse, Oluf Parsbergs. Samtidigt Maleri.
 46. Holger Rosenkrantz, Baron, Formand i den første Landvæsenskommission. Samtidigt Maleri.
 47. Friedrich Gottlieb Klopstock, Digter. Maleri fra Jens Juels Atelier.
 48. Carl Christian Hall, Konseilspræsident. Malet af H. Olrik 1866.
 49. Jacob Christian Jacobsen, Museets Stifter, Brygger. Malet af August Jerndorff 1886.
 50. Carl Jacobsen, Stifter af Glyptotheket, Brygger. Malet af August Jerndorff 1893.

Museet har desforuden erhvervet en Del Genstande af historisk, personalhistorisk eller særlig kunstnerisk Interesse, saaledes et Ur, som har tilhørt Ide Munk, Oluf Nielsen Rosenkrantz's Enke, et Par Partisaner med deres oprindelige Udstyr, udførte 1649 paa Brobyværk for Kong Frederik den Tredie, et Par Kopper af Berlinerporcelain med Dronning Juliane Maries og Arveprins Frederiks Navnetræk, Dele af et Sølvtoilette udført i København c. 1785 for Hofinspektør Mogens Nielsen, og delvis skænket ham af Medlemmer af Kongehuset, nogle Mahognimøbler i Christian VIII.s Stil, en testamentarisk Gave fra Fuldmægtig i Statsbanerne O. S. V. Heilbuth, og et Par Porcelainskopper, en Gave fra Kong Frederik den Sjette til General Rømer, skænkede Museet af Frk. W. S. A. Köpcke.

I det forløbne Aar har Museet desuden i Stueetagen paa

Frederiksborg Slot anbragt en Udstilling af Afstøbninger af de mest fremragende ældre danske Ligsten.

Museets Samling af danske Portraitstik og af Fotografier efter danske Portraitmalerier er blevet betydelig forøget, og Samlingens Ordning og Registrering er paa det nærmeste tilendebragt.

Gobelinvæveriet til Riddersalen er i det forløbne Aar planmæssigt fortsat, og det første af de fire store Figur-gobeliner med Fremstillinger af Christian IV.s Historie er fuldendt og anbragt paa sin Plads i Riddersalen.

Museet har i det forløbne Aar været besøgt af 75.119 Personer.

København, den 10. December 1920.

F. BROCKENHUUS-SCHACK. M. MACKEPRANG. KR. ERSLEV.

IV.

Oversigt over Indtægt, Udgift og Status for Afdelingerne A, B og C.

Indtægt.

Afdeling A (Laboratoriet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	120.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1918—19	3.235	- 85 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1919—20	36.572	- 76 -
Afgift af Telefonstativ.....	30	- » -
Salg af »Meddelelser« i 1919—20	276	- 88 -
Samlet Indtægt...	160.115 Kr.	49 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1919.....	26.393	- 46 -
Ialt...	186.508 Kr.	95 Ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	310.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1918—19	7.522 -	76 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1919—20	36.000 -	» -
Refusion af en tidligere udbetalt Bevilling	1.500 -	» -
Samlet Indtægt....	355.022 Kr.	76 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1919.....	87.274 -	52 -
I alt...	442.297 Kr.	28 Ø.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	120.000 Kr.	» Ø.
Hævet af Afdelingens Sparepenge	100.000 -	» -
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1918—19	2.400 -	72 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1919—20	22.192 -	50 -
Rente af egen Kassebeholdning	942 -	73 -
Indtægter af Billetsalg og Forevisning	39.579 -	» -
Forskellige Indtægter	24.357 -	26 -
Samlet Indtægt....	309.472 Kr.	21 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1919.....	43.459 -	17 -
I alt...	352.931 Kr.	38 Ø.

Udgift.

Afdeling A.

Laboratoriets Driftsudgifter (foran S. 2).....	192.530 Kr.	45 Ø.
hvorefter der 30. September 1920 er et Underskud af	6.021 -	50 -
	186.508 Kr.	95 Ø.

Afdeling B.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder ¹	419.017 Kr.	31 Ø.
Tilskud til Videnskabernes Selskab.....	10.000 -	» -
Samlet Udgift....	429.017 Kr.	31 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1920 <u>udgør</u>	13.279 -	97 -
	442.297 Kr.	28 Ø.

¹ Af de givne Bevillinger henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalt Kr. 420.475,53.

Afdeling C.

Administration	25.976	Kr. 09 Ø
Museets Drift	78.516	- 26 -
Samlingens Forøgelse og Vedligeholdelse	107.696	- 57 -
Gobelinsvævningen	55.021	- 69 -
Litterær Virksomhed	2.013	- » -
Forskellige Udgifter	12.558	- 27 -
	<hr/>	
Samlet Udgift	281.781	Kr. 88 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1920 udgør	71.149	- 50 -
	<hr/>	
	352.931	Kr. 38 Ø.

Status.

Afdeling A ejede

$\frac{1}{10}$ 1919: 839.121 Kr. 25 Ø. $\frac{1}{10}$ 1920: 806.706 Kr. 29 Ø.

Afdeling B ejede

$\frac{1}{10}$ 1919: 887.274 Kr. 52 Ø. $\frac{1}{10}$ 1920: 813.279 Kr. 97 Ø.

Afdeling C ejede

$\frac{1}{10}$ 1919: 574.959 Kr. 17 Ø. $\frac{1}{10}$ 1920: 502.649 Kr. 50 Ø.

V.

For **Ny Carlsbergfondets** Midler er der i 1919—20 indkøbt følgende Kunstværker, der alle er skænkede til Ny Carlsberg Glyptotek:

Ægyptisk Skulptur:

Æ. I. Nr. 1538. Hoved af Basalt forestillende Kong Taharka.
XXV Dynasti. 688—665 f. Kr.

Græsk og romersk Kunst:

I. Nr. 2646. Buste af Kejser Antoninus Pius. Marmor.
» » 2647. Hoved af Poseidon. Romersk Kopi efter hellenistisk Original. Marmor.
» » 2648. Hoved af Drusus Minor, Tiberius' Søn. Marmor.
» » 2649. Græsk Offerskaal af Terrakotta med Malerier paa hvid Grund og rig Forgyldning. Attisk Arbejde fra c. 460 f. Kr.

- I. Nr. 2650—51. 2 kypriske Kander. 7. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2652—58. 7 sortfigurede attiske Vaser. 6. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2659—64. 6 rødfigurede attiske Vaser. 5. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2665. Hellenistisk Vase med Matmaleri. 3. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2666. Apulisk rødfiguret Vase. 4. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2667. Hellenistisk Reliefvase. 3. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2672. Rødfiguret attisk Skaal. 5. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2673. Sortfiguret attisk Kande. 6. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2674. Dipylonvase. 8. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2675—78. 4 sortfigurede attiske Vaser. 6. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2679. Rødfiguret attisk Hydria. 5. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2680. Dipylonvase. 8. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
- » » 2681. Rødfiguret attisk Krater. 5. Aarh. f. Kr. Terrakotta.

Moderne Kunst:

- I. Nr. 1783. Rousseau, Théodore: Mont Blanc. Maleri. Olie paa Lærred.

Desuden har Fondet bekostet Opførelsen af en Fløjbygning langs med den store Ægyptersal og Udgivelsen af Skriftet: Fra Ny Carlsberg Glyptoteks Samlinger, der udkom i Foraaret 1920.

Ifølge Regnskabsoversigten for Ny Carlsbergfondet for 1919—20 andrager dets Indtægt, Udgift og Status følgende Beløb:

Indtægt:

Indtægt fra Carlsberg Bryggerierne i Henhold til Fundatsens § 2 F.	100.000 Kr.	» Ø.
Renter af Grundfondet:		
Renter af Grundfondets Tilgodehavende i H. t. Fundatsens § 2 F.	34.242 Kr.	45 Ø.
Renter af Grundfondets Obligationsbeholdning ..	46.269 - 50 -	
	<hr/>	80.511 - 95 -
Renter af Obligationer udenfor Grundfondet	230 -	» -
Renter fra Aktieselskabet »Valby Villakvarters Værn«	8.734 -	85 -
Afdrag fra samme	61.400 -	» -
Laan og Forskud fra Carlsbergfondet	140.000 -	» -
Rentegodtgørelse fra Carlsbergfondet	15.625 -	» -
Renter paa Konto Kurant og Kontrabog ..	601 -	62 -
Forskellige Indtægter	2.577 -	32 -
	<hr/>	
Samlet Indtægt...	409.680 Kr.	74 Ø.
Hertil Kassebeholdning den 1. Okt. 1919	87.622 -	07 -
	<hr/>	
Ialt...	497.302 Kr.	81 Ø.
Samlet Udgift	399.423 -	31 -
Kassebeholdning den 30. Sept. 1920	97.879 Kr.	50 Ø.
	<hr/>	

Udgift.

Til kunstneriske og andre fundatmæssige Formaal	296.155 Kr.	99 Ø.
Til D'Hrr. Helge og Vagn Jacobsen	80.000 -	» -
Renter af Gæld til Carlsbergfondet	12.931 -	32 -
Til Ny Carlsberg Glyptoteks Vinterhave	4.000 -	» -
Leje af Lokale i Ny Carlsberg Glyptotek	1.500 -	» -
Administration	4.836 -	» -
	<hr/>	
Samlet Udgift...	399.423 Kr.	31 Ø.
	<hr/>	

Der paahviler Ny Carlsbergfondet følgende Gæld:

1. Til D'Hrr. Helge og Vagn Jacobsen	402.708 Kr. 16 Ø.
2. Gæld til Carlsbergfondet	294.029 - 55 -

Ny Carlsbergfondets Aktiver udgjorde pr. 30. Sept. 1920:

A. Grundfondet:

I. I Henhold til Brygger, Dr. phil. Carl Jacobsens Gavebrev af 18. Juni 1907 Post 1: Andel i det ved Ny Carlsbergfondets Fundats § 2 F stipulerede Overdragelsestilgodehavende	313.060 Kr. 75 Ø.
II. Afdrag paa det under I nævnte Overdragelsestilgodehavende, tilbageholdt til Bryggeriernes Drift	698.875 - 22 -
III. Obligationer, nominal Værdi	1.014.100 - » -
IV. Indestaaende paa Kontrabog	1.134 - 39 -
Summa...	2.027.170 Kr. 36 Ø.

B. Udenfor Grundfondet:

I. Indtægt fra Carlsberg Bryggerierne, tilbageholdt til Drift	276.949 Kr. 71 Ø.
II. Kreditforeningsobligationer, nominal Værdi ..	5.000 - » -
III. Aktier i St. Croix' Sukkerfabrik, nominal Værdi	29.925 - » -
IV. Aktier i Selskabet til Oprettelse af Boliger for Arbejderklassen, nominal Værdi.....	900 - » -
V. Panteobligation i Aktieselskabet Valby Villakvarters Værn.....	113.600 - » -
Summa...	426.374 Kr. 71 Ø.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 27. Jan. 1921.

HELGE JACOBSEN.

A. P. WEIS.

L. ZEUTHEN.

VI.

Om Fondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1919—20 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 1.032.758 Kr. 62 Ø.; deraf udgør Renter 592.430 Kr. 86 Ø. Til Administration, Fondets Bygning og Æresboligen paa Gamle Carlsberg er med-

gaaet 127.122 Kr. 17 Ø., saaledes at Fondets Overskud udgør 905.636 Kr. 45 Ø. Heraf er til Raadighed for Afdelingerne stillet 600.000 Kr.; til Formueforøgelse er derefter 305.636 Kr. 45 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer imidlertid viser en beregnet Nedgang paa 632.713 Kr. 37 Ø., bliver der en regnskabsmæssig Formuenedgang af 327.076 Kr. 92 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ paa Grundfondet og $\frac{1}{3}$ paa Reservefondet.

Af det ovennævnte Tilskud til Afdelingerne er hvad der overstiger 300.000 Kr. efter Direktionens enstemmige Beslutning (jvfr. Statuternes § XII) fordelt med $\frac{1}{5}$ til Afd. A, $\frac{3}{5}$ til Afd. B og $\frac{1}{5}$ til Afd. C.

Balance den 30. September 1920.

Aktiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Gamle Carlsberg	5.665.708 Kr. 09 Ø.		
Ny Carlsberg	4.337.647	- 09	-
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg	8.774.681	- 59	-
Ejendommen Matr. Nr. 1440 Udenbys Vester Kvarter	185.107	- 72	-
Bryggeriet Alliance	235.000	- »	-
Søndermarkshuset	41.515	- 18	-
Grunde ved Jerichausgade	219.628	- 02	-
Beholdninger	9.357.711	- 58	-
Kassebeholdning	239.280	- 91	-
Udestaaende Fordringer m. m.	4.300.019	- 03	-
			33.356.299 Kr. 21 Ø.

Obligationer:

a. Børseffekter	14.105.400 Kr. » Ø.		
b. Prioritetsobligationer	703.809	- 99	- 14.809.209 - 99 -
			At overføre . . . 48.165.509 Kr. 20 Ø.

	Overført...	48.165.509	Kr. 20 Ø.
Ejendomskonto.....	1.665.818	- 10	-
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Drifts- overskud	1.854.129	- 70	-
Andet Tilgodehavende.....	934.469	- 29	-
Carlsberg Bryggeriernes Pensionsfonds Effekter...	400.000	- »	-
Kassebeholdning	787.890	- 77	-
	<u>Kr. 53.807.817</u>	<u>Kr. 06 Ø.</u>	

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Afskrivning paa Nyanlæg m. m.	2.145.676	Kr. 93 Ø.
Pensionskasserne	1.158.445	- 64 -
Pensionsfondet	400.000	- » -
Gældsbreviskonto	43.557	- 77 -
Prioritetskonto	284.423	- 52 -
Tilbageholdt til Driftska- pital af Ny Carlsberg	1.654.129	- 70 -
Tilbageholdt til Driftska- pital af Gamle Carls- berg.....	1.854.129	- 70 -
Anden Gæld	6.971.487	- 21 -
Gamle Carlsbergs Priori- teter	93.716	- 60 -
Ny Carlsbergs Legater..	205.000	- » -
	<u>14.810.567</u>	<u>Kr. 07 Ø.</u>
Bryggeriernes Reserve- og Fornyelsesfond....	7.402.386	- 27 -
Bryggeriernes Pensionsfond.....	400.000	- »

Afdelingerne:

a. Laboratoriebygningen	531.096	Kr. 54 Ø.
b. Afdelingernes Krav paa Fondet.....	2.122.635	- 76 -
c. Tilgodehavende for Aaret	616.787	- 97 -
	<u>3.270.520</u>	<u>- 27 -</u>
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret....	399.059	- 39 -
4 ¹ / ₂ % Laan af 1902	1.100.000	- » -
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensions- kasserne for Tiden før 1901	222.152	- 17 -
Fondets og Laboratoriets Pensionskasser	46.429	- 10 -
	<u>27.651.114</u>	<u>Kr. 27 Ø.</u>

	Overført...	27.651.114	Kr. 27 Ø.
Det Jacobsenske Familielegat	192.551	- 84	-
Fondet vedrørende Dahlerups Ordbog	17.002	- 24	-
Videnskabernes Selskabs Tilgodehavende	52.301	- 39	-
Kursdifference Konto	2.006.000	- »	-
Kapitalkonto	23.888.847	- 32	-
	<u>Kr. 53.807.817</u>	<u>Kr. 06 Ø.</u>	

Til Kapitalkonto svarer:

Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg.....	5.269.631	Kr. 14 Ø.
Fondets Indestaaende i Gamle Carlsberg.....	6.952.692	- 14 -
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	1.990.000	- » -
Fondets Indestaaende i Fondets Bygning.....	838.791	- 07 -
Grundfondet	5.891.821	- 98 -
Reservefondet	2.945.910	- 99 -

VII.

Prof. JOH. HJELMSLEV blev 23. April 1920 genvalgt til Medlem af Fondets Direktion for Tiden indtil 1930.

Ved Lov af 4. Oktbr. 1919 har den danske Stat oprettet Rask-Ørsted-Fondet (Danmarks internationale videnskabelige Fond) til Støtte for dansk Videnskab i Forbindelse med mellemfolkelig Forskning; til dette er som Grundfond henlagt en 5 pCt.s Statsobligation til Beløb 5 Millioner Kroner. Fondet, for hvilket der under 30. Juni 1920 er udfærdiget en Fundats, bestyres af en Komité paa 21 Medlemmer, valgte paa 4 Aar. Af disse vælger Carlsbergfondets Direktion blandt sine Medlemmer 1 Medlem; hertil er valgt Rigsarkivar KR. ERSLEV.

Direktionen for Carlsbergfondet 25. Februar 1921.

A. B. DRACHMANN.   KR. ERSLEV.   VALD. HENRIQUES.
 JOH. HJELMSLEV.   EUG. WARMING.

III.

Udvalget for Forsendelse af videnskabelig Literatur til fremmede Biblioteker.

Foreløbig Beretning.

I Oktober-November Maaned forrige Aar fremførtes indenfor Udvalget vedrørende det internationale videnskabelige Samarbejde Tanken om, at Videnskabernes Selskab skulde sende de sidste Aars vigtigste danske videnskabelige Litteratur til de valutasvage Landes Hovedbiblioteker. Planen vandt almindelig Tilslutning. Et forberedende Udvalg, bestaaende af Overbibliotekar Lange, Professor Bjerrum og Professor Knudsen, nedsattes, paa hvis Foranledning Selskabets Præsident indsendte en Ansøgning til Rask-Ørsted-Fondet, hvori det hedder:

»Overfor de mange Vidnesbyrd om den Nødstilstand, hvori Videnskaben er stedt i en Række Lande, der aktivt har deltaget i Verdenskrigen, paa Grund af det økonomiske Sammenbrud, har det kgl. danske Videnskabernes Selskab følt sig opfordret til at søge organiseret en Hjælp, der dels skal være en udrakt Haand til de paagældende Landes Videnskab som et Udtryk for den internationale Videnskabs Solidaritet, og dels skulde sikre dansk Videnskab mod at blive overset i disse Lande.

Et væsentligt Middel til paa virksom Maade at yde den nødlidende Videnskab Hjælp fra vor Side, vil være at tilbyde

en Række Biblioteker et Udvalg af den danske videnskabelige Litteratur uden Vederlag. Man har foreløbig opstillet følgende Liste:

Helsingfors	Universitetsbiblioteket
Warschau	»
Prag	Det tschechiske Universitets Bibliotek
Wien	Statsbiblioteket
Bruxelles	Det Kongelige Bibliotek
Paris	Universitetsbiblioteket
Strassbourg	»
Firenze	Biblioteca Nazionale centrale
Roma	Biblioteca Alessandrina
Berlin	Statsbiblioteket
Göttingen	Universitetsbiblioteket
Leipzig	»
München	Statsbiblioteket
Greifswald eller Kiel:	Universitetsbiblioteket.

Man har grundet Haab om at vinde de danske Forlæggeres Interesse for denne Sag, saa at de vil levere deres Forlagsartikler til Fremstillingspris eller derunder. Det vil jo formentlig ogsaa have Betydning for disse at faa deres Frembringelser ud i den store Verden. Utvivlsomt vil man fra Institutioner og Selskaber, der udgiver periodiske Skrifter, tildels med offentlig Støtte, kunne faa disse gratis eller for en meget lille Betaling. Doktordisputatser og visse andre Publikationer, f. Ex. Videnskabernes Selskabs, kommer ikke i Betragtning, da de i Forvejen sendes til Biblioteker i de paagældende Lande.

Man tør gøre sig grundet Haab om for 10,000 Kr. at kunne anbringe den vigtigste danske videnskabelige Litteratur for 1919 og sandsynligvis ogsaa for 1920 i de omtalte 14 Biblioteker.

Paa Selskabets Vegne tillader vi os derfor at andrage den ærede Bestyrelse for Rask-Ørsted-Fondet om et Tilskud paa 10,000 Kr. til dette Formaal.«

Denne Ansøgning bevilgedes af Rask-Ørsted-Fondet den 8. Dec. 1920.

I Selskabets Møde den 17. December fremlagdes Sagen og et Udvalg bestaaende af de samme, som havde forberedt den, nedsattes under Navn af: »Det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Udvalg for Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Biblioteker«.

Forhandlingerne med Forlæggerne resulterede ikke i nogen ensartet bindende Aftale, men praktisk talt har Udvalget faaet overladt alle ønskede Bøger til 40 % af Bogladeprisen, hvad der i Flertallet af Tilfælde svarer til Fremstillingsprisen. Hvor afgørende Betydning denne Imødekommenhed har haft for Sagens Fremgang, vil forstaas af det følgende. Udvalget, der har haft Lejlighed til at takke hver enkelt, som gratis har skænket en Bog, ønsker her at udtrykke sin oprigtige Anerkendelse og Tak for den Forstaaelse, som vore Forlæggere har vist det. Mener vi end, at det ogsaa for Forlæggerne vil blive til Gavn i Fremtiden, at de danske videnskabelige Bøger ikke i disse Aar helt glider ud af Synskredsen for Flertallet af de udenlandske Interesserede, kræver dette Fremsyn Ofre i Øjeblikket, som det kan være svært nok at bringe.

Som Udvalgets Sekretær stillede Bibliotekar Vilhelm Slomann sig til Raadighed; han har en lønnet Assistent. Kontoret er Heibergsgade 18^{II}.

Da Hr. Slomann i December Maaned var en Uge i Berlin, talte han med vor Gesandt, Grev Moltke, med Direktøren for Statsbiblioteket, Geheimrat Schwenke, og med Direktøren for Biblioteksafdelingen af den nye tyske videnskabelige

Sammenslutning, Die Notgemeinschaft der deutschen Wissenschaften, Dr. Fick. I ingen af de Lande, hvortil Udvalget ellers sender Bøger, har den danske videnskabelige Litteratur før Krigen været saa stærkt repræsenteret som i Tyskland, og disse orienterende Konferencer havde derfor til Formaal at knytte vore Forsendelser saa nøje som muligt til den ældre Bestand af danske Bøger i de tyske Biblioteker. Det aftaltes, at die Notgemeinschaft skulde udsende Forespørgsler til alle vigtigere offentlige Biblioteker, om hvilke danske Fortsættelsesværker de paa Grund af Tidens Ugunst havde været tvungne til at afsige Abonnement paa, og at vort Udvalg saavidt muligt skulde paatage sig at fortsætte disse.

Med Taknemmelighed modtog man Meddelelsen om Selskabets Beslutning; man haabede at den personlige og spontane Hjælp, der i Form af Bogsendinger til private Bekendte i ret stor Udstrækning havde fundet Sted fra andre Lande, ogsaa maatte blive systematisk ordnet i disse efter en lignende Plan som den danske.

I Januar-Februar Maaned sendtes til Flertallet af vore publicerende Institutioner og lærde Selskaber en Forespørgsel, om de vilde overlade Selskabet deres Publikationer til Forsendelse i fornødent Antal. Svarene falder hovedsagelig i tre Grupper: de, som svarede ja; de, som vilde fortsætte at sende til Biblioteker, der tidligere var blandt deres Abonnenter, men ikke medtage de af os nævnte Hovedbiblioteker; og de, som paa Grund af Pengevanskeligheder svarede, at de intet kunde afgive. Der viste sig at fremkomme saa mange Enkelttilfælde, hvert krævende særskilt Behandling, brevligt eller mundtligt, at man for at naa et Resultat opsatte denne Side af Sagen og gik i Gang med de regulære Boganskaffelser for 1919—20.

Dette drejer sig om 58 forskellige Bøger i et Antal af

550 Exemplarer, for hvilket der i alt er betalt 4,025, 31 Kr.; hertil kommer som Gaver 48 forskellige Bøger i 500 Exemplarer.

Valget er foretaget efter Dansk Bogfortegnelse og bekræftet af alle Udvalgets Medlemmer; faste Regler har ikke kunnet opstilles udover saadanne, som at Nyoptryk ikke er medtagne.

Af de oprindeligt anførte Biblioteker medtoges Kieler Universitetsbibliotek, mens Greifswalds udelodes (efter Samraad med die Notgemeinschaft i Berlin). Desuden er Biblioteket i Budapest medtaget, saaledes at sluttede Bogsendinger i alt er tilstillet 15 Biblioteker. Af disse har 4 faaet et mere omfattende, 11 et til Hovedværker indskrænket Udvalg. De 4 store Sendinger er gaaet til Berlin, Helsingfors, Kiel og Paris. Med hver Kasse er sendt en Skrivelse, hvori vi har nævnt, at vi haaber at blive i Stand til at fortsætte med aarlige Sendinger som disse, indtil Valutaforholdene er blevne mere normale; at vi beder Bibliotekets Chef om at returnere os saadanne uafsluttede Flerbindsværker, som han ikke vil købe Fortsættelsen af, hvis den først kommer efter vort Kontors Ophør, og at det naturligvis staar Bibliotekaren frit for at afgive saadanne Bøger til Specialbibliotekerne, som efter hans Mening passer bedst der.

Kassernes Spedition — som foregik i April og Begyndelsen af Maj Maaned — er uden Godtgørelse foretaget af Firmaet E. A. Bendix; Transporten til belgisk, fransk og italiensk Havn har det Forenede, til finsk Havn det Finske Dampskibsselskab gratis paataget sig; til Wien og Budapest er de blevne sendte gennem Kollegahjælpen, til Prag og Warschau gennem de paagældende Landes Kurerer, og Udgifterne ved Forsendelsen til Berlin har den tyske Legation paataget sig. Da de store Kasser vejede godt 100 Kilo, de

smaa 50, er der herved sparet Udvalget betydelige Forsendelsesudgifter, for hvilket vi er stor Tak skyldig.

Arbejdet med Tidsskrifterne og Fortsættelsesværkerne har Kontoret igen paabegyndt, og det tegner til at blive langt større end tænkt, idet der alene af gamle Abonnenter, vi skal prøve at overtage fra Tyskland, er anmeldt 609, fordelte paa 252 forskellige Tidsskrifter og Bøger.

Regnskab 1. December 1920—13. Maj 1921.

Indtægter.

Rask-Ørsted-Fondet.....	10,000, 00 Kr.
Diverse Bidrag.....	172, 74 -
	<u>10,172, 74 Kr.</u>

Udgifter.

Papir, Kort, Tryksager.....	222, 20 Kr.
Indpakning, Fragt.....	200, 45 -
Lønning (6 Mdr.).....	1,200, 00 -
Boghandlerregninger.....	4,025, 31 -
	<u>5,647, 96 Kr.</u>
Kassebeholdning.....	4,524, 78 -
	<u>10,172, 74 Kr.</u>

H. O. LANGE.

Formand.

NIELS BJERRUM.   MARTIN KNUDSEN.

FORTEGNELSE
OVER
VIDENSKABERNES SELSKABS PUBLIKATIONER
JUNI 1920—JUNI 1921.

I. Oversigt

over Selskabets Forhandlinger Juni 1919—Maj 1920.
(Færdig fra Trykkeriet ^{30/7} 1920).

II. Meddelelser.

A. Historisk-filologiske:

- Bd. III. Nr. 1: **Kr. Nyrop**: Études de grammaire française. (6—10).
(Færdig fra Tr. ^{23/9} 20.)
- Nr. 2: **Finnur Jónsson**: Norsk-islandske kultur- og sprogforhold i 9. og 10. årh. (Færdig fra Tr. ^{15/3} 21).
- Nr. 3: **A. B. Drachmann**: Sagunt und die Ebro-Grenze in den Verhandlungen zwischen Rom und Karthago 220—18. (Færdig fra Tr. ^{5/7} 20).
- Nr. 4: **Arthur Christensen**: Xavāṣṣ-i-āyāt. Notices et extraits d'un manuscrit persan traitant la magie des versets du Coran. (Færdig fra Tr. ^{31/12} 20).
- Nr. 5: **Holger Pedersen**: Les formes sigmatiques du verbe latin et le problème du futur indo-européen. (Færdig fra Tr. ^{31/1} 21).
- Bd. IV. Nr. 1: **Frederik Poulsen**: Ikonographische Miscellen. (Færdig fra Tr. ^{5/3} 21).
- Nr. 3: **Otto Jespersen**: De to hovedarter av grammatiske forbindelser. (Færdig fra Tr. ^{26/5} 21).

C. Matematisk-fysiske:

- Bd. II. Nr. 12: **Niels Nielsen**: Recherches sur les Polynomes de Stirling. (Færdig fra Tr. ^{30/11} 20).

- Bd. III. Nr. 5: **C. Juel**: Note über die paaren Zweigen einer ebenen Elementarkurve vierter Ordnung. (Færdig fra Tr. $^{27/11}$ 20).
- Nr. 6: **C. Juel**: Die Elementarfläche dritter Ordnung mit vier konischen Doppelpunkten. (Færdig fra Tr. $^{27/11}$ 20).
- Nr. 8: **Johannes Møllerup**: Une méthode de sommabilité par des moyennes éloignées. (Færdig fra Tr. $^{31/7}$ 20).
- Nr. 9: **J. N. Brønsted**: On the Applicability of the Gas Laws to strong Electrolytes. II. (Færdig fra Tr. $^{20/9}$ 20).
- Nr. 10: **Niels Nielsen**: Note sur une classe de séries trigonométriques. (Færdig fra Tr. $^{7/1}$ 21).
- Nr. 11: **H. M. Hansen** und **J. C. Jacobsen**: Ueber die magnetische Zerlegung der Feinstrukturkomponenten der Linien des Heliumfunkenpektrums. (Færdig fra Tr. $^{29/1}$ 21).
- Nr. 12: **G. Hevesy**: Ueber die Unterscheidung zwischen elektrolytischer und metallischer Stromleitung in festen und geschmolzenen Verbindungen. (Færdig fra Tr. $^{28/2}$ 21).
- Nr. 13: **G. Hevesy**: Ueber den Zusammenhang zwischen Siedepunkt und Leitfähigkeit elektrolytisch leitender Flüssigkeiten. (Færdig fra Tr. $^{28/2}$ 21).
- Nr. 14: **J. Fogh**: Ueber die Entdeckung des Aluminiums durch Oersted im Jahre 1825. (Færdig fra Tr. $^{26/3}$ 21).
- Nr. 15: **J. Fogh**: Zur Kenntnis des Aluminiumamalgams. (Færdig fra Tr. $^{28/2}$ 21).
- Nr. 16: **Niels Nielsen**: Sur la généralisation du problème de Fermat. (Færdig fra Tr. $^{11/4}$ 21).

D. Biologiske:

- Bd. II. Nr. 3: **Guðmundur G. Bárðarson**: Om den marine Molluskfauna ved Vestkysten af Island. (Færdig fra Tr. $^{26/10}$ 20).
- Nr. 4: **C. Raunkjær**: Egern, Mus og Grankogler. En naturhistorisk Studie. (Færdig fra Tr. $^{31/7}$ 20).
- Nr. 5: **L. Kolderup Rosenvinge**: On the Spiral Arrangement of the Branches in some Callithamniæ. (Færdig fra Tr. $^{30/12}$ 20).
- Bd. III. Nr. 1: **Johannes Boek** and **Poul Iversen**: The Phosphate Excretion in the Urine during Water Diuresis and Purine Diuresis. (Færdig fra Tr. $^{18/2}$ 21).

- Bd. III. Nr. 2: **C. H. Ostenfeld**: Contributions to West Australian Botany. Part III. (Færdig fra Tr. $18\frac{1}{2}$ 21).
- Nr. 3: **August Krogh**: Fortsatte Studier over Kapillærerens Fysiologi. (Færdig fra Tr. $9\frac{1}{4}$ 21).
- Nr. 4: **Johannes Fibiger** and **Fridtjof Bang**: Experimental Production of Tar Cancer in White Mice. (Færdig fra Tr. $23\frac{3}{8}$ 21).
- Nr. 5: **V. Ellermann**: Mesurage des angles des mitoses. (Færdig fra Tr. $21\frac{1}{5}$ 21).
- Nr. 7: **Knud H. Krabbe**: Fortsatte Undersøgelser over Corpus pineale hos Pattedyrene. (Færdig fra Tr. $28\frac{1}{6}$ 21).

III. Skrifter.

Historisk og filosofisk Afdeling:

7. Række, Bd. IV. Nr. 3: **K. F. Kinch**: Le tombeau de Niausta, tombeau macédonien. 1920.

Naturvidenskabelig og matematisk Afdeling:

8. Række, Bd. IV. Nr. 1₁–2: **N. Bohr**: On the Quantum Theory of Line-Spectra. Parts I—II. 1918.
- Bd. VI. Nr. 2: **O. Lundblad**: Süßwasseracarinen aus Dänemark. Mit 12 Tafeln und 34 Figuren im Text. 1920.
- Bd. VII. Nr. 1: **C. Wesenberg-Lund**: Contributions to the Biology of the Danish Culicidæ. With 21 Plates and 19 Figures in the text. 1920—21.
-

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

EXTRAITS DES PROCÈS-VERBAUX
DES SÉANCES

APERÇU DES TRAVAUX DE L'ACADÉMIE PENDANT L'ANNÉE JUIN 1920—MAI 1921

En juin 1920, l'Académie comptait 73 membres nationaux et 115 membres étrangers, ayant perdu, dans l'année 1919—1920, un membre étranger, en dehors de ceux inscrits au précédent Bulletin, à savoir TYCHO F. TULLBERG, Upsal. Au cours de l'année 1920—1921, l'Académie a perdu 1 membre national, savoir T. F. TROELS-LUND, historiographe des ordres royaux — et 3 membres étrangers, savoir WILH. WUNDT, Leipzig; JOH. J. B. STORM, Christiania et A. G. NATHORST, Stockholm.

Dans sa séance du 15 avril, l'Académie a reçu, dans la section des Lettres, les membres étrangers suivants; M. F. H. BRADLEY, philosophe, Oxford; M. ALBERT CUNY, professeur de langue latine et de philologie comparée à l'université de Bordeaux; Sir ARTHUR J. EVANS, professeur d'archéologie à l'université d'Oxford; M. FRIEDRICH MEINECKE, professeur d'histoire à l'université de Berlin; M. F. W. K. MÜLLER, professeur, chef de section au Museum für Völkerkunde, Berlin; M. EDMOND POTTIER, conservateur au musée du Louvre, Paris. Dans sa section des Sciences, l'Académie a reçu, à titre de membres étrangers: M. ERNST LINDELÖF, professeur de mathématiques à l'université d'Helsingfors; M. H. NILSSON-EHLE, professeur des théories de l'hérédité à l'université de Lund; M. E. J. ALLEN, biologiste, Plymouth; M. JOSEPH BARCROFT, maître de conférences de physiologie à l'université de Cambridge (Angleterre); M. WILLIAM BATESON, directeur de l'Institut d'horticulture John Innes,

Londres; M. W. M. BAYLISS, professeur de physiologie à l'University College, Londres; M. M.-W. BEIJERINCK, professeur de microbiologie à l'École technique de Delft; Sir W. H. BRAGG, professeur de physique à l'University College, Londres; M. W.-M. DAVIS, professeur de géologie et de géographie à la Harvard University, Cambridge, U. S. A.; M. H. J. HAMBURGER, professeur de physiologie à l'université de Groningue; M. EDMUND LANDAU, professeur de mathématiques à l'université de Göttingue; M. TH. H. MORGAN, professeur de zoologie à la Columbia University, New-York; M. JUL. MORGENROTH, chef de service à l'institut Robert Koch, Berlin; M. THEOBALD SMITH, chef de service au Rockefeller Institute for Medical Research, Princeton, U. S. A.; M. ROLAND THAXTER, ancien professeur de botanique à la Harvard University, Cambridge, U. S. A.; M. VITO VOLTERRA, professeur d'astronomie et de physique à l'université de Rome; M. AUG. V. WASSERMANN, professeur à l'université de Berlin, chef du service de thérapeutique expérimentale à l'institut Kaiser-Wilhelm; M. MAX WEBER, professeur de zoologie à l'université d'Amsterdam, directeur du Musée zoologique; M. HANS WINKLER, professeur à l'université de Hambourg, directeur du jardin botanique de cette ville.

L'Académie comptait donc, à la fin de l'année, 72 membres nationaux et 137 membres étrangers. Sur ces nombres, 29 membres nationaux et 58 membres étrangers appartenaient à la section des Lettres, tandis que la section des Sciences comptait, 43 membres nationaux et 79 membres étrangers.

D'après le roulement établi dans la *Commission des fonds*, M. J. L. W. V. JENSEN a été réélu membre de la dite commission pour les 4 ans à suivre, après quoi la commission l'a réélu président.

A été réélu *réviseur* pour les 2 ans à suivre M. C.-H. OSTENFELD.

Le même M. OSTENFELD a été élu membre de la Direction de la fondation Carlsberg à partir du 25 septembre 1921, M. EUG. WARMING ayant exprimé le désir de se démettre de ses fonctions à cette date.

M. R. KOEFOED a été réélu conseiller adjoint au conseil d'administration du *Laboratoire Carlsberg* pour les 5 ans à suivre.

L'Académie a tenu 15 séances où ont été faites 36 communications scientifiques, savoir:

²²/₁₀ 20. M. J.-L. HEIBERG présente le vol. III des Mémoires scientifiques de PAUL TANNERY, publiés par J.-L. Heiberg et H.-G. Zeuthen.

— M. MARTIN P. NILSSON présente les premières publications de la Société des Lettres de Lund.

— M. AUG. KROGH, Sur le rôle des matières grasses et des hydrates de carbone dans l'activité musculaire.

⁵/₁₁ 20. M. VILH. THOMSEN présente le tome II du Recueil de ses travaux de linguistique («Samlede Afhandlinger»).

— M. CHR. SARAUW, Études relatives aux dialectes du bas-allemand. (C.)¹

— M. N. NIELSEN, Note sur une classe de séries trigonométriques. (C.*)

— M. AAGE FRIIS, Sur l'abrogation de l'article 5 du traité de Prague.

⁹/₁₁ 20. M. F. JÓNSSON présente la nouvelle édition de son histoire de l'ancienne littérature islando-norvégienne.

— M. A.-B. DRACHMANN, Manuscrits ayant trait à la prosodie de Pindare.

— M. J. BRÆNSTED présente deux travaux de G. HEVESY: Ueber die Unterscheidung zwischen elektrolytischer und metallischer Stromleitung in festen und geschmolzenen Verbindungen; et Ueber den Zusammenhang zwischen Siedepunkt und Leitfähigkeit elektrolytisch leitender Flüssigkeiten. (C*.)

³/₁₂ 20. M. J. FIBIGER, Recherches expérimentales sur le cancer du goudron, réalisées par J. Fibiger et F. Bang. (C*.)

¹ L'apposition d'un (M.) ou d'un (C.) après le titre de la communication indique que son auteur l'a destinée à l'insertion aux *Mémoires* ou dans les *Communications* de l'Académie. Un astérisque (M.* ou C.*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

- ³/₁₂ 20. M. FR. POULSEN, Portraits antiques en possession danoise. (C.*)
- M. AXEL KOCK, Sur l'interprétation des inscriptions en langue nordique primordiale de la province de Blekinge (Suède).
- ¹⁷/₁₂ 20. M. J.-L.-W.-V. JENSEN, Sur une classe de fonctions transcendantes définies.
- M. C.-H. OSTENFELD présente un travail intitulé: Contributions to West Australian Botany. (C.*)
- ⁷/₁ 21. M. AUG. KROGH, Contributions ultérieures à la physiologie des vaisseaux capillaires. (C.*)
- ²¹/₁ 21. M. J.-L. HEIBERG, Sur la transmission d'un manuscrit lucien.
- M. K. PRYTZ, Millimètre étalonné par des interférences.
- M. N. NIELSEN, Sur la généralisation du problème de Fermat. (C.*)
- M. V. ELLERMANN, Sur la mesure des angles des mitoses dans les tissus hématopoïétiques. (C.*)
- ⁴/₂ 21. M. KR. NYROP, Études de grammaire française, (11—16) (C.)
- M. N. BOHR, Sur la périodicité des corps simples considérée à la lumière des structures atomiques (M.)
- ¹⁸/₂ 21. M. P.-O. PEDERSEN, Sur les étincelles électriques. (C.)
- ⁴/₃ 21. M. FR. BUHL, Sur un ancien alphabet, mis au jour dans la péninsule sinaïtique, et les rapports qui le rattachent à l'histoire des signes alphabétiques. (C.)
- ¹⁸/₃ 21. M. A.-B. DRACHMANN, Sur un passage mal compris de l'épître de Holberg adressée *ad virum perillustrem*.
- M. C.-G.-JOH. PETERSEN, Sur l'étendue des périodes du Néolithique en Danemark et sur l'alimentation des populations d'alors. Etude biologique. (C.)
- M. J. HJELMSLEV, Le théorème de Pythagore. (C.)
- ¹/₄ 21. M. O. JESPERSEN, Deux catégories principales de connexion grammaticale. (C.*)
- M. C.-H. OSTENFELD, Recherches expérimentales sur la formation d'espèces dans le genre *Hieracium*.

- ¹⁵/₄ 21. M. MARTIN P. NILSSON, La déesse Athéna, contribution à la connaissance de la religion créto-myécénienne et de ses survivances dans la religion des Grecs. (C.)
- M. ARTHUR CHRISTENSEN présente deux ouvrages: Textes ossètes, recueillis par Arthur Christensen, — et Les Dialectes d'Awromān et de Pāwā. Textes recueillis par Åge Meyer Benedictsén, revus et publiés avec des notes et une esquisse de grammaire par Arthur Christensen. (C.)
- ²⁹/₄ 21. M. H.-O. LANGE présente un ouvrage: Textes religieux de l'ancienne Égypte, traduits en danois par H.-O. Lange.
- M. DINES ANDERSEN présente un ouvrage: The Pāli Dhātupāṭha and Dhātumañjūsā, edited with Indexes by Dines Andersen et Helmer Smith. (C.)
- M. CHR. BLINKENBERG, Une réplique de l'Aphrodite de Cnides (C.)
- ¹³/₅ 21. M. W. JOHANNSEN, présente une note de HELEN A. PURDY sur la transmission des irritations phototropique et géotropique. (C.)
- M. TH. MORTENSEN, Études sur le développement et sur les formes larvaires des Échinodermes.

En outre, le ⁴/₃ 21, MM. KR. ERSLEV et H. HØFFDING ont prononcé des allocutions où ils rendaient un dernier hommage à la mémoire de T. F. TROELS-LUND.

L'Académie a admis à la publication dans ses Communications les travaux suivants:

- *J. FOGH, Ueber die Entdeckung des Aluminiums durch Ørsted im Jahre 1825.
- *J. FOGH, Zur Kenntnis des Aluminiumamalgams.
- *H. M. HANSEN et J. C. JACOBSEN, Ueber die magnetische Zerlegung der Feinstrukturkomponenten der Linien des Heliumfunkspektrums.
- *G. HEVESY, Ueber die Unterscheidung zwischen elektroly-

tischer und metallischer Stromleitung in festen und geschmolzenen Verbindungen.

*G. HEVESY, Ueber den Zusammenhang zwischen Siedepunkt und Leitfähigkeit elektrolytisch leitender Flüssigkeiten.

CARL FAURHOLT, Om Ligevægten mellem Karbonat og Karbaminat i Ammonium-Karbonatopløsninger (Sur l'équilibre entre le carbonate et le carbamate dans les solutions de carbonate d'ammonium.)

L. E. WALBUM, Manganoklorids og nogle andre Saltes Indvirkning paa Antitoxindannelsen (L'Action exercée sur la formation des antitoxines par le chlorure de manganèse et certains autres sels métalliques.)

*KNUD H. KRABBE, Fortsatte Undersøgelser over corpus pineale hos Pattedyrene (Recherches ultérieures sur la glande pinéale chez les Mammifères.)

SOPHUS WEBER, En Luftstrøms Indflydelse paa et Legemes Fordampningshastighed (L'influence exercée par un courant d'air sur la vitesse d'évaporation des corps solides.)

SOPHUS WEBER, Psychrometrets Teori (La théorie du psychromètre.)

LOUIS L. HAMMERICH, Zur deutschen Akzentuation.

La question d'astronomie mise au concours en 1919 à suscité deux réponses qui, toutes deux, ont été trouvées dignes d'être récompensées du prix attribué à ce sujet: la médaille d'or de l'Académie. Les auteurs des réponses étaient 1° M. W. GYLLEMBERG, chargé de cours à l'université de Lund et 2° M. C. LUPLAU JANSSEN, sous-bibliothécaire, et M. G.-E.-H. HAARH, observateur, ces deux auteurs s'étant mis en commun pour l'élaboration d'une réponse.

La médaille d'or de l'Académie a également été décernée à M. CARL FAURHOLT en récompense de sa réponse à la question de chimie proposée en 1919 (sur les solutions de carbonate d'ammonium).

L'Académie a accordé au Dr. RAGNAR HOLM, Stockholm

un prix Classen (800 couronnes) en récompense de son mémoire sur les contacts microphoniques.

L'Union Académique Internationale a tenu à Bruxelles, les 26, 27, 28 mai 1920, son assemblée générale où l'Académie était représentée par M. M. J.-L. HEIBERG et O. JESPERSEN.

La Commission nommée pour l'enregistrement des sources littéraires étrangères de l'histoire du Danemark a adressé un Rapport sur son activité pendant l'année 1920 (Voir la p. 81).

La Direction de la Fondation Carlsberg a adressé un Rapport sur l'activité de cette Fondation pendant l'exercice 1919—1920 (p. 82—116).

Le Budget de l'État pour l'année 1920—1921 accorde à l'Académie Royale une subvention de 73,500 couronnes.

QUESTIONS MISES AU CONCOURS POUR L'ANNÉE 1921

SECTION DES LETTRES

SUJET D'HISTOIRE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

Un point capital du conflit dano-allemand entre les guerres de 1848—1850 et de 1864 est la politique pratiquée en Slesvig par le gouvernement danois dans la question des langues. Sur cette politique, on a porté, à l'époque et plus tard, des jugements fort divers, sans l'avoir jamais soumise à une étude approfondie ni, par conséquent, à une appréciation documentée.

Or les matériaux complets d'une enquête historique sur ce problème — matériaux conservés tant aux archives de l'État danois que dans les papiers privés des hommes d'État danois intéressés, notamment dans ceux de Regenburg, de Tillisch et de Krieger — sont depuis peu à la disposition des chercheurs. C'est pourquoi l'Académie, estimant que le moment est venu de mettre au point ce chapitre important de la lutte nationale en Slesvig, propose pour l'obtention de sa médaille d'or, le sujet suivant :

Étude sur la politique danoise en Slesvig au point de vue des langues, sous le règne de Frédéric VII.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1922.

SUJET DE PHILOSOPHIE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

Le contraste est grand, on le sait, entre la manière dont procède, depuis une trentaine d'années, la pensée philo-

sophique en Angleterre et le mode de concevoir et de traiter les problèmes qui caractérise généralement les âges antérieurs de la philosophie anglaise et qui remonte, pour ainsi dire, jusqu'au moyen âge. Ce contraste n'est indiqué que d'une façon incomplète par des termes d'école tels qu'empirisme et rationalisme ou réalisme et idéalisme. Il s'explique sans doute en partie par des mouvements qui se sont produits en dehors de la philosophie: d'un côté par des courants d'ordre religieux et littéraire, d'un autre côté par l'évolution des sciences physiques. Mais du moment qu'on entend considérer le phénomène d'un point de vue purement philosophique, l'intérêt principal va tout droit à la nouvelle manière de poser et de traiter les problèmes, quelles que soient les causes qui ont pu la motiver. Et l'histoire de la philosophie serait intéressée à voir se réaliser une recherche sérieuse de l'existence éventuelle, dans la philosophie anglaise moderne, de retentissements — soit par continuation directe soit par opposition — de l'ancienne école anglaise.

C'est pourquoi l'Académie met au concours la question suivante :

Établir, à l'aide d'exemples typiques empruntés à la philosophie anglaise de ce dernier âge d'homme, l'existence ou la non-existence d'un rapport de liaison entre cette philosophie et celle qui fut, pendant des siècles, considérée comme la philosophie anglaise par excellence et qui se trouvait, en partie du moins, en opposition formelle avec celle du continent.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1922.

SECTION DES SCIENCES

SUJET D'ASTRONOMIE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

Parmi les étoiles doubles visuelles qu'on connaît, une cinquantaine seulement ont marqué, depuis le temps qu'elles ont fait l'objet d'observations, un mouvement orbital assez

considérable pour permettre de constater, avec quelque certitude, tous les éléments de l'orbite angulaire.

En dehors de celles-ci et celles, au nombre de 15000 à peu près, qui n'ont encore donné signe d'aucun mouvement orbital, se place un groupe intermédiaire d'environ 500 couples d'étoiles, marquant, à la vérité, un mouvement relatif des deux composantes, mouvement assez considérable pour être relevé, mais pas assez pour permettre d'en déduire aucun des éléments de l'orbite.

Pour chacune de ces dernières étoiles doubles, nous pouvons, actuellement, considérer comme connue la projection sur la sphère céleste

1° du rayon vecteur (égal à la distance apparente qui sépare les deux composantes);

2° de la vitesse dans l'orbite (longueur d'arc de l'orbite apparente parcourue divisée par le temps d'observation);

3° de l'angle formé par le rayon vecteur avec la direction du mouvement orbital.

Or il y aurait intérêt à connaître ce qui peut s'inférer dès maintenant, de ces données fort restreintes, pour certains éléments de l'orbite.

A ce sujet, on pourra admettre les énoncés suivants :

a. Les orbites des étoiles doubles s'orientent de façon arbitraire dans l'espace. (Jusqu'ici il n'a pas été constaté d'exception à cette règle.)

b. Les fréquences relatives des excentricités e vont en s'accroissant uniformément avec e , depuis $e = 0$ jusqu'à $e = 1$, pour diminuer ensuite depuis $e = \frac{1}{2}$ jusqu'à $e = 1$, les fréquences pour $e = 0$ et pour $e = 1$ étant l'une et l'autre égales à zéro. (Cet énoncé, qu'on pourra, au besoin, modifier un peu, s'accorde pratiquement avec la répartition des excentricités sur les 50 étoiles doubles susdites, à éléments orbitaux connus).

En conséquence, l'Académie propose sa médaille d'or pour

un travail indiquant, pour tout cas idéal d'étoile double ayant donné un premier indice appréciable de mouve-

ment orbital, la grandeur relative probable des divers éléments d'orbite tels que: le temps de révolution, l'axe de l'orbite angulaire, la masse angulaire (à savoir $\frac{\alpha^3}{P^2}$ où α représente le demi-grand-axe et P le temps de révolution), l'inclinaison de l'orbite et l'excentricité. Les résultats devront être mis sous une forme susceptible d'être appliquée directement aux étoiles doubles observées.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1923.

SUJET DE PHYSIQUE

(PRIX: MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

L'évolution de nos idées sur la structure des atomes est largement redevable à la connaissance des lois, trouvées par voie empirique, qui président aux spectres de séries d'un grand nombre de corps simples, et tout porte à croire que l'établissement des lois régissant les spectres d'autres corps aurait pour effet d'élargir ultérieurement nos conceptions relatives à la constitution des atomes. Parmi les éléments chimiques pour lesquels on connaît le moins les lois spectrales, se rangent — malgré les progrès considérables accomplis au cours de ces dernières années — le groupe des gaz chimiquement inactifs, dont les propriétés présentent à beaucoup d'égards un grand intérêt pour la théorie atomique.

L'Académie désire récompenser de sa médaille d'or un travail qui contribuerait au démêlement des lois régissant les spectres de raies simples des éléments chimiques, en tenant compte, surtout, de ceux qui font partie du groupe d'éléments susdit.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1922.

LEGS CLASSEN

(PRIX: 800 COURONNES)

Dans le groupe des bacilles coli-typhiques, on est parvenu, moyennant épreuves par agglutination, à isoler deux sous-groupes, très voisins l'un de l'autre, qui ont reçu les

noms de Bacille paratyphique-B et Bacille entérique (Gärtner). Des microbes y appartenant ont été reconnus comme agents pathogènes chez l'Homme, chez les Mammifères domestiques, chez les Oiseaux, et on constate couramment leur présence dans le contenu intestinal de divers animaux, dans les viandes de boucherie, dans l'eau et ailleurs dans la nature.

Jusqu'ici, on n'a pas réussi à trancher la question, très importante au point de vue de la pathologie, qui est de savoir si les formes bactériennes rentrant dans le sous-groupe paratyphique-B, ou dans le sous-groupe entérique respectivement, sont toutes parfaitement identiques ou bien si, à côté des grandes ressemblances d'ordre morphologique, biologique et sérologique, subsistent des différences pouvant servir de base à des subdivisions ultérieures.

Après les profondes similitudes constatées, par un grand nombre de recherches antérieures, chez toutes les formes bactériennes des deux sous-groupes en ce qui concerne leur pouvoir fermentatif à l'égard de divers sucres et alcools (l. arabinose, d. xylose, l. rhamnose, d. glucose, d. mannose, l. fructose, l. sorbose, d. galactose, maltose, lactose, saccharose, raffinose, glycérine, i. érythrite, l. adonite, d. mannite, i. dulcité et d. sorbite¹), Harry Weiss a établi, en 1916, qu'à l'aide de l'inosite inactive on peut diviser en deux branches le sous-groupe du Bacille paratyphique-B. Il y aurait donc intérêt à voir réaliser une étude portant tant sur le comportement, vis-à-vis de l'inosite, d'un nombre assez considérable de cultures paratyphiques-B et entériques que sur les manières d'être de ces deux sous-groupes à l'égard des sucres et des alcools polyatomiques qui, jusqu'ici, n'avaient pas été mis en œuvre, ou par exception seulement, dans la technique bactériologique.

Pour ce motif, l'Académie a décidé d'attribuer un prix de 800 couronnes, prélevé sur le legs Classen, à une réponse satisfaisante à la question suivante:

Étude portant sur un nombre, pas trop restreint, de cultures de bacilles appartenant aux sous-groupes para-

¹ nomenclature d'Armstrong 1919.

typhique-B et entérique et reconnus comme pathogènes chez l'Homme et chez les animaux, — et, d'autre part, dans la mesure du possible, sur des cultures saprophytes faisant partie des mêmes sous-groupes; l'étude en question devrait tendre à déterminer le pouvoir fermentatif des bacilles considérés, tant vis-à-vis de l'inosite inactive qu'à l'endroit d'un certain nombre des sucres et des alcools polyatomiques qui, jusqu'à présent, n'ont pas été appliqués de façon méthodique dans le diagnostic bactériologique des formes comprises dans le groupe colityphique.

La délai accordé expire le 31 octobre 1922.

Les réponses aux questions de concours peuvent être rédigées en danois, en danois-norvégien, en suédois en anglais, en allemand, en français ou en latin. Les mémoires ne porteront pas le nom de l'auteur, mais une devise, et seront accompagnés d'une enveloppe cachetée portant la même devise et renfermant le nom, la profession et l'adresse du concurrent. Les membres danois de l'Académie ne sont pas admis à concourir. Le prix accordé à une réponse satisfaisante, lorsqu'aucun autre prix n'est spécifié, est la médaille d'or de l'Académie, d'une valeur de 320 couronnes (environ 440 francs).

Avant l'expiration du délai indiqué pour chaque question, les mémoires devront être adressés au secrétaire de l'Académie M. M. KNUDSEN, professeur à l'Université et à l'École Polytechnique de Copenhague. Les décisions seront publiées dans le mois de février suivant, après quoi les auteurs pourront retirer leur mémoires.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER antages til Offentliggørelse
23, 25, 26, 33, 34, 36, 38.
- ALLEN, E. J., Dr., Plymouth, opt. som udenl. Medl., 35.
- ANDERSEN, DINES, forelægger »The Pāli Dhātupāṭha and Dhātu-
mañjūsā« (udg. i Forening med Helmer Smith), 37. Se ogsaa:
Redaktør.
- ANDERSEN, P. C., Selskabets Assistent, død, Mindeord af Præsi-
denten, 20.
- BANG, F., se: Fibiger, J.
- BARCROFT, JOSEPH, Docent, Cambridge, opt. som udenl. Medl., 35.
- BARDARSON, GUÐMUNDUR G., Afhdl. »Om den marine Mollusk-
fauna« udk. i Medd., 124.
- BATESON, WILLIAM, Prof., London, opt. som udenl. Medl., 35.
- BAYLISS, W. M., Prof., London, opt. som udenl. Medl., 35.
- BEIJERINCK, M. W., Prof., Delft, opt. som udenl. Medl., 35.
- BERN, Schweizerische Naturforschende Gesellschaft, se: Inter-
national Research Council.
- BJERRUM, N., Medl. af Udvalget til Forsendelse af vid. Litteratur,
26, bedømmer Besv. af Prisopgave, 31.
- BLINKENBERG, CHR., vælges til Tilforordnet ved U. A. I's Møde
1921, 31, Medd. om »En Replik af den knidiske Afrodite«, 37.
- BLOCH, CARL, se Thomsen, Jul.
- BOCK, JOHS., Afhdl. (i Forening med P. Iversen) »The Phosphate
excretion in the Urine« udk. i Medd., 124.
- BOHR, N., Medd. om »Grundstoffernes periodiske System«, 29,
Afhdl. »On the Quantum Theory of Line-Spectra«, I—II,
udk. i Skr., 125.
- BRADLEY, F. H., Filosof, Oxford, opt. som udenl. Medl., 35.
- BRAGG, W. H., Prof., London, opt. som udenl. Medl., 35.
- BRASK, Kontorchef, tiltræder Komiteen for Klosteret San Ca-
taldo, 33.

- BROOKLYN, Ecological Society of America i, Bytteforbindelse indgaaes dermed, 36.
- BRUXELLES, Møde i U. I. A. 1920, 21, do. 1921, 31.
- BRØNSTED, J. N., bedømmer Besvarelse af Prisopgave, 31, Afhdl. »On the Applicability of the Gas Laws to strong Electrolytes« udk. i Medd., 124.
- BUDGET for 1921 vedtages, 26, trykt, 62—64.
- BUHL, FR., Medd. om et paa Sinaihalvøen fundet gammelt Alfabet, 32, leder Mødet, 28.
- BYTTEFORBINDELSER indgaaes, 29, 32, 36, 38.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION, 18—19, indsender Beretn. om Udg. af Øresunds- og Bæltoldregnskaberne, 25, om sin Virksomhed 1919—20, 32, trykt, 82—116, Eug. Warming fratræder som Medl., C. H. Ostenfeld vælges til Medl., 31, faar en Ændring i Fondets Statuter tiltraadt af Selskabet, 31.
- CARLSBERG LABORATORIETS BESTYRELSE, R. Koefoed genvælges som Tilforordnet, 31.
- CHRISTENSEN, ARTH. forelægger »Textes ossètes« og »Les dialectes d'Awromān et de Pāwā« (Tekster samlede af Åge Meyer Benedictsen), 35, Afhdl. »Xavāṣṣ-i-āyat« udk. i Medd., 123.
- CLASSENSKE FIDEICOMMIS, DIREKTIONEN FOR, indsender Beretning, 34.
- CLASSENSKE LEGAT, Prisopgave stilles, 29, trykt, 78—79, fransk Overs., 140—142, Besvarelse bedømmes, 31, trykt, 70—73.
- COLI-TYFUS BAKTERIER, Prisopgave herom stilles, 29, trykt, 78—79, fransk Oversættelse, 140—142.
- CUNY, ALBERT, Prof. i Bordeaux, opt. som udenl. Medl., 35.
- DOBBELTSTJERNER, Prisopgave herom stilles, 29, trykt, 75—77, fransk Oversættelse, 138—140.
- DAVIS, W. M., Prof., Harvard Univ., opt. som udenl. Medl., 36.
- DRACHMANN, A. B., Medd. om »Et misforstaaet Sted i Holbergs »Epistola ad virum perillustrem««, 33, Afhdl. »Sagunt und die Ebro-Grenze« udk. i Medd., 123.
- DREYER, J. L. E., bedømmer Besv. af Prisopgave, 30.
- ELLERMANN, V., Medd. om Maaling af Mitosevinkler, 28, udk. i Medd., 125.
- ERSLEV, KR., Mindeord over T. F. Troels-Lund, 32, trykt, 39—53.
- EVANS, ARTHUR J., Prof., Oxford, opt. som udenl. Medl., 35.
- FAURHOLT, CARL, cand. pharm., vinder Selsk. Guldmedaille for en kemisk Prisaafhandling, 31, Bedømmelsen trykt, 66—70, Afh. optages i Medd., 33.
- FIBIGER, J., Medd. »Eksperimentelle Undersøgelser over Tjærekræft« (i Forening med F. Bang), 24, udk. i Medd., 125.
- FILOSOFIEN I ENGLAND, Prisopgave herom stilles, 29, trykt, 74—75, fransk Overs., 137—138.

- FOGH, J., Dr. phil., Laboratorieinspektør, Afhdl. 1. »Ueber die Entdeckung des Aluminiums durch Oersted in 1825«, 2. »Zur Kenntnis des Aluminiumamalgams« opt. i Medd., 23, udk., 124.
- FORRETNINGSORDEN, Selskabets, Ændring deri vedtages, 36.
- FORSENDELSE AF VIDENSKABELIG LITTERATUR TIL FREMMEDE BIBLIOTHEKER, Udvalget til, nedsættes, 26, aflægger foreløbig Beretning, 38, trykt, 117—122.
- FRIIS, AAGE, Medd. om Ophævelsen af Pragfredens Artikel 5, 22.
- GENÈVE, Institut National Genève, Bytteforbindelse indgaaes dermed, 27.
- GRØNBECH, VILH., repræsenterer Selskabet i Lund ved Vetenskabs-Societetens første Møde, 25.
- GYLLEMBERG, W., Docent, Lund, vinder Selskabets Guldmedaille for en Besv. af astron. Prisopgave, 30, Bedømmelse trykt, 65—66.
- GÆSTER tilstede ved Selskabets Møder, 22, 23, 25, 26, 32, 37.
- HAARH, G. E. H., Observator, vinder (i Forening med C. Luplau Janssen) Selskabets Guldmedaille for Besv. af astron. Prisopgave, 30, Bedømmelse trykt, 65—66.
- HAMBURG, Stadtbibliothek, Bytteforbindelse indgaaes dermed, 29.
- HAMBURGER, H. J., Prof., Groningen, opt. som udenl. Medl., 36.
- HAMMERICH, LOUIS L., Dr. phil., Afhdl. »Zur deutschen Akzentuation« opt. i Medd., 38.
- HANSEN, H. M., Dr. phil., Afhdl. (i Forening med J. C. Jacobsen) »Ueber die magnetische Zerlegung der Feinstrukturkomponenten der Linien des Helium-Funkenspektrums« opt. i Medd., 25, udk. 124.
- HEIBERG, J. L., aflægger Beretning om U. A. I.s Møde 1920, 21, vælges til Delegeret ved U. A. I.s Møde 1921, 31, stiller Forslag om Oprettelsen af Klosteret San Cataldo, 27, om Suppleringskomiteen, 33, erklærer Klosteret for aabent, 37, Medd. »Af et Lukianhaandskrifts Historie«, 28, forelægger Udg. af Tannery: Mémoires, 21.
- HELSINGFORS, Suomalainen Tiedeakatemia, Bytteforbindelse indgaaes dermed, 21.
- Finska Forstamsfundet, Bytteforbindelse indgaaes dermed 21.
- HERTZSPRUNG, E., bedømmer Besv. af Prisopgave, 30.
- HEVESY, G., Prof., Afhdl. 1. »Ueber die Unterscheidung zwischen elektrolytischer und metallischer Stromleitung in festen und geschmolzenen Verbindungen«, 2. »Ueber den Zusammenhang zwischen Siedepunkt und Leitfähigkeit elektrolytisch leitender Flüssigkeiten« opt. i Medd., 26, udk., 124.
- HJELMSLEV, J., Medd. »Den pythagoreiske Læresætning«, 33.
- HOLM, RAGNAR, Dr., vinder Belønning for Besv. af den for det Classenske Legat udsatte Prisopgave, 31, Bedømmelse trykt, 70—73.

- HØFFDING, H., stiller Forslag om Oprettelse af Klosteret San Cataldo, 27, Mindeord over T. F. Troels-Lund, 32, trykt, 53—57.
- INTERNATIONAL KATALOG OVER NATURVIDENSKABELIGE ARBEJDER, Udvalget for, 18, Th. Mortensen bliver Medlem, 33, Møde om Katalogen i London, 21, Bevilling dertil fra Rask-Ørsted-Fondet, 26.
- INTERNATIONAL RESEARCH COUNCIL, tiltrædes af Schweizerische Naturforschende Gesellschaft i Bern, 21, Komité til Indtrædelse i Union Internationale Mathématique dannes, 38.
- IVERSEN, POUL, se: Bock, Johs.
- JACOBSEN, J. C., cand. mag. se: Hansen, H. M.
- JENSEN, J. L. W. V., Medd. om en Klasse definite transcendent Funktioner, 25, bedømmer Besv. af Prisopgave, 31, genvælges til Medlem af Kassekommissionen, 37, genvælges til Formand for samme, 38, danner Komité til Indtrædelse i Union Internationale Mathématique, 38.
- JESPERSEN, O., vælges til Delegeret ved U. A. Ls Møde 1921, 31, Medd. »De to hovedarter av grammatiske forbindelser«, 34, udk. i Medd., 123.
- JOHANNSEN, W., forelægger Afhdl. af Helen A. Purdy, 38.
- JÓNSSON, FINNUR, forelægger »Oldnorsk-oldislandsk litteraturhistorie«, 23, Afhdl. »Norsk-islandske kultur- og sprogforhold i 9. og 10. årh.« udk. i Medd., 123.
- JUEL, C., Afhdl. 1. »Note über die paaren Zweigen einer ebenen Elementarkurve vierter Ordnung«, 2. »Die Elementarfläche dritter Ordnung mit vier konischen Doppelpunkten« udk. i Medd., 124.
- KASSEKOMMISSIONEN, 17—18, forelægger Budget for 1921, 26, forelægger Regnskab for 1920, 33, J. L. W. V. Jensen genvælges til Medl., 37, til Formand, 38.
- KASSERER, Selskabets, 17.
- KINCH, K. F., Afhdl. »Le tombeau de Niausta, tombeau macédonien«, udk. i Skr., 125.
- KOCK, A., Selsk. udenl. Medl., Medd. »Till tolkningen af de urnordiska Blekingeinskrifterna«, 25.
- KØEFOED, R., fh. Direktør, genvælges som Tilforordnet til Carlsberg Laboratoriets Bestyrelse, 31.
- KROGH, AUG., lykønskes til Nobelpræmien, 23, Medd. om Nyttvirkningen af Fedt og Kulhydrat under Muskelarbejde, 20. »Fortsatte Bidrag til Kapillærernes Fysiologi«, 27, udk. i Medd., 125.
- KRABBE, KNUD., Dr. med., Afhdl. »Fortsatte Undersøgelser over corpus pineale hos Pattedyrene« opt. i Medd., 34, udk., 125.
- LANDAU, EDMUND, Prof., Göttingen, opt. som udenl. Medl., 36.
- LANGE, H. O., Medlem af Udvalget til Forsendelse af vidensk.

- Litteratur, 26, forelægger »Religiøse Tekster fra det gamle Ægypten«, 37.
- LEIDEN, Universitetet, Naturkundig Laboratorium, Bytteforbindelse indgaas dermed, 29.
- LIGEVEGTEN MELLEM KARBONAT OG KARBAMINAT I AMMONIUM-KARBONATOPLØSNINGER, Besvarelse af Prisopgave derom af Carl Faurholt belønnes med Selskabets Guldmedaille, 31, Bedømmelse trykt, 66—70.
- LINESPEKTRE, GRUNDSTOFFERNES, Prisopgave derom stilles, 29, trykt, 77—78.
- LINDELÖF, ERNST, Prof., Helsingfors, opt. som udenl. Medl., 35.
- LONDON, Møde om den internationale Katalog, 21.
— London Library, Selskabets Publikationer tilstilles dette, 29.
- LUND, Humanistiska Vetenskapssamfundet, Publikationer forelægges, 20.
— Vetenskapsocieten, Selskabet repræsenteret ved dets første Møde, 25.
- LUNDBLAD, O., Afhdl. »Süßwasseracarinen aus Dänemark« udk. i Skr., 125.
- LUPLAU JANSSEN, C., Mag. art., Underbibliothekar, vinder Selskabets Guldmedaille (i Forening med G. E. H. Haarh) for Besv. af astron. Prisopgave, 30, Bedømmelse trykt, 65—66.
- MEINECKE, FRIEDRICH, Prof., Berlin, opt. som udenl. Medl.
- MEDLEMMER, Selskabets, 1—16, afg. ved Døden, 20, 22, 28, 29, 30, nyoptagne udenlandske Medl., 35—36.
- MEYER, KIRSTINE, Frue, Dr. phil., redigerer H. C. Ørsteds Naturvidenskabelige Skrifter, 24, forfatter to historiske Afhandlinger dertil, 25.
- MEYER BENEDICTSEN, ÅGE, se: Christensen, Arth.
- MIKROFONISKE KONTAKTER, Besv. af Prisopgave derom af Dr. Ragnar Holm belønnes med den for den Classenske Legat udsatte Pris, 31, Bedømmelse trykt, 70—73.
- MOLLERUP, JOHS., Afhdl. »Une méthode de sommabilité par des moyennes éloignées« udk. i Medd., 124.
- MORGAN, TH. H., Prof., New York, opt. som udenl. Medl., 36.
- MORGENROTH, JUL., Prof., Berlin, opt. som udenl. Medl., 36.
- MORTENSEN, TH., Medl. af Udvalget for den internationale Katalog, 33, Medd. »Studier over Echinodermernes Udvikling og Larveformer«, 38.
- MÜLLER, F. W. K., Prof., Berlin, opt. som udenl. Medl. 35.
- NATHANSEN, I. L., Overretssagfører, tiltræder Komitéen for Klosteret San Cataldo, 33.
- NATHORST, A. G., Prof., Selsk. udenl. Medlem, død, 28.
- NIELSEN, NIELS, Medd. 1. »Note sur une classe de séries trigonométriques«, 22, udk. i Medd., 124, 2. »Sur la généralisation

- du problème de Fermat«, 28, udk. i Medd., 124, Afhdl. »Recherches sur les Polynomes de Stirling« udk. i Medd., 123, danner Komité til Indtrædelse i Union Internationale Mathématique, 38.
- NILSSON, MARTIN P., Selsk. udenl. Medl., forelægger Publikationer fra Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund, 20, Medd. »Gudinnan Athena«, 35.
- NILSSON-EHLE, H., Prof., Lund, opt. som udenl. Medl., 35.
- NYROP, KR., Medd. »Études de grammaire française« (fortsat), 29, samme Nr. 6—10 udk. i Medd., 123.
- NØRLUND, N. E., bedømmer Besv. af Prisopgave, 30, danner Komité til Indtrædelse i Union Internationale Mathématique, 38.
- OHIO, Ohio State University, Columbus, Bytteforbindelse indgaas dermed, 38.
- OSTENFELD, C. H., forelægger »Contributions to West Australian Botany«, 25, udk. i Medd., 125, Medd. »Eksperimentelle Undersøgelser over Artsdannelse hos Høgeurt (Hieracium)«, 34, vælges til Medlem af Carlsbergfondets Direktion, 31, genvælges til Revisor, 37.
- OTTAWA, Canada, Department of Agriculture, Bytteforbindelse indgaas dermed, 32.
- OVERSIGT over Selskabets Forhandlinger, udk., 123, Ændring i Forretningsordenen om Tidspunktet for Udsendelsen, 36.
- PEDERSEN, HOLGER, Afhdl. »Les formes sigmatiques du verbe latin et le problème du futur indo-européen«, udk. i Medd. 123.
- PEDERSEN, P. O., Medd. om elektriske Gnister, 30, bedømmer Besv. af Prisopgave, 31.
- PETERSEN, C. G. JOH., Medd. om Tidsbestemmelse og Ernæringsforhold i den ældre Stenalder i Danmark, 33.
- POTTIER, EDMOND, Konservator, Paris, opt. som udenl. Medl., 35.
- POULSEN, FR., Medd. om antike Portrætter i dansk Eje, 24, udk. i Medd., 123.
- PRISOPGAVER, stilles, 29, trykte, 74—80, fransk Oversættelse, 137—142, Besvarelser bedømmes, 30—31, Bedømmelser trykte, 64—73.
- PRYTZ, K., aflægger Beretning om Udgivelsen af H. C. Ørsteds Naturvidenskabelige Skrifter, 24, Medd. om en Interferens-Millimeteretalon, 28.
- PRÆSIDENT, 17, byder Velkommen, 20, lykønsker Aug. Krogh, 23, byder Gæster Velkommen og takker Regering og Rigsdag, 24, er fraværende, 27, 28, 29, 30.
- PURDY, HELEN A., Afhdl. om Ledningen af fototropisk og geotropisk Purring forelægges af W. Johannsen, 38.
- RASK-ØRSTED-FONDET tilstaar Bevillinger til den internationale

- Katalog og Union Académique Internationales Publikationer samt til Forsendelse af videnskabelig Litteratur, 26, indsender Beretning, 33.
- RAUNKJÆR, C., Afhdl. »Egern, Mus og Grankogler« udk. i Medd., 124.
- REDAKTØR, Selskabets, 17, fungerer for Sekretæren, 26, 28,
- REGERINGEN, indbudt til Mødet $\frac{3}{12}$ 20, 24.
- REGNSKAB forelægges, 33, Uddrag deraf trykt, 58—61.
- REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE I UDlandet, Kommissionen afgiver Beretning for 1920, 29, trykt, 81.
- REVISORER, Selskabets, 18, C. H. Ostenfeld genvælges, 37.
- RIGSDAGEN, Medlemmer deraf indbudte til Mødet $\frac{3}{12}$ 20, 24.
- ROSENVINGE, L. KOLDERUP, Afhdl. »On the Spiral Arrangement of the Branches in some Callithamnieæ« udk. i Medd., 124.
- ROSTOCK, Universitetsbibliothek, Bytteforbindelse indgaas dermed, 21.
- SAN CATALDO, KLOSTERET, Beslutning om Oprettelsen, 27, Komitéen udvides, 33. Klosteret aabnes, 37.
- SARAUW, CHR., forelægger »Nedertyske Dialektstudier«, 22.
- SEKRETÆR, Selskabets, 17, repræsenterer Selskabet ved Møde i London om den internationale Katalog, 21, er fraværende, 26, 28.
- SLESVIG, Den danske Sprogpolitik i, Prisopgave stilles herom, 29, trykt, 74, fransk Overs. 137.
- SMITH, HELMER, se: Andersen, Dines.
- SMITH, THEOBALD, Dr., Princeton, opt. som udenl. Medl. 36.
- STJERNER AF DEN PICKERINGSKE SPEKTRALTYPE N., Besvarelse af Prisopgave herom, 30, Bedømmelse trykt, 65—66.
- STORM, JOH. I. B., Selskabets udenl. Medl., død, 22.
- SØRENSEN, S. P. L., leder Mødet, 27, 30, stiller Forslag om Oprettelsen af Klosteret San Cataldo, 27.
- TANNERY, PAUL, »Mémoires scientifiques III« forelægges af J. L. Heiberg, 21.
- THAXTER, ROLAND, Prof. ved Harvard Univ., opt. som udenl. Medl., 36.
- THOMSEN, JUL., Selskabets tidligere Præsident, Portræt af ham af Carl Bloch i Kopi af Professor Sigurd Wandel ophængt i Spisesalen, 21.
- THOMSEN, VILH., forelægger »Samlede Afhandlinger« II, 22. Se ogsaa: Præsident.
- TILLIDSHVERV, Selskabets, og Indehavernes Funktionstider, 17—19.
- TROELS-LUND, T. F., Selskabets Medl., død, 30, Mindeord af Kr. Erslev og H. Høffding, 32, trykte, 39—57.

- TULLBERG, TYCHO F., Selskabets udenl. Medl., død, 29.
UDVALG OG KOMMISSIONER, 18—19.
UNDERVISNINGSMINISTERIET, Embedsmænd deri indbudte til Mødet ^{3/4}: 20, 24, giver Meddelelse om Statstilskud til Selskabet, 36.
UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, Beretning om Mødet 1920, 21, Bevillinger til dens Publikationer, 26, Delegerede og Tilforordnet til Mødet 1921, 31.
VALG AF EMBEDSMÆND, 37, 38.
VEDEL, V., Medd. om Meningsrytme ikke omtalt i forr. Oversigt, 21.
VOLTERRA, VITO, Prof., Rom, opt. som udenl. Medl., 36.
WALBUM, L. E., Afdelingsforstander, Afhdl. om Manganklorid opt. i Medd., 33.
WANDEL, SIGURD, Professor, Kunstmaler, se: Thomsen, Jul.
WARMING, EUG., fratræder som Medl. af Direktionen for Carlsbergfondet, 31.
WASSERMANN, AUG. V., Prof., Berlin, opt. som udenl. Medl., 36.
WEBER, MAX, Prof., Direktør, Amsterdam, opt. som udenl. Medl., 36.
WEBER, SOPHUS, Dr. phil., Afhdl. 1. »En Luftsstrøms Indflydelse paa et Legemes Fordampningshastighed«, 2. »Psychrometrets Teori« opt. i Medd., 36.
WESENBERG-LUND, C., Afhdl. »Contributions to the Biology of the Danish Culicidæ« udk. i Skr., 125.
WINKLER, HANS, Prof., Direktør, Hamburg, opt. som udenl. Medl., 36.
WUNDT, WILH., Selskabets udenl. Medl., død, 20.
ZEUTHEN, H. G., Udgiver af Paul Tannery: Mémoires, 21.
ØRSTED, H. C., Naturvidenskabelige Skrifter, I—III, udgives, 24.

SKRIFTER

UDGIVNE AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

1920—21:

	Kr. Ø.
KINCH, K. F.: Le tombeau de Niausta, tombeau macédonien. Avec 5 planches. 1920. (Hist.-fil. Afd., 7. Række, IV. 3)	4.25
BOHR, N.: On the Quantum Theory of Line-Spectra. Part I—II. 1918. (Naturv.-math. Afd., 8. Række, IV. 1, 1—2.).....	6.25
LUNDBLAD, O.: Süßwasseracarinen aus Dänemark. Mit 12 Tafeln und 34 Figuren im Text. 1920. (Naturv.-math. Afd., 8. Række, VI. 2)	18.50
WESSENBURG-LUND, C.: Contributions to the Biology of the Danish Culicidæ. With 21 plates and 19 figures in the text. 1920—21. (Naturv.-math. Afd. 8. Række, VII. 1.)	29.00

HISTORISK-FILOLOGISKE MEDDELELSER

3. BIND (Kr. 11,60):

	Kr. Ø.
1. NYROP, KR.: Études de grammaire française (6—10). 1920.....	1.00
2. JÓNSSON, FINNUR: Norsk-islandske kultur- og sprogforhold i 9. og 10. årh.	10.50
3. DRACHMANN, A. B.: Sagunt und die Ebro-Grenze in den Verhandlungen zwischen Rom und Karthago 220—18. 1920.....	0.75
4. CHRISTENSEN, ARTHUR: Xavâşş-i-Ayât. Notices et extraits d'un manuscrit persan traitant la magie des versets du coran. 1920..	2.25
5. PEDERSEN, HOLGER: Les formes sigmatiques du verbe latin et le problème du futur indo-européen	1.00

4. BIND:

1. POULSEN, FREDERIK: Ikonographische Miscellen. Mit 35 Tafeln und 21 Abbildungen im Text. 1921	12.00
3. JESPERSEN, OTTO: De to hovedarter av grammatiske forbindelser. 1921	1.35

MATHEMATISK-FYSISKE MEDDELELSER

2. BIND:

	Kr. Ø.
12. NIELSEN, NIELS: Recherches sur les Polynomes de Stirling. 1920.	3.50

3. BIND:

5. JUEL, C.: Note über die paaren Zweigen einer ehenen Elementarkurve vierter Ordnung. 1920	0.50
6. JUEL, C.: Die Elementarfläche dritter Ordnung mit vier konischen Doppelpunkten. 1920.....	0.50

	Kr. Ø.
8. MOLLERUP, JOHANNES: Une méthode de sommabilité par des moyennes éloignées. 1920.....	1.00
9. BRØNSTED, J. N.: On the Applicability of the Gas Laws to strong Electrolytes, II. 1920.....	0.75
10. NIELSEN, NIELS: Note sur une classe de séries trigonométriques. 1921.....	0.50
11. HANSEN, H. M. and JACOBSEN, J. C.: Ueber die magnetische Zerlegung der Feinstrukturkomponenten der Linien des Heliumfunkenpektrums. Mit 1 Tafel. 1921.....	1.40
12. HEVESY, G.: Ueber die Unterscheidung zwischen elektrolytischer und metallischer Stromleitung in festen und geschmolzenen Verbindungen. 1921.....	0.75
13. HEVESY, G.: Ueber den Zusammenhang zwischen Siedepunkt und Leitfähigkeit elektrolytisch leitender Flüssigkeiten. 1921.....	0.60
14. FOGH, J.: Ueber die Entdeckung des Aluminiums durch Oersted im Jahre 1825. 1921.....	0.60
15. FOGH, J.: Zur Kenntnis des Aluminiumamalgams. Mit 1 Tafel. 1921.	0.75
16. NIELSEN, NIELS: Sur la généralisation du problème de Fermat. 1921.....	0.80

BIOLOGISKE MEDDELELSER

2. BIND:

	Kr. Ø.
3. BARDARSON, GUÐMUNDUR G.: Om den marine Molluskfauna ved Vestkysten af Island. Med 1 Kort. 1920.....	5.25
4. RAUNKJÆR, C.: Egern, Mus og Grankogler. En naturhistorisk Studie. 1920.....	3.50
5. ROSENINGE, L. KØLDERUP: On the spiral Arrangement of the Branches in some Callithamniæ. 1920.....	2.25

3. BIND:

1. BOCK, JOHANNES and IVERSEN, POUL: The Phosphate Excretion in the Urine during Water Diuresis and Purine Diuresis. 1921.....	1.00
2. OSTENFELD, C. H.: Contributions to West Australian Botany. Part III. (With XII plates and 19 figures in the text). 1921....	10.50
3. KROGH, AUGUST: Fortsatte Studier over Kapillærernes Fysiologi. 1921.....	0.70
4. FIBIGER, JOHANNES and BANG, FRIDTJOF: Experimental Production of Tar Cancer in White Mice. With 6 plates. 1921.....	5.75
5. ELLERMANN, V.: Mesurage des angles des mitoses comme moyen de distinguer entre elles les diverses cellules lymphoïdes dans la moelle osseuse. Avec une planche. 1921.....	1.00
7. KRABBE, KNUD H.: Fortsatte Undersøgelser over <i>Corpus pineale</i> hos Pattedyrene. Med 3 Tavler. Avec un résumé en français. 1921.....	2.50